

การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

โดย

นางสุทธิพร วิจิตรพันธุ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**CLINICAL SUPERVISION FOR THE DEVELOPMENT OF INDIVIDUALIZED
IMPLEMENTATION PLAN INSTRUCTIONAL COMPETENCY OF
SECONDARY SCHOOL TEACHERS NAWAMINTHRACHINUTHIT
STREEWITTHAYA PHUTTHAMONTHON SCHOOL**

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
By
Soottiporn Vichitpan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2006

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การนิเทศแบบ
คลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม
ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล” เสนอโดย นางสาวสุทธิพร
วิจิตรพันธุ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการนิเทศ

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรวิภา เล่าเรียนดี

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์

3. ว่าที่ร้อยตรีบุญเลิศ บุญพะเนียด

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งวนลิขสิทธิ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรวิภา เล่าเรียนดี)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ว่าที่ร้อยตรีบุญเลิศ บุญพะเนียด)

...../...../.....

.....กรรมการ

(นางสาวยาใจ ดีช่วย)

...../...../.....

45253412 : สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

คำสำคัญ : การนิเทศแบบคลินิก / สมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล / นักเรียนเรียนรวม

สุทธิพร วิจิตรพันธุ์ : การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล. อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ. ดร.วัชร เล่าเรียนดี, ผศ.ดร.มาเรียม นิลพันธุ์, และ ว่าที่ร.ต.บุญเลิศ บุญพะเนียด 191 หน้า.

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล 2) ศึกษาผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล 3) ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก 4) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 3 คน และนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความบกพร่องทางสายตาระยะสายตาด้านเดียว จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ของครูเรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) 2) แผนการนิเทศแบบคลินิกจำนวน 4 แผน 3) แบบประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล 4) แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 5) แบบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล 6) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก 7) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t - test) แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ก่อนและหลังได้รับการนิเทศแบบคลินิก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2) ผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล หลังการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สูงกว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล 3) ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑลที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบคลินิก โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก โดยครูผู้สอนเห็นด้วยมากที่สุด ด้านแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับของการนิเทศแบบคลินิก ช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ดีขึ้น 4) ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยภาพรวมนักเรียนเรียนรวม มีความพึงพอใจกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

45253412 : MAJOR CURRICULUM AND SUPERVISION

KEY WORD : CLINICAL SUPERVISION / INSTRUCTIONAL COMPETENCY INDIVIDUALIZED
IMPLEMENTATION PLAN / INCLUSIVE STUDENT

SOOTTIPORN VICHITPAN : CLINICAL SUPERVISION FOR THE DEVELOPMENT
OF INDIVIDUALIZED IMPLEMENTATION PLAN INSTRUCTIONAL COMPETENCY OF
SECONDARY SCHOOL TEACHERS NAWAMINTHRACHINUTHIT STREEWITTHAYA
PHUTTHAMONTHON SCHOOL.. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. WATCHARA LOWRIENDEE,
Ph. D., ASST. PROF. MAREAM NILLAPUN, Ed. D., AND PROVISIONAL MAJ. BOONLERT
BOONPANIAD. 191 pp.

The purposes of this research were to study : 1) The secondary school teachers teaching inclusive student instructional competency on knowledge and competency of instruction toward individualized implementation plan at Nawaminthrachinuthit Streewitthaya Phutthamonthon school. 2) The inclusive secondary school student's learning achievement taught by individualized implementation plan. 3) The opinions of the secondary school teachers towards individualized implementation plan and clinical supervision. 4)The opinions of inclusive student towards individualized implementation plan instruction. The sample of this study composed of 3 teachers and 1 inclusive student from twelfth grade class at Nawaminthrachinuthit Streewitthaya Phutthamonthon school Bangkok Educational Service Area Office. The experimental research design was One Group Pretest-Posttest Design.

The instruments used for gathering data were 1) knowledge and comprehension tests about the instruction with individual education program and individualized implementation plan 2) clinical supervision plan, 3) performance assessment form of individualized implementation plan writing, 4) an observation form of individualized implementation plan instruction, 5) achievement tests of the inclusive student taught by individualized implementation plan , 6) questionnaires , 7) interview form for inclusive student towards the instruction with individualized implementation plan. The statistical analysis employed were percentage, mean, standard-deviation, t-test dependent and content analysis.

The results of the study were as follow : 1)The instructional competency of the secondary school teachers teaching the inclusive student of Nawaminthrachinuthit Streewitthaya Phutthamonthon school before and after the clinical supervision were statistically significant different at the level .05 2)The inclusive student's learning achievement scores after the instruction with individualized implementation plan were higher than before the instruction, 3) the opinion of secondary school teachers teaching inclusive student Nawaminthrachinuthit Streewitthaya Phutthamonthon school towards individualized implementation plan and clinical supervision were at a high agreement level which indicated that the student's learning achievement were enhanced by individualized implementation plan and feedback from the clinical supervision could improve the teacher's instruction competency. 4) The twelfth grade inclusive student was satisfied with individualized implementation plan.

Department of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2006

Student's signature.....

Thesis Advisors'signature 1.....2.....3.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ ด้วย ความเมตตา ความปรารถนาดี และความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชร เล่าเรียนดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์ และ ว่าที่ร.ต.บุญเลิศ บุญพะเนียด ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 9 อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนัง ซึ่งเป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ยาใจ ดีช่วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน ทวิธาภิเษก กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาวางรากฐานแนวทางอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุปราณี ไกรวัฒน์สรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 9 ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล อาจารย์จำรุณ มากสกุล และ อาจารย์ธนต์ หลบภัย ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและนักเรียนในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และการทดลองใช้เครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ เพื่อนนักศึกษาพร้อมรุ่น โครงการความร่วมมือ 3 สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยดีตลอดมา

และท้ายที่สุดผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อเรืออากาศตรีบุญธรรม รักษาดี และคุณแม่บุญสม รักษาดี ผู้เป็นคนแรกที่วางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัยและ ขอขอบคุณ ครอบครัว วิจิตรพันธุ์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และ เป็นกำลังใจเสมอมา จนประสบความสำเร็จ หากประโยชน์ใดๆ อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบูชาแด่ บิดา มารดา คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
คำถามการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
ขอบเขตการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
การนิเทศแบบคลินิก	14
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก.....	15
ความเชื่อพื้นฐานและธรรมชาติของการนิเทศแบบคลินิก.....	17
ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก.....	18
จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบคลินิก.....	20
ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก.....	21
รูปแบบหรือกระบวนการนิเทศแบบคลินิก.....	21
ความสำคัญของการสังเกตการสอน.....	26
วิธีการดำเนินการสังเกตและวิเคราะห์ตนเอง.....	28
ข้อเสนอแนะในการสังเกตการสอน.....	28
การสังเกตเชิงปริมาณ.....	29
การสังเกตเชิงคุณภาพ.....	30

บทที่	หน้า
เครื่องมือการสังเกตการสอน.....	32
การบริหารจัดการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา.....	33
รูปแบบการจัดการเรียนรวม.....	33
การเตรียมการเพื่อจัดการเรียนรวม.....	34
การดำเนินงานจัดการเรียนรวม.....	37
ข้อสังเกตในการดำเนินงานจัดการเรียนรวม.....	38
แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	39
ความเป็นมาของการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	39
ความหมายของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	40
เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	41
ลักษณะที่สำคัญของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	42
วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	42
ประโยชน์ของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	43
แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพ.....	43
การกำหนดความสามารถของเด็ก.....	44
การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	45
เหตุผลในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	45
รูปแบบการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	45
ข้อมูลรายละเอียดที่จะต้องมียุทธศาสตร์การศึกษาเฉพาะบุคคล.....	46
ขั้นตอนในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	48
แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล.....	50
การจัดการเรียนการสอนตามแผนเฉพาะบุคคล.....	51
การจัดการเรียนรวมในโรงเรียน นวมินทราชูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล.....	51
นโยบายในการจัดการเรียนรวม.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
งานวิจัยในประเทศ.....	55
งานวิจัยต่างประเทศ.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ระเบียบวิธีวิจัย.....	63

บทที่	หน้า
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ตอนที่ 1	88
ตอนที่ 2	88
ตอนที่ 3	90
ตอนที่ 4	92
ตอนที่ 5.....	94
ตอนที่ 6.....	95
ตอนที่ 7.....	97
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผลการวิจัย.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก.....	119
ภาคผนวก ก การตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	120
ภาคผนวก ข การตรวจสอบสมมติฐาน.....	129
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	133
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	135
ประวัติผู้วิจัย.....	191

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก.....	25
2	พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพและวิธีสังเกตการสอน.....	31
3	จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา.....	54
4	ข้อมูลจำนวนนักเรียนเรียนรวม ปีการศึกษา 2543-2548.....	54
5	การสังเกตการจัดการเรียนรู้.....	67
6	วิเคราะห์แบบทดสอบความรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม.....	70
7	วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล.....	79
8	สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย.....	86
9	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ก่อนและหลังการนิเทศโดยใช้ค่า t-test.....	88
10	แสดงคะแนนและค่าร้อยละของผลการทดสอบความรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก.....	89
11	ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอน นักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก.....	90
12	คะแนนผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยจำแนกเป็นรายวิชา.....	94
13	ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบคลินิก.....	95
14	ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล.....	97
15	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบความรู้ของครูผู้สอนเกี่ยวกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล.....	121
16	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องแบบประเมินแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอน.....	123

ตารางที่	หน้า
17 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียนตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอน.....	124
18 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน.....	125
19 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของ นักเรียนเรียนรวม.....	126
20 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนการนิเทศแบบคลินิก.....	127
21 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของ แบบทดสอบก่อนการนิเทศแบบคลินิก.....	128
22 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของ แบบทดสอบหลังการนิเทศแบบคลินิก.....	128
23 แสดงผลการเปรียบเทียบจากแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลก่อนและหลังการนิเทศ โดยใช้สถิติ t – test Dependent.....	132

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษากับการนิเทศการสอน.....	15
3 กระบวนการนิเทศการสอน.....	24
4 แบบแผนการวิจัย.....	64
5 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบความรู้ของครูผู้สอน นักเรียนเรียนรวม.....	72
6 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแผนการนิเทศ.....	74
7 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินการเขียนแผนการจัด การเรียนรู้เฉพาะบุคคล.....	76
8 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้.....	78
9 การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม ตามแผนเฉพาะบุคคล.....	80
10 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอน.....	82
11 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน.....	84

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายของรัฐบาลที่ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพให้กับคนในประเทศโดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” มาตรา 55 ระบุว่า “บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และมาตรา 80 วรรคสอง ระบุว่า “รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้” ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 วรรคสอง กำหนดให้ “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ หรือไม่มีโอกาส หรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” การศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพมีความสามารถมีการพัฒนาที่สมดุลทั้งปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม ซึ่งหากคนมีคุณภาพแล้วย่อมส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า สังคมปัจจุบันจึงให้ความสนใจในการพัฒนาคุณภาพคน ทั้งคนปกติและคนที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ มากขึ้น โดยให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพื่อช่วยเหลือให้บุคคลเหล่านี้ได้พัฒนาตามศักยภาพของตนเอง เพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข ในปีการศึกษา 2543 คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษจึงได้มีนโยบายให้กรมสามัญศึกษาจัดโครงการ โรงเรียนมัธยมสี่มุมเมืองในกรุงเทพมหานคร เพื่อขยายการจัดการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มเติมจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนรวมอยู่ก่อนแล้ว และจัดตั้งศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนรวม ในปัจจุบัน การจัดการเรียนรวมมีความแพร่หลายมากขึ้น เพราะบุคคลต้องอยู่ร่วมกันในสังคมไม่สามารถแยกออกจากสังคมได้ ดังนั้น การจัดการเรียนรวมจึงนับว่าเป็นวิธีการเรียนวิธีหนึ่งที่ทำให้โอกาสแก่ผู้ที่มีความบกพร่อง ซึ่งมีผู้มองเห็นความสำคัญและให้ข้อคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของการเรียนรวมไว้มากมาย ดังเช่น

บรีคเกอร์ (Bricker 1981, อ้างถึงใน สุรินทร์ ยอดคำแปง 2542 : 33) กล่าวถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ ว่า ควรจัดให้เรียนในห้องเดียวกัน เพราะจะก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้ง 3 ด้านคือ 1) ด้านสังคมและคุณธรรม เพื่อไม่ให้เกิดภาพลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพราะการเอาเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาเรียนรวมกับเด็กปกติ จะเปลี่ยนความคิดของสังคม ในขณะที่เดียวกันได้ใช้ประโยชน์จากสถานศึกษาทรัพยากรบุคคล สื่อ และอื่น ๆ อย่างคุ้มค่า 2) ด้านกฎหมาย ที่มีการประกาศใช้ในประเทศที่พัฒนาแล้วจะระบุว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะต้องได้รับการศึกษาในสถานศึกษาปกติที่เหมาะสม และ 3) ด้านจิตวิทยาและการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความต้องการของเด็กที่จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้เด็กใช้ความสามารถมากขึ้นตามลำดับ การจัดการศึกษาเรียนรวมจะช่วยส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมดังกล่าว ฮอทช์คิส (Hotchkis 1985, อ้างถึงใน พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์ 2535 : 11) ให้ความเห็นว่าการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะมีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านการเรียน เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อกีดขวาง จะต้องปรับตัวให้ปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ และได้รับทักษะต่าง ๆ มากกว่าเรียนกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยกัน เพราะจะต้องทำตามวัตถุประสงค์ที่ครูตั้งไว้เท่าเทียมกับเด็กปกติ 2) ด้านสังคม เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติดีขึ้น มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นกว่าเรียนกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วยกัน มีสังคมที่กว้างขึ้น 3) ด้านเจตคติ เด็กปกติจะมีความคุ้นเคยและเข้าใจ เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น ทำให้เข้าใจความกลัว ความดูหมิ่นเหยียดหยามให้หมดไป เด็กปกติได้เรียนรู้ถึงความต้องการความช่วยเหลือของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้เกิดการยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ส่วนเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะมีความสุขและไม่เก็บกด ลดอารมณ์ร้ายลงได้ ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน 4) ด้านเศรษฐกิจ เมื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรวมในโรงเรียนปกติได้ รัฐย่อมไม่มีความจำเป็นในการสร้างโรงเรียนพิเศษเฉพาะ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณได้มาก อาจเพิ่มเพียงบุคลากรพิเศษ ตามความจำเป็นเท่านั้น เช่น ครูสอนเสริม ครูเวียนสอน หรือครูการศึกษาพิเศษ ดังกล่าวนี้นำให้มองเห็นว่า ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วมนั้น ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับการทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติและการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง โดยเฉพาะครอบครัวและสังคม ซึ่งโรงเรียนเป็นสังคมแรกที่เด็กจะสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เพราะเด็กต้องอาศัยการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับผู้อื่นและต้องการให้ผู้อื่นยอมรับในความเป็นมนุษย์คนหนึ่งบนโลก อีกทั้งการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้ามาเรียนรวมในโรงเรียนปกติยังเป็นการลดภาระของรัฐบาล ที่จะต้องนำมาจัดตั้งโรงเรียนพิเศษเฉพาะสำหรับเด็กพิเศษ ซึ่งใช้งบประมาณมาก แต่ในการจัดการเรียนรวมจะทำได้สำเร็จเพียงใดต้องได้รับ

ความร่วมมือและการยอมรับของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการเหล่านี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 ก : 63 - 64) กล่าวว่า การเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเป็นไปได้หรือไม่ และจะประสบผลสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติโรงเรียนในฐานะผู้ปฏิบัติการเป็นผู้ดำเนินงานในการเรียนรวม ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานดังกล่าว หากผู้บริหารไม่เข้าใจเกี่ยวกับความต้องการพิเศษทางการศึกษาของเด็ก และไม่เห็นด้วยกับการจัดการเรียนรวมแล้วเป็นการยากที่โครงการเรียนรวมจะประสบความสำเร็จ และหากครูที่สอนเด็กปกติมีการพัฒนาการศึกษาจะเกิดผลสำเร็จสัมพันธและเกื้อกูลต่อกันได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอนที่มีความร้อยรัศสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้สามารถพัฒนาตนเองพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาที่มีลำดับขั้นตอน มีความต่อเนื่องเป็นการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานและครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนางานในหน้าที่เพื่อการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2545 : 3) โดยเฉพาะการนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้นิเทศ เป็นการนิเทศการสอนในชั้นเรียนโดยตรงที่เน้นการช่วยเหลือปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครู ซึ่งประกอบด้วยการประชุมปรึกษาหารือกัน การสังเกตการสอนและพฤติกรรมการณ์เรียนของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำการสอน รวมทั้งนำข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาทำการวิเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่การพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลสูงสุดคือผู้เรียนมีคุณภาพ (นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 21) สอดคล้องกับเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาที่มุ่งช่วยเหลือครูให้มีความตระหนักและมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนเหมาะสมกับวัยและตามศักยภาพมีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งหมายถึง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นการร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องโดยใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ (ชาลี มณีศรี 2532 : 22) อีกทั้งจุดมุ่งหมาย ของการนิเทศการศึกษา หมายถึงการนิเทศการสอนที่มุ่งเน้นก็คือ การช่วยให้ครูสอนดีมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียน เรียนดีมีความรู้ความสามารถมีทักษะในการเชื่อมโยงความรู้นำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและปรับปรุงการบริหารจัดการในโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้นด้วย สาย ภาณุรัตน์ (อ้างถึงในปริษา นิพนธ์พิทยา 2537 : 9) กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษา ช่วยให้ครูเห็นความสำคัญและ

เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา ให้ครูเจริญก้าวหน้า พึ่งพาตนเองได้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม โดยไม่เพียงแต่เน้นเทคนิคการสอนหรือการคิดค้นระเบียบวิธีการสอนเท่านั้น แต่มุ่งสร้างเสริมความเจริญเติบโตของผู้เรียนรอบด้าน ทั้งสติปัญญา อารมณ์ ร่างกาย สังคม สุนทรียภาพ มโนภาพและสร้างสรรค์ ช่วยให้ครูเข้าใจความต้องการของเยาวชนและเข้าใจปัญหาต่างๆ อย่างลึกซึ้ง สร้างครูให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูในการปฏิบัติงาน พัฒนางาน มีสภาพจิตใจที่ดีและเข้มแข็งรวมเป็นหมู่คณะ เข้าใจในงานอาชีพครูและช่วยในการประเมินผลงานของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของผู้เรียน คุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่สำคัญโดยเฉพาะองค์ประกอบที่เกี่ยวกับครูผู้สอน ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ มีความเอาใจใส่แสวงหาเทคนิควิธีและสื่อการสอนที่เหมาะสมทันสมัย มาปรับปรุงการสอนของตนเองอยู่เสมอ มองว่าการสอนเป็นวิชาชีพสนใจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องสัมพันธ์กับความต้องการของชุมชนและประเทศชาติ ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา-พุทธมณฑล เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองในโครงการ ตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาเดิม ซึ่งได้เริ่มรับนักเรียนพิการที่มีความบกพร่องเข้าเรียนตาม พระราชบัญญัติการศึกษา และโครงการเรียนรวมของกองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2543 โดยเปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา ทางกาย ได้ยิน และบกพร่องทางร่างกาย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 คน และได้รับนักเรียนเข้าเรียนทุกปีการศึกษา จนถึงปีการศึกษา 2548 มีนักเรียนที่มีความบกพร่องที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในชั้นเรียน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 1 คน บกพร่องทางสายตา 1 คน บกพร่องทางร่างกาย 3 คน การจัดการเรียนการสอน จัดในรูปแบบของการเรียนรวมในชั้นเรียนปกติ ด้านวิชาการ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลใช้เกณฑ์เดียวกับนักเรียนปกติไม่มีครูสอนเสริมและครูการศึกษาพิเศษช่วยสอน ด้านบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษและการจัดการเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา ฝ่ายวิชาการดำเนินการโดยมอบหมายให้ครูซึ่งได้รับการอบรมทางการศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสานงานในการวัดผลประเมินผลและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในปีการศึกษา 2547 ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้รับผิดชอบให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

(Individualized Education Program : IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) ซึ่งเป็นแผนที่จัดทำขึ้นใช้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับคนที่มีความบกพร่องหรือ คนพิการที่จะทำให้การจัดการศึกษาให้กับคนมี ประสิทธิภาพ เพราะว่าในการจัดการเรียนการสอนคนพิการทุกประเภทจะมุ่งศึกษาพื้นฐาน ความสามารถของคนและนำไปเป็นข้อมูลส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น ตามความสามารถในการเรียนรู้ของคนพิการ ผู้วิจัยมีความประสงค์จะช่วยเหลือครูผู้สอน ในการ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเรียนรวมซึ่งมีความบกพร่องหรือพิการ และมีความ ต้องการพิเศษทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยให้การนิเทศแก่ครู ด้วยวิธีการนิเทศแบบคลินิก และได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศคลินิก การจัดทำแผนการ จัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการเรียนรวม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด หลักการที่สำคัญเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกของนักการศึกษาหลายท่าน ที่ ผู้วิจัยได้ศึกษา เช่น กลิคแมน กอร์ดอนและรอสส์ กอร์ดอน (Glickman Gordon and Ross Gordon 1995, อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี 2541 : 145) กล่าวถึง กระบวนการนิเทศแบบคลินิกไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมศึกษาร่วมกับครูก่อนการสังเกตการสอนในห้องเรียน(Preobservation with teacher) 2) การสังเกตการสอนในห้องเรียน (Observation of Classroom) 3) การวิเคราะห์แปล ผลจากการสังเกตและพิจารณาวิธีการที่จะจัดประชุมเพื่อนำเสนอผล (Analyzing and Observation) 4) การประชุมหลังสังเกตการสอนร่วมกับครู (Post conference with teacher) และ 5) การทบทวน การปฏิบัติทั้ง 4 ขั้นตอน (Critique of Previous steps) ซึ่งสอดคล้องกับอาร์คิสัน และแกลล์ (Acheson and Gall 1980 :16, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 47-49) ที่กล่าวถึงการนิเทศ แบบคลินิกไว้ 3 องค์ประกอบ คือ 1) การพบปะพูดคุยกับครูและวางแผนเพื่อการสังเกตการสอน 2) การสังเกตการสอนอย่างเป็นระบบ 3) การพบปะพูดคุยกับครูเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากการ สังเกตการณ์สอนหรือให้ข้อมูลย้อนกลับ และการตัดสินใจเกี่ยวกับขั้นตอนต่อไป อาร์คิสันและ แกลล์ (Acheson and Gall 1997, อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี 2541 : 145) ได้กล่าวถึงกระบวนการ นิเทศแบบคลินิกไว้ 3 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมและการวางแผน (Planning Conference) 2) การ สังเกตการสอนในห้องเรียน (Classroom Observation) 3) การประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Conference) รวมถึงแฮร์ริส (Ben M. Harris 1980, อ้างถึงใน วัชราน เล่าเรียนดี 2541 : 144) ที่ได้จำแนกกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิกไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมก่อนการ

สังเกต (Preobservation Conference) 2) การสังเกตและการรวบรวมข้อมูล (Observations' and Data Collection) 3) การวิเคราะห์และการประชุมเกี่ยวกับยุทธวิธี (Analysis and Strategy Session) 4) การประชุมติดตามผล (Follow – up Conference) เช่นเดียวกับ มอร์ริส โคแกน (Morris Cogan 1973 : 9, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2525 : 21) ที่กล่าวถึง ความหมายของการนิเทศแบบคลินิกว่า เป็นกระบวนการนิเทศที่มุ่งเน้นการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู โดยการสังเกต พฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ให้ครูทราบ เพื่อปรับปรุงการสอนและปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนั้น มอร์ริส โคแกน (Morris Cogan 1973, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี 2541 : 144) ได้เสนอวัฏจักร (Cycle) การนิเทศแบบคลินิกไว้ 8 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้นิเทศ 2) การวางแผนร่วมกับครู 3) การร่วมกันวางแผนยุทธวิธีในการสังเกตการสอน 4) การสังเกตการสอน 5) การวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน 6) การวางแผนประชุม 7) การประชุมร่วมกัน และ 8) การวางแผนการสอนตามที่ได้ตกลงกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเทคนิควิธีการใหม่ และ ริชาร์ด เวลเลอร์ (Richard Weller, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี 2541 : 143) กล่าวถึงความหมายของการนิเทศแบบคลินิกว่า เป็นการนิเทศที่เน้นการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครูโดยกระบวนการที่เป็นระบบ คือ การวางแผน การสังเกตการสอน และการวิเคราะห์การปฏิบัติการสอนจริง สอดคล้องกับโกลด์แฮมเมอร์ แอนเดอร์สันและคราจิวิสกี้ (Gold hammer, Anderson and Krajewaski 1980 : 20-22, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 15-19) ที่กล่าวว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศการสอนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศทั่วไป นอกจากนั้น สงัด อุทรานันท์ (2530 : 84-88) ได้กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการนิเทศ 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ 4) การสร้างเสริมกำลังใจในการนิเทศ และ 5) การประเมินผลการนิเทศ แนวคิดที่ได้จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่แนวคิดที่ได้จาก ผลงานวิจัยของ ประสิทธิ์ พรมตัน (2528 : 34 – 35 อ้างถึงใน นงลักษณ์ เวศม์รัชสกุล 2533 : 54) ที่ศึกษาการประยุกต์ใช้วิธีการนิเทศแบบคลินิกในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า หลักการเหตุผลและเป้าหมายของการนิเทศแบบคลินิกเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา และเห็นว่าวิธีการแตกต่างจากการนิเทศแบบอื่น ๆ มาก ช่วยสร้างเจตคติที่ดีของครูผู้สอนให้มีความต่อการนิเทศการสอน สอดคล้องกับ สะอาด ศศิธรรมาส (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า พฤติกรรม การสอนของครูและเจตคติที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกของครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิกดีกว่าครูที่ได้รับการนิเทศแบบปกติรวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นด้วย เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของน้ำเย็น เหลืองประเสริฐ (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลการวิจัยหลังการนำกระบวนการนิเทศ

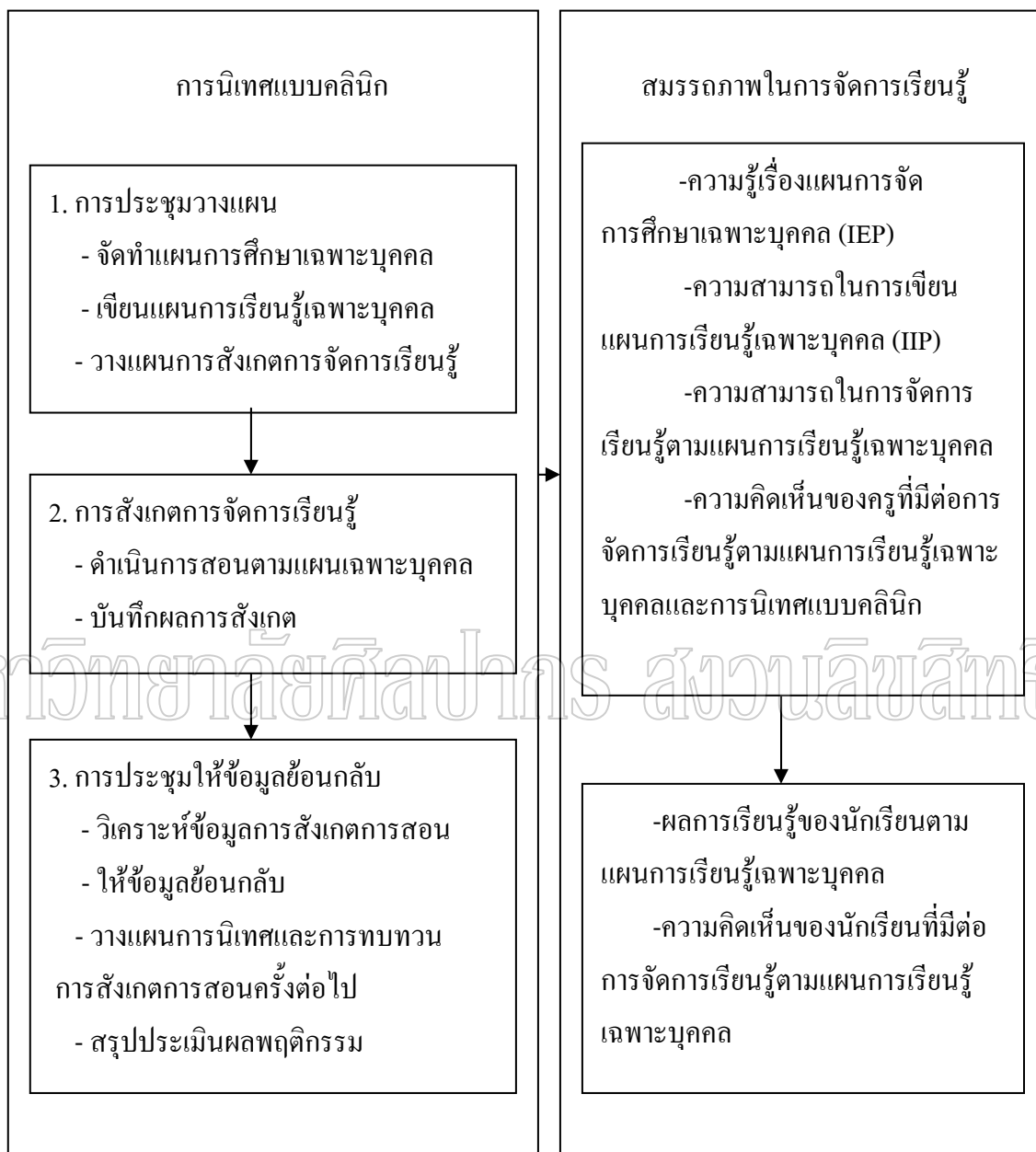
แบบคลินิกมาใช้ ครูมีสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นและมีความคิดเห็นที่ดีต่อการนิเทศแบบคลินิก การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการรวมถึงนักเรียนมีความสามารถในการทำโครงการเพิ่มขึ้น

สำหรับแนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) จากเอกสาร หนังสือ ตำรา ของนักวิชาการ และศูนย์การศึกษาพิเศษ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ นักการศึกษาหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่า การจัดการศึกษาพิเศษควรจัดให้สอดคล้องกับสภาพการดำรงชีวิตในสังคม ให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป ทั้งนี้จะช่วยให้เด็กพิการได้เรียนรู้และพัฒนาได้เร็วขึ้น หากเด็กได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพและเตรียมความพร้อมจะช่วยให้การเรียนรู้และพัฒนาได้เร็วยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 ก : 2-3) ผู้ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญที่สุดในการเรียนการสอนคนพิการ ก็คือ ครู อาจารย์ ที่มีความรู้ความเข้าใจในสถานะของคนพิการ มีใจรักเมตตาศรัทธาในงานอาชีพครู เต็มใจที่จะพัฒนาพร้อมแก้ปัญหาเพื่อสร้างให้เกิดความเจริญงอกงามแก่คนพิการเท่าเทียมคนทั่วไป ผดุง อริยะวิญญู (2542 ข : 236) กล่าวว่า หากครูนำหลักการสอนไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมแล้วจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เต็มที่ สอดคล้องกับที่ Bishop (1986 : 212) ได้ทำการศึกษาขององค์ประกอบที่ทำให้การเรียนรวมของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นประสบความสำเร็จ พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่สุดตามลำดับได้แก่ครูปกติที่มีการยืดหยุ่นและให้การยอมรับปฏิสัมพันธ์และการยอมรับของเพื่อนนักเรียน ทักษะทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง การพึ่งพาตนเอง ทักษะที่ดีในครอบครัว แรงจูงใจ บุคลิกภาพสนับสนุน สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ และ Thomas (1992 : บทคัดย่อ) พบว่า เด็กเรียนรวมตลอดเวลา มีพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์เพิ่มขึ้น ในขณะที่ พัชรี เกลยกุล (2535 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูผู้สอนจะฝึกการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กและใช้แนวการสอนที่มุ่งเน้นสอนเด็กเป็นรายบุคคลมากกว่าเป็นกลุ่ม เช่นเดียวกับ เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล (2530 : บทคัดย่อ) พบว่า ขาดบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ ขาดความรู้และทักษะในการสอนเด็กตาบอด ขาดวิทยากร และแหล่งวิชาการที่จะให้ความรู้แก่บุคลากรเนื้อหาหลักสูตรยากเกินความสามารถของเด็ก และ จรัส ทองปิยะภูมิ (2530 : บทคัดย่อ) พบว่า การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นปัญหาของการจัดการเรียนรวม ซึ่งสอดคล้องกับเกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูโครงการมีความต้องการ การนิเทศด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการการนิเทศ ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและ

ประเมินผลตามลำดับ ในขณะที่ กองการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีเจตนารมณ์และแนวคิดในการส่งเสริม ขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่คนพิการที่อยู่ในวัยเรียนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยขยายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา และกำหนดให้มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลให้แก่เด็กพิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2543 : 15-17) ซึ่งมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ขออนุญาตผู้ปกครอง 2) รวบรวมข้อมูลและประเมินเกี่ยวกับคนพิการ 3) ประชุมจัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล 4) เริ่มใช้โปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล และ 5) ติดตามและประเมินผล

จากแนวคิดหลักการ ในการนิเทศแบบคลินิกนั้น เป็นกระบวนการที่จะมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนโดยตรงช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลถึงการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกตามรูปแบบของกลีคแมน กอร์ดอนและรอสส์ กอร์ดอน แนวคิดการนิเทศแบบคลินิกของ อาร์คิสันและแกลล์ การนิเทศภายในโรงเรียน 5 ขั้นตอนของสังัด อุทรานันท์ มากำหนดเป็นกระบวนการนิเทศแบบคลินิก 3 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศและการสังเกตการสอน 2) การสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบและบันทึกพฤติกรรม 3) การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการสอนและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงพัฒนาการสอนและวางแผนการนิเทศครั้งต่อไป สำหรับการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IIP) ใช้ข้อมูลและรูปแบบการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางมากำหนดเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การสำรวจความรู้พื้นฐาน 2) การจัดกิจกรรมและสื่อการสอน และ 3) การบันทึกผล

จากหลักการแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอนในการนิเทศแบบคลินิกและขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้นิเทศที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิก ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านความรู้ เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
2. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

คำถามการวิจัย

หลังจากการใช้กระบวนการนิเทศแบบคลินิก

1. สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านความรู้ เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล อยู่ในระดับใด ก่อนและหลังการนิเทศ แบบคลินิกแตกต่างกันหรือไม่
2. ผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เป็นอย่างไร
3. ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก เป็นอย่างไร
4. ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ด้านความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิกแตกต่างกัน ที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 40 คน ได้แก่

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 8 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 8 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 จำนวน 8 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 จำนวน 8 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 จำนวน 8 คน

2. นักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 5 คน ได้แก่

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จำนวน 1 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 1 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จำนวน 1 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จำนวน 1 คน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา จำนวน 1 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการรับการนิเทศแบบคลินิก ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 3 คน ได้แก่

- ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คน
- ครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ จำนวน 1 คน
- ครูผู้สอนรายวิชาสุขศึกษาและพลานามัย จำนวน 1 คน

2. นักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 1 คน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา ประเภทสายตาเลือนราง (Low Vision)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การนิเทศแบบคลินิก

2 ตัวแปรตาม ได้แก่

สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ประกอบด้วย

- ความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)

- ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)

- ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

- ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

- ความคิดเห็นที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิก

- ผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

เนื้อหา

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามคู่มือการจัดการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา และการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศแบบคลินิก หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานนิเทศการสอนในชั้นเรียน โดยตรงของผู้นิเทศ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การช่วยเหลือครูให้สามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล ประสพผลสำเร็จมีประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน คือ 1) การประชุมวางแผน 2) การสังเกตการสอนอย่างเป็นระบบ และ 3) การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) หมายถึง แนวทางข้อกำหนดที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นใช้กับนักเรียนเรียนรวม เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความบกพร่องของนักเรียนเรียนรวมโดยเฉพาะ ในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของนักเรียนเรียนรวม

3. สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล หมายถึง ผลคะแนนที่ได้จากการประเมินด้วยการทำแบบทดสอบด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การ

ประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลโดยใช้แบบประเมินแผน การประเมินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยใช้แบบสังเกตในชั้นเรียน ขณะที่มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ได้แก่

3.1 ความรู้ หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม เกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program :IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)

3.2 ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หมายถึง คะแนนที่ได้จากแบบประเมินแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ในด้าน องค์ประกอบ รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ใช้แบบประเมิน โดย กำหนดเกณฑ์ (Rubrics)

3.3 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล หมายถึง ระดับคุณภาพของการจัดกิจกรรมที่ใช้แบบบันทึกพฤติกรรมเฉพาะบุคคล ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ซึ่งได้จากแบบสังเกตในชั้นเรียน

4. ความคิดเห็นของครู หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก ซึ่งได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของครู

5. ผลการเรียนรู้ ของนักเรียนเรียนรวม หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดผลประเมินผลตามแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอน ซึ่งได้จากแบบทดสอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักเรียนที่กำหนดไว้ในแผนเฉพาะบุคคล

6. ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวม หมายถึง การแสดงความรู้สึกลึกนึ้กคิดของนักเรียนเรียนรวม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ซึ่งได้จากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน

7. ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม หมายถึง ผู้สอนนักเรียนเรียนรวมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ร่วมโครงการวิจัย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

8. นักเรียนเรียนรวม หมายถึง ผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตาประเภทสายตาเอียง ซึ่งเรียนรวมชั้นเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาการดำเนินการนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดในการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมในระดับชั้นมัธยมศึกษาจึงได้ทำการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

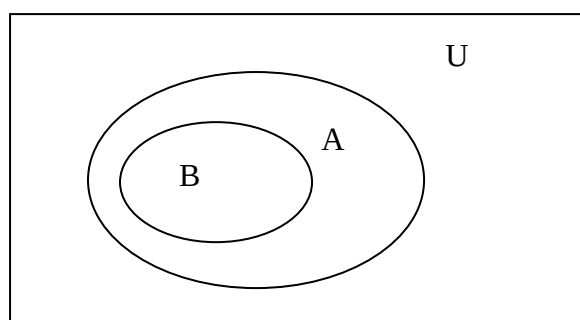
1. การนิเทศแบบคลินิก
2. การบริหารจัดการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา
3. แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
4. การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การนิเทศแบบคลินิก

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงการนิเทศการศึกษา หมายถึงการนิเทศการศึกษาทั่ว ๆ ไป (General Supervision) หรือการนิเทศการสอน (Instructional Supervision) งานการนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการสอนที่ปฏิบัติมาแต่เดิมนั้น การนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ซึ่งเป็นแนวคิดของโคแกน (Cogan) และคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harward 1973 : 9, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 6-19) แนวคิดในการนิเทศแบบคลินิกค่อนข้างจะเป็นเทคนิคเฉพาะสำหรับแก้ปัญหาเฉพาะจุด มีลักษณะแตกต่างจากการนิเทศทั่วไปและการนิเทศการสอน ทั้งจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินงานการให้การนิเทศแบบคลินิก คือ รูปแบบการนิเทศการสอนในห้องเรียนรูปแบบหนึ่งที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนโดยตรง

กลีคแมน (Glickman, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 15-16) ให้ทัศนะถึงความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษากับการนิเทศการสอนไว้ว่า การนิเทศการศึกษาโดยทั่วไปแล้วเป็นเรื่องของงานและพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยทั่วไปส่วนการนิเทศการสอนเป็นส่วนย่อยของการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงงานในชั้นเรียนและกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับครูผู้สอนโดยตรง ดังแผนภูมิที่ 2

U = การนิเทศการศึกษา

A = การนิเทศการสอน

B = การนิเทศแบบคลินิก

แผนภูมิที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษากับการนิเทศการสอน

ผู้นิเทศดำเนินงานด้านบริหารวิชาการและการสอน ซึ่งเป็นงานทุกชนิดแทนด้วย U แต่หากงานนั้นเกี่ยวข้องกับการสอน โดยเฉพาะเรียกว่า การนิเทศการสอนแทนด้วย A ส่วนกิจกรรมที่ดำเนินการตามขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิกอันเกี่ยวข้องกับชั้นเรียนโดยตรง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือการนิเทศแบบคลินิกแทนด้วย B

จากแนวคิดดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นเทคนิคเฉพาะสำหรับการนิเทศในชั้นเรียนโดยตรงเป็นส่วนย่อยของการนิเทศการสอน ซึ่งมีขอบข่ายงานกว้างกว่าและเป็นส่วนย่อยของการนิเทศทางการศึกษานั้นเอง

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก

การนิเทศแบบคลินิกเป็นกิจกรรมหนึ่งของการนิเทศการสอนในชั้นเรียน เพื่อช่วยเหลือครูทำงานได้ดีขึ้น และหน้าที่หลักของการนิเทศการสอน คือ การปรับปรุงการเรียนการสอน ชารี มณีศรี (2532 : 34, อ้างถึงใน นางลักษณ เวศม์รัชสกุล 2533 : 31) กล่าวว่าไว้ว่า “หากผู้นิเทศไม่สามารถช่วยเหลือให้การเรียนการสอนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพได้ การนิเทศการสอนก็ไร้ความหมาย” การนิเทศการสอนในปัจจุบันเน้นกระบวนการนิเทศมากกว่าบทบาทของผู้นิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศการสอนในชั้นเรียนเพื่อมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน มีการดำเนินงานตามกระบวนการ มีลำดับขั้นตอนที่ได้ชัดเจน ซึ่งมีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก ดังนี้

นิพนธ์ ไทยพานิช (2535 : 25) กล่าวถึง การนิเทศแบบคลินิกไว้ว่า เป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนภายในชั้นเรียนที่มีการดำเนินการอย่างมีระเบียบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้โดยครูและผู้นิเทศจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดใน

การวางแผนการสอน การสังเกตการสอนและการประเมินแนวการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกันและขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ครูสามารถนิเทศตนเองได้

โกลด์ แฮมเมอร์ แอนเดอร์สันและคราจิวิสกี (Goldhammer, Anderson and Krajewski 1980, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 22) ให้ความเห็นว่าความหมายของการนิเทศแบบคลินิกส่วนใหญ่จะสอดคล้องกันและความหมายที่ให้ไว้ครอบคลุมส่วนสำคัญ ๆ ที่คนอื่นได้ให้ไว้เช่นกันว่า “การนิเทศแบบคลินิกเป็นวัฏภาค (Phase) ของการนิเทศการสอน ซึ่งอาศัยข้อมูลจากการสังเกตการสอนในชั้นเรียนโดยตรง นำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอน ผู้นิเทศและครู จะมีปฏิสัมพันธ์กันในการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น” และนิพนธ์ ไทยพานิช (2535 : 22) ยังให้ทัศนะว่า “การนิเทศแบบคลินิกนั้นต้องมีลักษณะ และวิญญานของการเป็นประชาธิปไตย มากกว่าการใช้อำนาจ และมีลักษณะจุดศูนย์รวมอยู่ที่ ตัวครูมากกว่า อยู่ที่ตัวศึกษานิเทศก์ ”

อาร์ชีสันและแกลล์ (Acheson and Gall 1980 : 8, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 :23) กล่าวว่า ควรจะส่งเสริมทางเลือกแบบใหม่ของการนิเทศการสอนที่ให้โอกาสผู้นิเทศและครูได้ประชุมหารือกันโดยตรงมากกว่า การนิเทศที่ไม่มีการประชุมปรึกษาหารือกัน ระหว่างผู้นิเทศกับครู มีลักษณะและวิญญานของการเป็นประชาธิปไตยจุดศูนย์รวมอยู่ที่ตัวครู

มอร์ริส โคแกน (Morris Cogan 1973 : 9, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 21) ให้ความหมายว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนภายในห้องเรียน เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน

ริชาร์ด เวลเลอร์ (Richard Weller, อ้างถึงใน วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี 2541 : 143) กล่าวถึงความหมายของการนิเทศแบบคลินิก ว่าเป็นการนิเทศ ที่เน้นการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู ที่เน้นกระบวนการเป็นระบบ ซึ่งได้แก่ การวางแผน การสังเกตการสอน และการวิเคราะห์การปฏิบัติการสอนจริง

จากแนวความคิด และความหมายของการนิเทศแบบคลินิก ดังกล่าวมา พอสรุปได้ว่าการนิเทศแบบคลินิก หมายถึง กระบวนการที่มุ่งปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วยการสังเกตการสอนในชั้นเรียนที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ ด้วยหลักการที่ครูและผู้นิเทศร่วมวางแผนการสอนโดยการพูดคุยปรึกษาหารือ การสังเกตการสอนและการวิเคราะห์ข้อมูลการสอน รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนการสอน กระบวนการนิเทศแบบคลินิกจะต้องมีการดำเนินการเป็นวัฏจักรซ้ำหลาย ๆ ครั้ง ตลอดทั้งปีและอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพจัดทำขึ้นโดยผู้นิเทศที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอน และผ่านการอบรมด้าน

เทคนิควิธีการนิเทศโดยตรง เพราะโดยหลักการแล้วการนิเทศแบบคลินิก ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ พอที่จะให้คำแนะนำสาธิตวิธีการสอนต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่ครูได้ การนิเทศแบบคลินิก นอกเหนือจากจะใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรงแล้วยังสามารถใช้เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองได้ หรือใช้เป็นระบบการประเมินผลการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพก็ได้ แต่การนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาขึ้นควรจะมีการดำเนินการหลายครั้ง เพื่อครูจะได้มีโอกาสพัฒนาและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะบรรลุผลตามเกณฑ์ที่พึงพอใจทั้งสองฝ่าย ในการดำเนินงานนั้นครูกับผู้นิเทศจะร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ ความเชื่อมั่น ความจริงใจและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย และจุดศูนย์กลางอยู่ที่ตัวครูในขณะเดียวกันก็ส่งเสริม และพัฒนาทักษะของครูให้สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน และปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยตนเอง

ความเชื่อพื้นฐานและธรรมชาติของการนิเทศแบบคลินิก

มอร์ริส โคแกน (Morris Cogan 1973 : 21, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 32-36) ได้รับเกียรติและยกย่องในฐานะเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศแบบคลินิก ซึ่งเริ่มพัฒนามาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1958 แนวคิดในการจัดการนิเทศแบบนี้ อาศัยข้อมูลที่รวบรวมได้จากสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรงและเป็นที่ที่ครูกำลังทำการสอนนักเรียน มีผู้นิเทศ ผู้สังเกต หรือบางครั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย ซึ่งเปรียบเสมือนห้องคลินิกของครูและผู้นิเทศในการศึกษาค้นคว้าและปรับปรุงหรือพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน คุณค่าของการนิเทศแบบคลินิก คือ การให้ความเคารพในความเป็นตัวของตัวเองในฐานะที่เป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการพึ่งตนเองได้และความมีอิสระในการแสดงออกคือ จุดหมายปลายทางของผู้เรียน ครู และผู้นิเทศ ในที่สุดพฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นเองในแต่ละบุคคลและติดเป็นนิสัย เพราะความฉลาดหรือเขาวิญญา ซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าที่มีได้เฉพาะในมวลมนุษย์เท่านั้น ดังนั้นการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหนึ่งก็จะดำเนินการในลักษณะที่ส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถของแต่ละบุคคล ภายใต้เงื่อนไขแห่งความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้การนิเทศแบบคลินิกมุ่งที่จะให้ครูเกิดความรู้สึกประทับใจในความสำเร็จจากการทำงานของตนเอง มากกว่ารางวัลที่เป็นสิ่งของและการฝึกฝนให้ครูสามารถที่จะนิเทศ ตนเองและเพื่อนร่วมงานได้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาความเจริญงอกงามในวิชาชีพของครูอีกทางหนึ่งด้วย

การจัดการนิเทศแบบคลินิก หมายถึง การนิเทศการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา หากมองอย่างผิวเผินก็ดูเหมือนจะไม่มีอะไรมากกว่า

การนิเทศรูปแบบอื่น ๆ ขึ้นตอนในการดำเนินงานไม่มากนัก แต่ละขั้นตอนเป็นกิจกรรมที่คุ้นเคยอยู่แล้ว เช่น การประชุมปรึกษา การสังเกตการสอน เป็นต้น แต่หากพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้ว การนิเทศแบบคลินิก มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งมาก ดังที่มอร์ริส โคแกน (Morris Cogan 1973 : 21, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 32) ได้กล่าวไว้ว่า ความจำกัดด้านภาษาทำให้บรรยากาศ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ที่สลับซับซ้อนหลายมิติของการนิเทศแบบคลินิก คงยากเกินความเป็นจริงมากไป เป็นมิติเดียวแบบเส้นตรงดังนั้นความสำคัญในการทำความเข้าใจในความเชื่อพื้นฐานของการนิเทศแบบคลินิก จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนของการนิเทศการสอน

จากแนวคิดการดำเนินงานการนิเทศแบบคลินิกจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศโดยตรง ผู้นิเทศควรให้เกียรติในศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของครู ในฐานะนักวิชาชีพ ต้องดำเนินการยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการปรับปรุงการสอนของครูและร่วมกันตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงาน

ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก

มอร์ริส โคแกน (Morris Cogan 1973 : 65, อ้างถึงใน สุชาติ เจริญศรี 2546 : 11) ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบคลินิกว่า เป็นหลักเหตุผลและแนวปฏิบัติที่ออกแบบเอาไว้สำหรับปรับปรุงสมรรถภาพการสอนของครูในชั้นเรียน การนิเทศแบบคลินิก จะเน้นถึงการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับสังเกตการสอนภายในห้องเรียน อันที่จะได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น บันทึกของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เช่น พฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในขณะที่ครูกระทำการสอนอยู่ และมีข้อมูลที่เพิ่มเติมขึ้นมาได้อีก เกี่ยวกับครูและนักเรียนทางด้านการรับรู้ทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้ที่มีความคล่องต้องกันกับเรื่องที่สอนและการสอน

โกลด์ แฮมเมอร์ แอนเดอร์สัน และคราจิวิสกี (Glodhammer Anderson and Krajewsky 1980 : 72 , อ้างถึงใน สุชาติ เจริญศรี 2546 : 12) ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบคลินิกว่า หมายถึง การนิเทศที่ต้องมีสัมพันธภาพอย่างจริงใจโดยตรง (Face to Face relationship) ระหว่างครูกับผู้นิเทศ ซึ่งสัมพันธภาพที่ครูและผู้นิเทศได้ร่วมกันสร้างขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเชื่อถือซึ่งกันและกัน ด้วยวิธีการสร้างจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ร่วมกัน โดยอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างนักวิชาชีพ เพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ทางวิชาชีพการสอนอย่างลึกซึ้งร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์ที่กลมกลืนต้องกัน และทั้งสองฝ่ายสามารถที่รักษาเอาไว้ ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองที่

เพิ่มพูนความเป็นอิสระในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและความคิดสร้างสรรค์ เกี่ยวกับวิธีการของการนิเทศ ที่จะนำมาปฏิบัติให้เกิดผลดีที่สุดต่อการปรับปรุงการสอน

เซอร์จิโอแวนนิและสตาร์แรท (Segiovanni and Starratt 1979, อ้างถึงใน สุชาติ เจ๊กนิกร 2546 : 12) ได้ให้คำนิยามของการนิเทศแบบคลินิกว่า หมายถึง การที่ครูและผู้นิเทศได้ปรึกษารื้อกัน (Face to Face Encounters) เกี่ยวกับเรื่องที่สอนในชั้นเรียน จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิชาชีพ และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

เวลเลอร์ (Wellers 1971, อ้างถึงใน สุชาติ เจ๊กนิกร 2546 : 12) ได้ให้คำนิยามของการนิเทศแบบคลินิกไว้ว่า เป็นการนิเทศที่เน้นถึงการปรับปรุงการสอนโดยผ่านระบบที่เรียกว่า วัฏจักร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการสอน การสังเกตการสอนและการวิเคราะห์อย่างละเอียดลึกซึ้งที่ฉลาดหลักแหลมของพฤติกรรมการสอน

แอกคีตันด์และแกลล์ (Acheson and Gall 1980 , อ้างถึงใน สุชาติ เจ๊กนิกร 2546 : 12) ได้ให้คำนิยามของการนิเทศแบบคลินิกไว้ดังนี้ เป็นการนิเทศที่ให้โอกาสผู้นิเทศและครู ได้ประชุมปรึกษารื้อกันโดยตรงมากกว่าการนิเทศที่เกิดขึ้น หรือกระทำโดยตรงจากผู้นิเทศที่ปราศจากการรื้อกันกับครู การนิเทศแบบคลินิคนั้นจะต้องมีลักษณะจุดศูนย์รวมอยู่ที่ตัวครู (Teacher Centered) มากกว่าจุดศูนย์รวมอยู่ที่ตัวผู้นิเทศ (Supervision Centered) บทบาทลีลาของการนิเทศการเรียนการสอนที่จะให้เกิดลักษณะดังกล่าวนี้ เรียกว่า การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision)

แฟลนเดอร์ (Flanders 1976 , อ้างถึงใน สุชาติ เจ๊กนิกร 2546 : 12) ได้ให้คำนิยามของการนิเทศแบบคลินิกไว้ ดังนี้ คือ การสอนที่จัดสรรเอาไว้โดยเฉพาะ ที่มีบุคคลอย่างน้อยสองคนที่มีความเกี่ยวข้อง และสนใจที่จะปรับปรุงพฤติกรรมการสอนโดยที่บุคคลหนึ่งทำหน้าที่สอน(ตัวครู) ซึ่งพฤติกรรมการสอนของเขานั้นจะถูกนำมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการสอน จะต้องให้เกิดขึ้นและมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมการสอนชุดเก่าและชุดใหม่ เพื่อที่จะช่วยให้ครูได้ประโยชน์ของประสบการณ์อันนี้ เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ พฤติกรรมการสอน พัฒนาความเข้าใจอย่างลึกซึ้งลงไปถึงกระบวนการวางแผนการสอน และ การลงมือกระทำการสอนอย่างแท้จริง

ซัลลิแวน (Sullivan 1980 , อ้างถึงใน สุชาติ เจ๊กนิกร 2546 : 12) ได้สรุปคำนิยามของการนิเทศแบบคลินิกไว้ว่า การนิเทศแบบคลินิก เป็นแบบนิเทศ ที่ใช้ห้องเรียนเกี่ยวกับการนิเทศการสอน จุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาตัวครู ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีที่เชื่อว่าการสอนนั้นเป็นพฤติกรรมที่เป็นแบบฉบับ ซึ่งสามารถจะควบคุมได้ ความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้นิเทศนั้นจะเต็มไปด้วยความเชื่อมั่นและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ขอบข่ายของคุณค่าของการนิเทศแบบคลินิกนั้นจะรวมถึงการนับถือในการเป็นตัวของตัวเองซึ่งกันและกันระหว่างครูกับผู้นิเทศ มีความคิดสร้างสรรค์ที่ตัวของตัวเอง การใฝ่หา การวิเคราะห์ การพิจารณา การวัดผล และความเชื่อในความสำคัญเกี่ยวกับคุณค่าของมนุษย์ ซึ่งทั้งสองจะมีเอกลักษณ์เป็นตัวของตัวเองในสิ่งที่กล่าวมานี้

จากแนวความคิดและค่านิยมเกี่ยวกับความหมายของการนิเทศแบบคลินิก ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวเอาไว้ว่า พอดีสรุปได้ว่า การนิเทศแบบคลินิก เป็นกระบวนการสังเกตการสอนของครูและนักเรียนในห้องเป็นสำคัญ มีหลักการเหตุผลและแบบปฏิบัติที่ออกแบบเอาไว้ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยผู้นิเทศและครูจะมีความสัมพันธ์โดยตรงซึ่งกันและกัน มีการเชื่อถือซึ่งกันและกัน ช่วยกันสร้างจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ร่วมกัน โดยอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างนักวิชาชีพ มีการวางแผนร่วมกัน การเก็บข้อมูลและการป้อนข้อมูล พร้อมการวิเคราะห์ร่วมกัน โดยยึดหลักประชาธิปไตยที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมการพัฒนาทักษะของครูให้สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนและปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยตนเอง

จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบคลินิก

จุดมุ่งหมายที่สำคัญยิ่งของการนิเทศแบบคลินิก คือ กระบวนการที่ช่วยพัฒนา และปรับปรุงการสอนของครูในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ดังนั้นการนิเทศแบบคลินิกจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการส่งเสริมและการพัฒนาวิชาชีพการสอนของครู จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบคลินิกนั้นสามารถที่จะวิเคราะห์ออกเป็นจุดมุ่งหมายที่เฉพาะ ดังต่อไปนี้ (Acheson and Gall 1980)

1. เป็นการป้อนข้อมูลย้อนกลับที่มีความเด่นชัด จำเพาะเจาะจง (Objective Feedback) อย่างรวดเร็วที่เกี่ยวกับการสอนต่อตัวครู การนิเทศแบบคลินิกเปรียบเสมือนกับการนิเทศที่ผู้นิเทศได้ถือกระจกอยู่ข้างหลังห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูได้เห็นภาพที่แท้จริงว่าเขาทำอะไร ทำอย่างไรบ้าง ในขณะที่เขาสอนอยู่หน้าชั้นเรียน พฤติกรรมของครูที่ได้กระทำลงไปในห้องเรียนอาจแตกต่างออกไปจากสิ่งที่เขาคิดว่าเขากำลังกระทำอยู่ ตัวอย่างเช่น ครูจำนวนมากมีความเชื่อว่าเขาทำได้ดีมาก เกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดเห็น จนกระทั่งเขาได้ดูตัวเขาเองในวีดีทัศน์ จึงได้พบว่า ตัวเองยึดครองบทเรียนและพูดมากตลอดเวลา มากกว่า ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดเห็น เพราะฉะนั้นการที่ครูได้รับข้อมูลป้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงอยู่เสมอตลอดเวลา จะเป็นแรงกระตุ้นให้ครูได้รู้จักที่จะปรับปรุงวิธีการสอนของตัวเองได้เป็นอย่างดี

2. เป็นการแก้ไขและวินิจฉัยกระบวนการสอน โดย ผู้นิเทศคลินิก (Clinical Supervisor) ใช้เทคนิคของการประชุมปรึกษาหารือ และข้อมูลหลักฐานที่ได้จากการสังเกตการสอน เพื่อที่จะ

ซึ่งระบุเฉพาะเจาะจงลงไปว่าพฤติกรรมในการสอนนั้น มีความคลาดเคลื่อนอย่างไร ระหว่างสิ่งที่ครูได้สอนและจุดมุ่งหมายของบทเรียน และการสอน ที่ได้ตั้งเอาไว้

3. เป็นวิธีการที่ให้ความช่วยเหลือครู ได้พัฒนาทักษะในการใช้ยุทธศาสตร์การสอน
4. เป็นการช่วยให้ครูได้พัฒนาทัศนคติในทางดีงามและเต็มใจอย่างยิ่งที่จะค้นคว้าศึกษาอย่างต่อเนื่องเสมอไป ในเรื่องของการพัฒนาวิชาชีพในการสอน

ลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก

โกลด์แฮมเมอร์และคณะ (Goldhammer, Anderson and Krajewski 1993, อ้างถึงใน วัชร เล่าเรียนดี 2545 : 138-139) ได้เสนอลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก ดังนี้

1. เป็นเทคโนโลยีในการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง
2. เป็นส่วนสำคัญที่แทรกอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. เป็นกระบวนการที่มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ชัดเจน โดยเชื่อมโยงระหว่างความต้องการของโรงเรียน และความต้องการในความเจริญก้าวหน้า ในวิชาชีพของครูในโรงเรียน
4. เป็นกระบวนการที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน ในวิชาชีพระหว่างครูและผู้บริหาร
5. เป็นกระบวนการที่ต้องมีความเชื่อถือซึ่งกันและกัน และสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจ สนับสนุนกันและกัน และความผูกพันในการพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า
6. เป็นกระบวนการที่เป็นระบบถึงแม้ว่าการดำเนินการต้องยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนวิธีการอย่างต่อเนื่อง
7. เป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์ เชื่อมโยงช่องว่างระหว่างความจริงกับอุดมการณ์
8. เป็นกระบวนการที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้นิเทศคือผู้ที่มีความรู้อย่างแท้จริง เกี่ยวกับการวิเคราะห์การสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนมนุษย์
9. เป็นกระบวนการที่ต้องมีการให้การฝึกอบรม สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศก่อนที่จะนำ การนิเทศแบบคลินิกไปใช้ โดยเฉพาะเรื่องเทคนิคการสังเกตการสอน และการดำเนินการนิเทศแบบคลินิกที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รูปแบบหรือกระบวนการนิเทศแบบคลินิก

การนิเทศแบบคลินิกเป็นรูปแบบของกระบวนการสังเกตการสอนเพื่อปรับปรุงคุณภาพ การเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น มีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศหลายท่านได้เสนอ

รูปแบบหรือกระบวนการนิเทศแบบคลินิก ซึ่งมีหลายรูปแบบด้วยกัน เช่นรูปแบบของ อาร์คีสัน และกอลล์ (Acheson and Gall 1997, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี 2541 : 145) มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การประชุมและวางแผน (Planning Conference)
2. การสังเกตการสอนในห้องเรียน (Classroom Observation)
3. การประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback Conference)

แนวคิดของ มอร์ริส โคแกน (อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 124-152) ได้เสนอรูปแบบการนิเทศการนิเทศแบบคลินิกไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับผู้นิเทศ มีดังนี้ 1) สร้างสัมพันธภาพคลินิกระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ 2) ช่วยครูให้เข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกและขั้นตอนการดำเนินงานพร้อมทั้งเหตุผล 3) ชี้นำให้ครูทราบถึงบทบาทใหม่และพันธกิจของเขาในช่วงการดำเนินการนิเทศแบบคลินิก การสร้างความสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เป็นหน้าที่และบทบาทสำคัญยิ่งของการนิเทศแบบคลินิก ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศจะต้องยอมรับซึ่งกันและกันมีศรัทธาเลื่อมใสจริงใจต่อกัน ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายเน้นด้านวิชาชีพมากกว่าเรื่องส่วนตัวเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะผู้ร่วมวิชาชีพ สิ่งที่ผู้นิเทศควรสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ คือการสร้างมิตรไมตรีสมานจิตใจกับครูเป็นอันดับแรก ช่วยเหลือให้ครูมีสภาพจิตใจที่ดี เชื่อมมั่นและคิดในทางที่ดีต่อครูและนักเรียน ลดความหวาดกลัวของครูเกี่ยวกับการนิเทศส่งเสริมให้ครูมีอิสระในวิชาชีพ เกิดความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด การสร้างสัมพันธภาพให้เกิดไมตรีต่อกันได้นั้น ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ในการสร้างแรงจูงใจและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนร่วมกับครู หลังจากผู้นิเทศสร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจในหลักการและขั้นตอนของการนิเทศแบบคลินิกแล้ว ครูและผู้นิเทศร่วมกันวางแผนการสอนเกี่ยวกับการเตรียมแผนการเรียนรู้ตั้งแต่กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ และการวัดผลประเมินผลบทเดียวหรือเป็นชุดหรือหน่วยการเรียนรู้ก่อนใช้สอน การร่วมกันเตรียมแผนการเรียนรู้ อาจตกลงแบ่งงานกันทำในชั้นเรียน หรือให้กำลังใจและสนับสนุนการทำแผนการเรียนรู้แต่ไม่ควรให้เทคนิคใหม่ ๆ หลายอย่างในเวลาเดียวกันเพราะครูอาจเตรียมตัวหรือทำความเข้าใจไม่ทัน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดแนวทางสังเกตการสอน ผู้นิเทศ จะกำหนดจุดมุ่งหมาย และกระบวนการรวมทั้งเทคนิควิธีการสังเกตการสอน ตลอดจนรวบรวมข้อมูลไว้อย่างชัดเจน หากมีบุคคลอื่นร่วมสังเกตด้วยก็กำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ให้ชัดเจนด้วย สำหรับครูจะร่วมกำหนดแนวทางด้วยก็ได้ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับกระบวนการนิเทศมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการสอน ผู้นิเทศเข้าไปสังเกตการสอนตามวิธีการที่กำหนด บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน และสภาพการณ์ทุกอย่างที่เกิดขึ้นในห้องเรียน 2) เพื่อนำข้อมูลของพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เก็บบันทึกและรวบรวมได้นำไปวิเคราะห์สังเคราะห์ และพิจารณาวินิจฉัย หาแนวทางปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

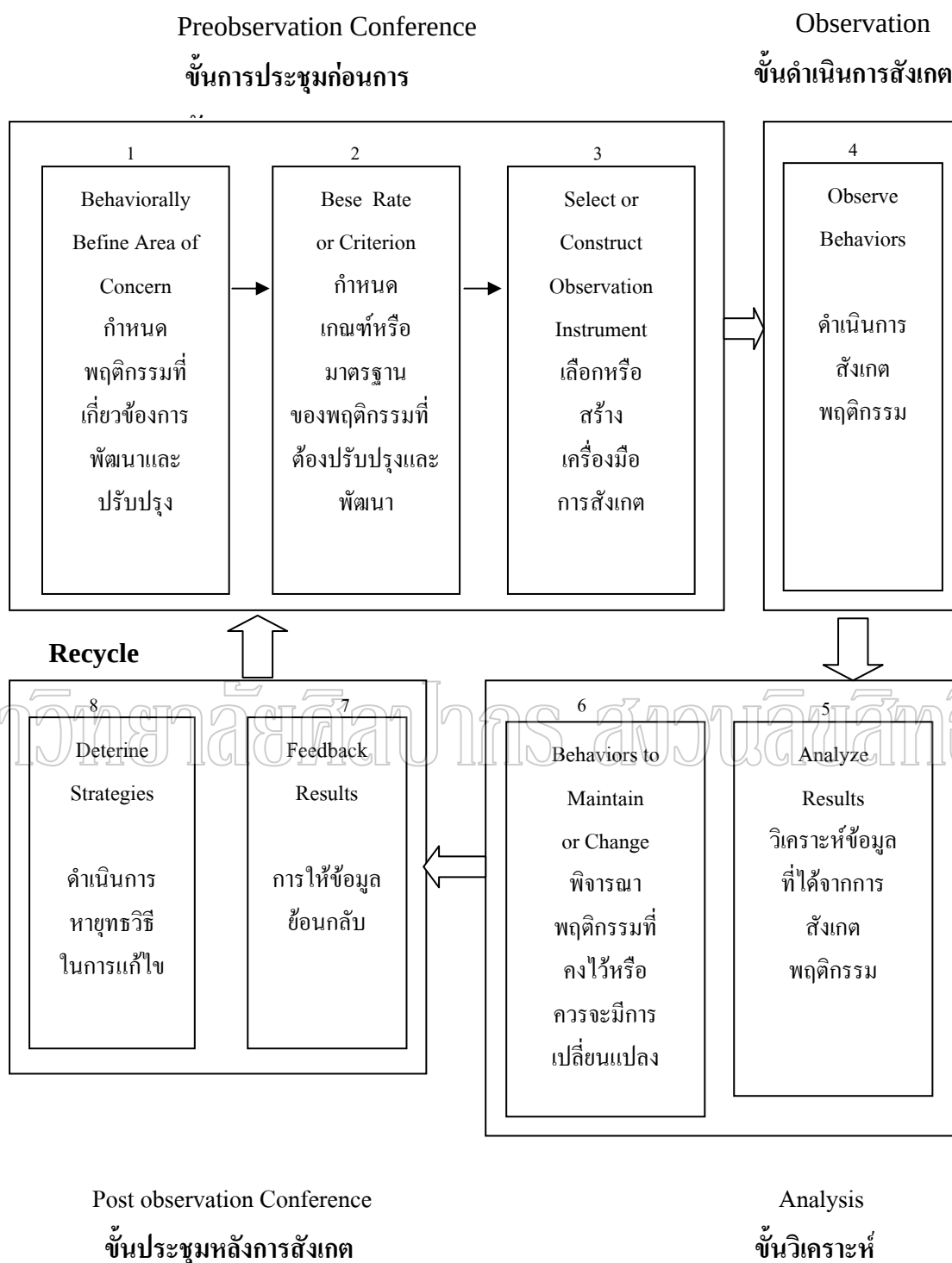
ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน ผู้นิเทศกับครูร่วมกันวิเคราะห์หรือยกกันวิเคราะห์แล้วค่อนนำมาปรึกษาหารือกันได้ การตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างไรขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของครูเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศแบบคลินิกและความต้องการของครู

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดวิธีการประชุมปรึกษาขั้นนี้ หากเป็นระยะเริ่มแรกที่ ผู้นิเทศทำงานร่วมกับครู ผู้นิเทศควรเป็นผู้กำหนดและดำเนินการประชุมปรึกษาหารือเอง แต่หลังจากการปฏิบัติการนิเทศร่วมกันหลายครั้ง ครูและผู้นิเทศควรจะได้วางแผนร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 7 การประชุมปรึกษา โดยทั่วไปการประชุมปรึกษาในขั้นตอนนี้จะเป็นเรื่องเฉพาะของผู้นิเทศกับครู แต่หากมีความจำเป็นและโอกาสอำนวยผู้ร่วมทีมคนอื่นอาจจะร่วมด้วยก็ได้ บางครั้งการประชุมอาจดำเนินการโดยครูหรือบุคคลอื่นก็ได้และบางครั้งไม่ต้องมีผู้นิเทศร่วมด้วยก็ได้

ขั้นตอนที่ 8 การวางแผนต่อเนื่อง ในจังหวะเหมาะสม ครูร่วมปรึกษาหารือกันอยู่นั้น ครูและผู้นิเทศจะร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน โดย ไม่พูดถึงบทเรียนเก่า แต่จะเริ่มค้นร่วมกันวางแผนสำหรับบทเรียนใหม่ ขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิกจะเริ่มต้นใหม่อีก

การนิเทศแบบคลินิกตามรูปแบบของโบยายและคอปแลนด์ (Boyan and Copeland 1978, อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 154-161) ใช้ชื่อว่า “กระบวนการนิเทศการสอน” รูปแบบนี้เป็นกระบวนการนิเทศการสอน ประกอบด้วย 4 ตอน มี 8 ขั้น ตอนที่ 1 ประกอบด้วย ขั้นที่ 1-3 ตอนที่ 2 คือ ขั้นที่ 4 ตอนที่ 3 ประกอบด้วยขั้นที่ 5-6 ตอนที่ 4 ประกอบด้วยขั้นที่ 7-8 ใน 8 ขั้นนี้ เมื่อประกอบเข้าด้วยกันแล้วเป็นกระบวนการของการนิเทศการสอนที่แต่ละขั้นในกระบวนการจะมีความต่อเนื่อง เช่นในขั้นที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 จะต้องปฏิบัติก่อนขั้นที่ 4 และขั้นที่ 4 ต้องปฏิบัติก่อนขั้นที่ 5 แล้วทำต่อเนื่องกันไปจนครบ 8 ขั้น ผู้นิเทศกับครูต้องร่วมกันไปเกือบทุกขั้น ในบางโอกาส ผู้นิเทศจะทำงานตามลำพัง ขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอนตามรูปแบบของโบยายและคอปแลนด์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ตอนและ 8 ขั้น มีลักษณะดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 กระบวนการนิเทศการสอน

ที่มา : วัชรรา เล่าเรียนดี, เทคนิคและทักษะการนิเทศการสอน (นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544), 141.

กล่าวโดยสรุปการจัดการนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศการสอนที่ีจุดประสงค์เป็นสำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน อันส่งผลต่อคุณภาพการเรียนของนักเรียน สอดคล้องปรารถนาร่วมกัน หลักการหรือแนวคิดที่กล่าวมาแล้วจะเป็นแนวปฏิบัติที่จะทำให้การดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมาย และเพื่อให้การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างครูและผู้นิเทศมีแนวปฏิบัติชัดเจนมากขึ้น นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศแบบคลินิกหลายท่านเสนอรูปแบบหรือกระบวนการนิเทศแบบคลินิกไว้ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา มีการเผยแพร่รูปแบบนิเทศดังกล่าวจนถึงยุคปัจจุบัน ขั้นตอนการดำเนินการอาจจะแตกต่างกัน แต่ที่เหมือนกันเกือบทุกรูปแบบ คือ การวางแผนหรือเตรียมการก่อนการสังเกตประเมินผลครู มีการประชุมเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายการสังเกตการณ์สอนหลายครั้ง และมีการประชุมหรือสัมภาษณ์หลังจากการสังเกตการสอนด้วย ซึ่งได้สรุปแบบการนิเทศตามแนวคิดของบุคคลต่าง ๆ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision Models)

Goldhammer (1969) Goldhammer, Anderson And Krajewski (1980) Glickman and other (1995) Five Stages	Mosher and Purpel (1972) Belion and Belion (1982) Acheson and Gall (1997) Three Phases	Cogan *1973) Glatthorn (1984) Eight Phases
1. ประชุมก่อนการสังเกตการสอน 2. สังเกตการสอนในชั้นเรียน 3. วิเคราะห์ผลการสังเกตและกำหนดยุทธวิธีการประชุม 4. ประชุมเพื่อการนิเทศ 5. ประชุมเสนอผลการวิเคราะห์การสังเกตการสอน (gold Hammer and Gold Hammer and others 1969, 1980) หรือพิจารณาการดำเนินการใน 4 ขั้นตอนที่ผ่านมาแล้ว (Glickman, 1995)	1.วางแผนการสังเกตการสอน 2.สังเกตการสอน 3.ประเมินผลหรือวิเคราะห์การสังเกตการสอน (Mosher and Purpel, 1972) 4.ประชุมก่อนการสังเกตการสอน 5.สังเกตการสอนในชั้นเรียน 6.ประชุมภายหลังการสังเกตการสอน (Belion and Belion, 1982) 7.ประชุมวางแผน 8.สังเกตการสอนในชั้นเรียน 9.ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ (Acheson & Gall, 1997)	1.สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับครู 2.วางแผนร่วมกับครู 3.วางแผนการสังเกตการสอน 4.สังเกตการสอน 5.วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการสอน 6.วางแผนกำหนดยุทธวิธีการประชุมปรึกษาหารือ 7.ประชุมปรึกษาหารือ 8.วางแผนการสังเกตในการดำเนินการนิเทศครั้งต่อไป

ที่มา: วัชรนา เล่าเรียนดี, เทคนิคและทักษะการนิเทศการสอน (นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544), 133.

ความสำคัญของการสังเกตการสอน

การสังเกตการสอน เป็นขั้นตอนที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง ในการช่วยเหลือครูให้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพราะการสังเกตการสอนในชั้นเรียนจะช่วยให้ผู้นิเทศและครูได้ข้อมูลในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะการนิเทศแบบคลินิก 3 ขั้นตอน ได้แก่ การประชุมวางแผน การสังเกตการสอน และการประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ วัชรรา เล่าเรียนดี (2544 : 3) กล่าวถึงการสังเกตการสอนไว้ว่า การสังเกตการสอนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และผู้สังเกตต้องมีความเชี่ยวชาญด้านการสังเกตและการนิเทศการสอนโดยตรง เพราะจะทำให้ผู้นิเทศสามารถรวบรวมบันทึกข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน เครื่องมือดังกล่าวอาจเป็นแบบสังเกตการสอนที่มีผู้สร้างขึ้นมา เช่น เครื่องมือการสังเกตของแฟลนเดอร์ เครื่องมือการสังเกตของทักแมน และยังมีอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสังเกตพฤติกรรมหลากหลายอย่างเช่น ดินสอ ปากกา กระดาษ เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ และเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่สะดวกในการใช้และนิยมใช้กันมาก คือบันทึกโดยปากกา ดินสอ และกระดาษสำหรับบันทึกข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนไม่ว่าจะได้มาจากการสังเกตและบันทึกด้วยวิธีใดหรือใช้เครื่องมือประเภทใดมีประโยชน์มาก เพราะจะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถช่วยปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองได้ และการสังเกตการสอนในการนิเทศการสอน ช่วยให้ผู้ถูกสังเกตปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การสังเกตการสอนที่มีประสิทธิภาพจะต้องดำเนินการอย่างมีระบบและกระบวนการ เป็นการตกลงร่วมกันระหว่างผู้สังเกตและผู้ถูกสังเกตทุกครั้ง และต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการสังเกตด้วยจึงจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา มิลล์ (Mills 1980, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี 2544 : 4-5) ได้เสนอกระบวนการสังเกตการสอน 7 ขั้นตอน เพื่อเป็นแนวทางสู่การเรียนรู้เทคนิคการสังเกตการสอน และการสร้างเครื่องมือการสังเกตการสอน คือ 1) เลือกประเด็นสังเกตก่อนการสังเกตการสอน ควรตกลงกันว่าจะสังเกตเรื่องอะไรเพราะเหตุใด 2) เลือกเทคนิควิธีการสังเกตและบันทึกหรือสร้างเครื่องมือการสังเกตที่เหมาะสม 3) สังเกตและบันทึก 4) เสนอข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนร่วมกันวิเคราะห์แปลผลข้อมูล 5) อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น 6) สรุปข้อค้นพบประเด็นสำคัญหรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไข 7) ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายและสาระสำคัญเพื่อการสังเกตครั้งต่อไป และจากการศึกษาวิจัยเรื่องการสอนที่มีประสิทธิภาพต่าง ๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องดำเนินการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การสังเกตการสอนจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้นิเทศและผู้เกี่ยวข้องได้พัฒนาปรับปรุงการ

จัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยปกติครูผู้สอนจะยอมรับและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเองต่อเมื่อรู้สึกว่าคุณเองจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง และต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนาดีขึ้น ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวได้มองเห็น รับรู้และยอมรับข้อมูลจากการสังเกตการสอนนั่นเอง ซึ่งทำให้รู้ข้อบกพร่อง จุดที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ทราบว่าต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจุดใดบ้าง และยังกระตุ้นให้ครูได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการที่จะต้องปรับเปลี่ยน การสังเกตการสอน เป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้นิเทศได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในห้องเรียน การดำเนินการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนของครูแต่ละคน การเข้าไปสังเกตการสอนจะต้องเป็นความเต็มใจ และร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศและครูร่วมกันปฏิบัติงาน ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน 2) กำหนดขั้นตอนในการสังเกต 3) กำหนดวันเวลา สถานที่ 4) กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศในการสังเกตการสอน 5) การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์และประเมินผล และ 6) กำหนดแนวทางแก้ไขหลังจากการสังเกตการสอน

การสังเกตการสอนควรจะมีการวางแผนเป็นอย่างดี 1) เพื่อเกิดผลแก่การเรียนการสอนมากที่สุด 2) ทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ที่สุด การสังเกตการสอนต้องทำให้ครูเกิดเจตคติที่ดีและประสบการณ์ที่ดีด้วย ครูจะรู้สึกสบายใจและไว้วางใจผู้บริหารมากขึ้นอยู่กับ การวางแผนที่ดีของผู้นิเทศและความสามารถในการสร้างบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีว่าผู้นิเทศในฐานะผู้นำทางวิชาการเข้ามาช่วยให้จัดการเรียนการสอนได้ดีขึ้นไม่ใช่ตรวจตราหรือคอยจับผิดเพื่อรายงานหน่วยเหนือ

ในการเข้าไปสังเกตการสอนในห้องเรียนของผู้นิเทศ บางครั้งเมื่อนำสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนมาพูดคุยกับครู อาจจะมีบางสิ่งบางอย่างมองเห็นแตกต่างกันและขาดการอ้างอิงได้เนื่องจากเหตุการณ์ที่ได้สังเกตได้ผ่านพ้นไปแล้ว ถึงแม้ว่าการใช้ วัตถุประสงค์เข้ามาช่วยจึงจำเป็นต้องอาศัยการสังเกตการสอนการจดบันทึกการเรียนการสอน

การสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้นิเทศ ผู้นิเทศต้องมีความสามารถในการสังเกตการสอน วิเคราะห์การสอนเพื่อให้รู้จักครูและได้ข้อมูลพื้นฐานมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีจัดดำเนินการนิเทศ การสังเกตเป็นการดูอย่างพินิจพิจารณาอย่างมีจุดมุ่งหมายและใช้เครื่องมือในการบันทึกจากการสังเกตการสอน ผู้นิเทศต้องดำเนินการในห้องเรียนโดยสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรม การเรียนรู้ และการตอบสนองของผู้เรียน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนเป็นส่วนสำคัญที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์การสอนของครูเพื่อทราบจุดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงหรือส่งเสริมพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้กิจกรรมและรูปแบบการนิเทศต่าง ๆ ที่เหมาะสมและการนิเทศจะต้องพยายามส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถวิเคราะห์

การสอนของตนเองให้ได้ พร้อมทั้งคิดหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอนของตนเองด้วย

วิธีการดำเนินการสังเกตและวิเคราะห์ตนเอง

1. การวิเคราะห์ตนเอง โดยใช้เครื่องมือช่วย เช่น การฟังเสียง การพูดเทป บันทึกเสียง การสังเกตตนเองจากการดูวีดิทัศน์ที่บันทึกการปฏิบัติงานของตนเองไว้ และการรับฟังข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนของผู้นิเทศ หรือผู้ทำหน้าที่นิเทศหรือจากเพื่อนหรือจากผู้เรียน

2. การเยี่ยมชมชั้นเรียนซึ่งกันและกัน

3. ให้จับคู่กับเพื่อนที่สนิทสนมกัน ผลัดกันสังเกตการณ์สอนซึ่งกันและกัน ให้ข้อมูลย้อนกลับ

4. ใช้การนิเทศแบบคลินิกซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ต้องมีการวางแผนการสังเกตการสอน และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

การสังเกตการสอน ดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การสังเกตการสอนอย่างเป็นทางการ ซึ่งต้องมีการวางแผน เตรียมการก่อนการสังเกต กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะสังเกต

2. การสังเกตการสอนอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตการสอนทั่ว ๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะไม่มีการเตรียมการหรือบอกล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะในการสังเกตการสอน

การสังเกตการสอนแบบเป็นทางการ

1. การสังเกตการสอนอย่างเป็นทางการ ต้องเลือกใช้เครื่องมือสังเกตการสอนอย่างเหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย

2. การสังเกตเพียงครั้งเดียวไม่เพียงพอที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการสรุป หรือตัดสินใจ การสอนได้ แต่อาจเพียงพอที่จะนำมาใช้ตีความหมาย หรือลักษณะการสอนของครู ถ้าจะสังเกตการสอนเพื่อวิเคราะห์ตนเองหรือการนิเทศแบบคลินิกต้องใช้การสังเกตหลายครั้ง

3. การจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตทันทีเป็นสิ่งสำคัญมาก

4. ควรทำตารางกำหนดเวลาการสังเกต กำหนดจุดมุ่งหมายการสังเกตการสอนและระบุกิจกรรมก่อนและหลังการสังเกตไว้ให้ชัดเจน

การสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ

เป็นการสังเกตการสอนทั่ว ๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะไม่มีการเตรียมการหรือบอกล่วงหน้า การสังเกตอย่างไม่เป็นทางการหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเยี่ยมชมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหาร และผู้นิเทศที่จะไปเยี่ยมชมชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการในขณะที่ยังดำเนินการสอนอยู่ ซึ่งเยี่ยมชมชั้นเรียนใช้เวลาสั้น ไม่แจ้งล่วงหน้า ไม่ถือเป็นแบบแผนของการสังเกต ใช้สำหรับการประเมินข้อมูลทั่วไป เพื่อแจ้งข่าวสารหรือเพื่อแสดงความเอาใจใส่ต่อครูผู้สอนและไม่ควรใช้เวลามากเกินไป

การสังเกตการสอนโดยทั่วไป จะเป็นการสังเกตอย่างเป็นทางการ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครู จึงเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศหรือผู้ทำหน้าที่นิเทศหรือเพื่อนครูด้วยกัน ทำการสังเกตอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการสังเกตการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

การสังเกตการสอนอย่างเป็นทางการ มีการบันทึกข้อมูลได้ 2 วิธี คือ การสังเกตเชิงปริมาณ (Quantitative Observation) และการสังเกตเชิงคุณภาพ (Qualitative Observation) (Glickman 1994, อ้างถึงใน วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี- 2545 : 28 – 77)

การสังเกตเชิงปริมาณ

การสังเกตเชิงปริมาณ(Quantitative Observation)เป็นวิธีการวัดเหตุการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ และสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน ผลการสังเกตต้องนำมาจัดดำเนินการทางสถิติได้ การสังเกตต้องใช้เครื่องมือในการสังเกตอาจเป็นเครื่องมือที่ผู้อื่นสร้าง และมีการนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือผู้สังเกตสร้างมาใช้เอง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะอย่าง เฉพาะเหตุการณ์ก็ได้ และเป็นเครื่องมือสังเกตเห็นได้ วัดได้ เป็นจำนวนครั้งที่สังเกตและบันทึก มีหลายแบบได้แก่ 1) เครื่องมือสังเกตการสอนแบบนับจำนวนความถี่ 2) แบบระบุพฤติกรรมตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ 3) แบบที่เป็นแผนผัง (Diagram) เช่น แผนผังสภาพห้องเรียน มองเห็นได้โดยรวมหรือจัดทำเป็นแผนผังที่นิ่ง สังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่แทนด้วย เส้น ลูกศรหรือสัญลักษณ์ 4) แบบสำรวจรายการ(Check list) หรือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5) แบบเลือกประเภทคำพูดหรือการพูด 6) เครื่องมือสังเกตและบันทึกปฏิสัมพันธ์ทางวาจาระหว่างครูกับนักเรียนของ Ned Flanders (วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี 2545 : 29) ซึ่งจะระบุพฤติกรรมต่าง ๆ ในตารางเวลา (Time line)

การสังเกตเชิงคุณภาพ

การสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ (Qualitative Observations) เป็นวิธีการหนึ่งในการรวบรวมข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การสังเกตโดยวิธีนี้ใช้เมื่อผู้สังเกตไม่ทราบแน่นอนว่าจะสังเกตอะไรบ้างในชั้นเรียน จะจดบันทึกแบบพรรณนาความ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนการสอนตามลำดับอธิบายเหตุการณ์ตามที่ปรากฏ โดยไม่ปนความคิดเห็นใด ๆ อาจใช้เครื่องถ่ายวิดีโอ หรือ เครื่องบันทึกเสียงจะช่วยให้ได้ข้อมูลชัดเจนมากขึ้น แต่ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ได้

การสังเกตเชิงคุณภาพ มีหลายวิธีการทั้งสังเกตเหตุการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ตลอดจนสภาพทางกายภาพภายในห้องเรียน โดยทำการบันทึกแบบพรรณนาความ ก่อนที่จะสังเกตแบบเจาะลึกหรือเฉพาะพฤติกรรม หรือไม่แน่ใจในประเด็นปัญหาการจัดการเรียนการสอน จดบันทึกเป็นข้อความสั้น ๆ เป็นความเรียงย่อ ๆ หรือบางทีเรียกการสังเกตเชิงคุณภาพว่าการสังเกตเชิงพรรณนา ประกอบด้วย วิธีสังเกต 2 วิธี คือ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Detached open-ended narrative) เป็นการสังเกตและบันทึกแบบพรรณนาความที่ผู้สังเกตไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและนั่งในมุมใดมุมหนึ่งไม่รบกวนผู้เรียน ส่วนการสังเกตและบันทึกแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เป็นการสังเกตและบันทึกแบบพรรณนาความที่ผู้สังเกตมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนพร้อมกับบันทึกเหตุการณ์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลลึกมากขึ้นจากนักเรียนและครูหรือจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏแต่หาคำตอบที่ตรงประเด็นไม่ได้

วัชรรา เล่าเรียนดี (2545 : 80) กล่าวว่าไว้ว่า การสังเกตการสอนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและการพัฒนาเป็นการสังเกตอย่างมีเป้าหมาย และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน วิธีการสังเกต เครื่องมือ การสังเกต การบันทึกข้อมูลต้องสอดคล้องกัน ดังนั้นการสังเกตการสอนแต่ละครั้งต้องกำหนดวัตถุประสงค์และใช้เครื่องมือที่เหมาะสม สังเกตการสอนครั้งเดียวได้ข้อมูลไม่เพียงพอในการสรุปตัดสินใจ การสังเกตการสอนต้องกำหนดเวลาและบันทึกข้อมูลทันที การแปลผลข้อมูล ควรนำเสนอในรูปแบบที่ชัดเจน

การสังเกตการสอนในการนิเทศแบบคลินิก นอกจากจะเป็นกระบวนการนิเทศเพื่อปรับปรุงการสอนโดยตรงแล้ว ยังสามารถวิเคราะห์การสอนของครูได้อีกด้วย และเป็นกระบวนการที่เป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจนตามลำดับ จะต้องมีการพูดจาทกลงกันระหว่างครูกับผู้นิเทศสังเกตการสอน ตามประเด็นที่กำหนด บันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการสังเกต ซึ่งจะช่วยทราบปัญหา ข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาต่อไป และต้องดำเนินการแบบร่วมมือกันอย่างจริงจัง ดังนั้น เพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจและรู้จักพฤติกรรมที่สังเกตการสอน การประชุมก่อนการสังเกตและหลังการสังเกตการสอน

เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ และ นำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วัชร่า เล่าเรียนดี (2545 : 80-81) ได้เสนอพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพและวิธีการสังเกตการสอน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพและวิธีสังเกตการสอน

พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ (Effective Teaching Practice)	วิธีการสังเกต (Methods of Observation)
1. ความชัดเจนแจ่มแจ้งในการสอน (Clarity) 2. การใช้เทคนิควิธีสอนการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย (Variety) 3. ความกระตือรือร้น (Enthusiasm) 4. การให้เนื้อหาสาระและงานให้ฝึกปฏิบัติ 5. หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์ที่รุนแรง 6. สอนโดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุดตามกระบวนการ ขั้นตอนที่มีผลจากการวิจัยรองรับมีประสิทธิภาพ 7. สอนเนื้อหาให้ครอบคลุมเกณฑ์ในการทดสอบ 8. การสนทนาของครูเพื่อชี้ให้เห็นประเด็นที่สำคัญของครู เพื่อดึงดูดสนใจของผู้เรียน เช่น การแจ้งให้ทราบว่าจะทำอะไรต่อไป สรุปเหตุการณ์ที่ผ่านมา เน้นประเด็นสำคัญของบทเรียน บอกจุดต่อระหว่างบทเรียน 9. การถามคำถามหลายแบบเพื่อส่งเสริมการคิด 10. ใช้วิธีการสอนแบบ Explicit Teaching Model ที่ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การทบทวนตรวจการบ้าน การนำเสนอบทเรียนใหม่หรือทักษะใหม่ การให้ฝึกปฏิบัติโดยอิสระทบทวนเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน 11. การให้เวลา และใช้เวลาในการสอน (Allocate time) 12. นักเรียนสนใจ ตั้งใจปฏิบัติงานโดยตลอด (Student at task behavior) 13. การให้การบ้าน (Homework) 14. วิธีการเรียนแบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning method)	1. ใช้เทคนิค Wide lens (การสังเกตในภาพรวมไม่เฉพาะเจาะจงในด้านใดด้านหนึ่ง) เช่น การบันทึกเสียง 2. ใช้เทคนิค Wide lens (การสังเกตในภาพรวมไม่ใช้เฉพาะเจาะจงในด้านใดด้านหนึ่ง) เช่นการบันทึกเสียง 3. ใช้เทคนิค Wide lens โดยการบันทึกภาพและเสียง 4. ใช้เทคนิค Wide lens โดยการบันทึกภาพและเสียง 5. ใช้เทคนิค Selective Verbatim (การสังเกตการบันทึกข้อความหรือพฤติกรรมบางอย่างเท่านั้น) เช่น การให้ข้อมูลย้อนกลับของครู 6. ใช้เทคนิค Timeline coding (แบบสังเกตโดยมีข้อคำถามเพื่อเช็คว่าเป็นปฏิบัติหรือมีมากน้อยเพียงใด) โดยการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน 7. ใช้เทคนิค Wide Lene โดยการสังเกตและบันทึกเหตุการณ์ คำพูดตามที่ปรากฏ บันทึกเรื่องราวเหตุการณ์เล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างสั้น 8. ใช้เทคนิค Selective Verbatim เช่น การบันทึก การออกคำสั่งของครู และการพูดเกี่ยวกับบทเรียนต่าง ๆ 9. ใช้เทคนิค Selective Verbatim โดยการจดบันทึกการให้คำตอบสนอง และการให้ข้อมูลย้อนกลับของครูเมื่อนักเรียนตอบถูก 10. ใช้เทคนิค Wide Lens โดยจดบันทึกคำพูดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และการสังเกต บันทึกตามที่กำหนด คำถามและการสังเกตบันทึกตามประเด็นสำคัญของกระบวนการสอน 11. ใช้การสังเกตบันทึกแบบ Timeline coding โดยใช้แบบสังเกตการบันทึกข้อความหรือพฤติกรรมบางอย่างเท่านั้น ในช่วงเวลาที่กำหนด โดยใช้ระบบการสังเกต

ตารางที่ 2 (ต่อ)

พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพ (Effective Teaching Practice)	วิธีการสังเกต (Methods of Observation)
15. ใช้คำพูดที่ให้คุณค่าและให้ความสำคัญในความสำเร็จเพื่อจูงใจนักเรียน (Use of value statement and success to motivate student) 16. การแสดงต่อผู้เรียน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ของแต่ละบุคคล (Equitable treatment of students varying in achievement)	ของ Stalling (Stalling Observation System) 12. ใช้การสังเกตและบันทึก โดยใช้ Seating chart หรือแผนผังที่นั่งในห้องเรียน 13. ใช้เทคนิค Wide lene โดยจดบันทึกคำพูดเหตุการณ์ในห้องเรียน 14. ใช้เทคนิคการสังเกต และบันทึกโดยใช้ Seating chart หรือแผนผังที่นั่ง เช่น สังเกตและบันทึกพฤติกรรมสนใจ ตั้งใจทำงานการเคลื่อนไหวไปในที่ต่างๆ ภายในห้องเรียน 15. ใช้เทคนิค Wide lens เช่น จดบันทึกเหตุการณ์และคำพูด หรือให้เขียนบรรยายการสอนของตนเอง ความคิดเป็นของตนเอง 16. ใช้แผนผังที่นั่งในการสังเกตและบันทึกปฏิสัมพันธ์ทางวาจาระหว่างครูและนักเรียน

เครื่องมือการสังเกตการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตการสอนแบ่งไว้หลายประการ และเรียกชื่อต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับวิธีการใช้ ลักษณะของพฤติกรรมที่ทำการสังเกต (วัชรรา เล่าเรียนดี 2544 : 23 –26) เช่น

1. การสังเกตและบันทึกเชิงพรรณนา (Narrative or Descriptive Types of Observation) เป็นการสังเกตและบันทึกพรรณนาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนโดยทั่วไปหรือเฉพาะเรื่อง แล้วแต่ละตกลงกัน ผู้สังเกตมีหน้าที่สังเกต และจดบันทึกให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ซึ่งทำได้หลายวิธี ได้แก่

- 1.1 การสังเกตที่ผู้สังเกตไม่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
- 1.2 การเลือกสังเกตบันทึกเฉพาะข้อความหรือคำพูด
- 1.3 การสังเกตและบันทึกเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมสั้น ๆ ย่อ ๆ เป็นวิธีการสังเกตและบันทึกเรื่องราวเหตุการณ์เล็ก ๆ น้อย ๆ โดยผู้สังเกตบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสั้น ๆ ไม่ปนความคิดเห็นส่วนตัว
- 2 การสังเกตการบันทึกความถี่ของพฤติกรรมที่ครูและนักเรียนปฏิบัติ
3. การสังเกตและการบันทึกโดยใช้แผนผังที่นั่งบันทึกพฤติกรรม

4. การสังเกตบันทึกแบบตรวจสอบรายการ
5. การสังเกตบันทึกตามข้อคำถามที่สร้างขึ้น

สรุปการสังเกตการสอนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนในทุกรูปแบบ ผู้สังเกตต้องมีความชำนาญ มีการวางแผนในการสังเกตอย่างเป้าหมายและวัตถุประสงค์ชัดเจน ใช้เครื่องมือวิธีการสังเกต การบันทึกข้อมูลสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์ การบันทึกต้องตรงตามเหตุการณ์และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง จึงจะช่วยให้ผู้สอนได้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

การบริหารจัดการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา

การจัดการเรียนรวม เป็นการขยายโอกาสให้คนพิการได้เข้าเรียนในสถานศึกษาทั่วไป การบริหาร การจัดการเรียนรวมเป็นบทบาทของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่จะพิจารณาจัดให้มีขึ้นในรูปของโครงการหนึ่งของสถานศึกษา การดำเนินโครงการดังกล่าวโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา มีการจัดและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในหลายแห่ง สิ่งที่ต้องพิจารณามีดังต่อไปนี้

รูปแบบการจัดการเรียนรวม

รูปแบบการจัดการเรียนรวมที่ปฏิบัติกันอยู่ 6 รูปแบบ ดังนี้

1. เรียนรวมในชั้นปกติเต็มเวลาเป็นการจัดคนพิการเรียนรวมกับคนทั่วไป และเรียนเหมือนคนทั่วไปทุกประการ คนที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ ควรเป็นคนพิการที่สามารถใช้เครื่องมือสื่อสารหรืออุปกรณ์ช่วยเหลือขาดความพิการได้ และมีระดับความพร้อมตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมอยู่ในเกณฑ์ที่ใกล้เคียงหรือเท่ากับคนทั่วไป ไม่ก่อให้เกิดระบบการรบกวนในห้องเรียน

2. เรียนรวมในชั้นเรียนปกติและมีครูการศึกษาพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา เป็นการจัดคนพิการเรียนรวมกับคนทั่วไป โดยมีครูการศึกษาพิเศษ เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องตลอดจนคนพิการในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการเรียนรู้ของคนพิการ เป็นต้น

3. เรียนรวมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเดินสอน เป็นการจัดคนพิการเรียนรวมกับคนทั่วไปและรับบริการด้านการสอนซึ่งจะเดินทางไปตามโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการ และเป็นที่ปรึกษาแก่ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องในกรณีที่มีคนพิการกระจายกันอยู่ในโรงเรียน

ควรมีครูเดินสอนรับผิดชอบคนพิการไม่น้อยกว่า 3 คนต่อครู 1 คน โดยครูเดินสอนเดินทางไปช่วยเหลือคนพิการเรียนรวมในสถานศึกษาต่าง ๆ ตามเวลาที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งผู้รับผิดชอบโครงการในสถานศึกษาและนักเรียนได้รับทราบและเห็นชอบร่วมกันแล้ว

4. เรียนรวมในชั้นปกติและรับบริการจากครูสอนเสริม เป็นการจัดคนพิการเรียนรวมกับคนทั่วไปและรับบริการด้านการสอนเพิ่มเติมจากครูสอนเสริม ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการสอนหรือทบทวนวิชาซึ่งคนพิการเรียนไม่ทันในห้องเรียนปกติ โดยจัดให้บริการในห้องสอนเสริมซึ่งเป็นแหล่งความรู้ศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอน ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรวม ผู้เรียนอาจรับการสอนเสริมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มตามตารางนัดหมายประจำวัน โดยมีสัดส่วนคนพิการไม่น้อยกว่า 6 คน ต่อครู 1 คน หรือตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการครูกำหนด

5. ชั้นพิเศษในโรงเรียนทั่วไปและเรียนรวมบางเวลา เป็นการจัดการเรียนรวมโดยจัดให้คนพิการที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันเรียนในห้องเรียนเดียวกัน ยกเว้นบางวิชาที่จัดให้คนพิการไปเรียนรวมกับคนทั่วไป เช่น พลศึกษา ศิลปศึกษา คณิตศาสตร์ หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรต่าง ๆ

6. ชั้นพิเศษในโรงเรียนทั่วไป เป็นการจัดการศึกษาให้คนพิการโดยจัดให้คนพิการที่มีความพิการประเภทเดียวกันเรียนในห้องเรียนเดียวกันตลอดเวลา โดยห้องเรียนของคนพิการนี้อยู่ในโรงเรียนทั่วไปการจัดการเรียนรวมลักษณะใดนั้น ให้พิจารณาจากความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นสำคัญ

การเตรียมการเพื่อจัดการเรียนรวม

ในการจัดการเรียน ควรเตรียมการ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษานโยบายการจัดการเรียนรวม พร้อมทั้งกำหนดโครงการจัดการเรียนรวมไว้ในธรรมนูญโรงเรียนและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรวม โดยผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการ พร้อมทั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบดำเนินงานไว้ประสานงานด้านต่าง ๆ
3. จัดประชุมครูและเตรียมบุคลากรของโรงเรียน เพื่อให้มีเจตคติที่สร้างสรรค์ต่อการเรียนรวมตลอดจนมีความรู้และสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร ดังนี้

3.1 ผู้บริหารโรงเรียน ทำหน้าที่ บริหารจัดการและสนับสนุนจัดการเรียนรวม

3.2 ครูประจำชั้นเรียนรวม ครูประจำชั้นวิชา ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามที่ระบุไว้ในโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมทั้งประสานงานกับบุคลากรอื่น ๆ ตามความจำเป็น

3.3 ครูสอนเสริม ทำหน้าที่สอนเพิ่มเติมให้คนพิการ ซึ่งเรียนอยู่ในชั้นเรียนทั่วไปเรียนเต็มเวลา รวมทั้งสอนทักษะพื้นฐานตามความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท เช่น ภาษามือ การสะกดนิ้วมือ อักษรเบรลล์ เป็นต้น ทั้งนี้ครูผู้สอนเสริมนักเรียนระดับมัธยม ควรเป็นครูที่มีความรู้ความสามารถที่สอนนักเรียนระดับมัธยมได้

4. ประสานงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอรับบริการให้คนพิการตามที่ระบุในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมถึงการจัดหาบุคคลและอาสาสมัครช่วยงานจัดการเรียนรวม

5. ปรับหลักสูตร หรือจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยยึดหลักสูตรของคนทั่วไปเป็นหลักและปรับเนื้อหาวิชา หรือกระบวนการเรียนการสอนพร้อมทั้งจัดสื่อและอุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

6. เตรียมผู้เรียนทั่วไป โรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมผู้เรียนทั่วไปเพื่อให้การเรียนรวมได้ผลดี คนพิการมีโอกาสสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนทั่วไป และร่วมในกิจกรรมทางสังคมอื่น ๆ โดยการให้ความรู้แก่ผู้เรียนทั่วไปเกี่ยวกับคนพิการและการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการ ข้อควรปฏิบัติต่อคนพิการ ปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน การยอมรับความหลากหลายของมนุษย์ การสร้างความเข้าใจและการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่คนพิการ ในการให้ความรู้ปฏิบัติได้หลายวิธี เช่น การประชุมชี้แจง การสัมมนา การอภิปราย การแสดง นิทรรศการ การแสดงละครหรือบทบาทสมมติ การฉายวิดีโอทัศน์ การใช้เอกสารเผยแพร่ แผ่นปลิว แผ่นพับ เป็นต้น

7. เตรียมคนพิการเข้าเรียนรวม เพื่อให้คนพิการสามารถเรียนรวมในโรงเรียนทั่วไปให้ได้ผลดี โรงเรียนจะต้องจัดเตรียมความพร้อมคนพิการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

7.1 ความพร้อมด้านร่างกายจัดให้คนพิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ เช่น กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด เป็นต้น เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเอง เคลื่อนไหว เดินทางและใช้ในสถานที่ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้

7.2 ความพร้อมด้านการเรียน จัดให้คนพิการได้รับการเตรียมพร้อมในพื้นฐานด้านการเรียน

7.3 ความพร้อมทางการสื่อสาร คนพิการที่ได้รับการเตรียมการใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับคนทั่วไป ควรรู้จักคำศัพท์ อ่านออกเขียนได้ สามารถสื่อความหมายถูกต้อง

7.4 ความพร้อมในการใช้สื่อการเรียนรู้ที่จำเป็น คนพิการได้รับการเตรียมพร้อมในการใช้อุปกรณ์ เช่น การใช้เครื่องพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์ พิมพ์คัดทั่วไป เครื่องช่วยฟังอุปกรณ์ในการเขียนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์

7.5 ความพร้อมทางวิชาการ คนพิการควรได้รับการเตรียมพร้อมให้มีความรู้พื้นฐานตามเกณฑ์ของรายวิชาในแผนการเรียน ทั้งนี้สถานศึกษาควรจัดบริการสอนเสริมเพื่อให้คนพิการสามารถเรียนได้เต็มตามศักยภาพ

7.6 ความพร้อมด้านอารมณ์และสังคม คนพิการมีลักษณะสังคมที่ดี เช่น การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมโรงเรียน ครูและบุคคลทั่วไป รู้จักควบคุมอารมณ์และรู้จักปรับปรุงตัวให้อยู่และทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้

8. การเตรียมผู้ปกครองของคนพิการ ในการจัดการเรียนร่วม ควรให้ผู้ปกครองของคนพิการมีความเข้าใจระบบการจัดการเรียนร่วมอย่างถูกต้องและมีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น

8.1 ปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้ตระหนักบทบาทและหน้าที่

8.2 พบปรึกษาหารือผู้ปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

8.3 จัดส่งเอกสารทางวิชาการให้ผู้ปกครอง

8.4 สนับสนุนผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมกิจกรรมในรูปแบบอาสาสมัคร

8.5 จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนพิการและผู้ปกครอง

9. การเตรียมผู้ปกครองของนักเรียนทั่วไป ผู้ปกครองของนักเรียนทั่วไปบางส่วนอาจจะไม่เห็นด้วยไม่พอใจที่มีคนพิการเรียนร่วมอยู่กับบุตรหลานของท่าน เห็นว่าเป็นการถ่วงเวลาหรือความก้าวหน้าในการเรียนการสอน โรงเรียนจึงควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง เรื่องหลักการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยการประชุมผู้ปกครองประจำปี จัดทำสารประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูลเป็นรายบุคคลเป็นต้น

10. การเตรียมสิ่งแวดล้อม ควรพิจารณาความพร้อมของสถานศึกษาใน 3 ด้าน คือ

10.1 สภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียนต้องปรับสภาพทั่วไปในบริเวณโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อคนพิการ เช่น คนที่มีความบกพร่องทางร่างกายต้องมีทางลาด ห้องน้ำ ห้องส้วมจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการ และไม่มีสิ่งกีดขวางที่จะเป็นอันตรายต่อคนพิการ

10.2 ห้องเรียนสำหรับการเรียนรวมควรมีขนาดที่เหมาะสม มีแสงสว่างเพียงพอสำหรับคนพิการที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ควรลดเสียงรบกวนให้มากที่สุด เพื่อให้การรับฟังจากเครื่องช่วยฟังชัดเจน คนพิการที่มีความจำเอนต้องมีล่ามภาษามือควรจัดพื้นที่สำหรับล่ามให้

เหมาะสม การจัดที่นั่งสำหรับคนพิการให้พิจารณาสภาพความพิการ มีความสะดวกสำหรับการเดินทางและการเคลื่อนไหว

10.3 ห้องสอนเสริม เป็นห้องที่มีสื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร หนังสือที่จำเป็นใช้ให้พร้อมและครูควรพัฒนาตนเองด้วย วิธีการสอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการเรียนการสอนและจัดกิจกรรม ให้แก่คนพิการได้เรียนรู้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ เช่น ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนจะต้องมีชุดคอมพิวเตอร์พร้อมโปรแกรมและเครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ เพื่อแปลข้อสอบ เอกสาร สิ่งพิมพ์ปกติให้เห็นเป็นอักษรเบรลล์ เป็นต้น

11. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ควรจัดให้มีเพียงพอและเหมาะสม เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและคนพิการสามารถดำเนินชีวิตอย่างอิสระ เช่น

11.1 สื่อเพื่อการศึกษาเป็นเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่สนับสนุนการเรียนการสอนของคนพิการทุกระดับการศึกษา และกลุ่มอายุ

11.2 สื่อสร้างความเข้าใจ เป็นสื่อที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของคนพิการ เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลทั่วไปกับคนพิการในเรื่องสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบ ภาพพจน์และการยอมรับคนพิการในสังคม เช่น วิทยุทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

11.3 สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้คนพิการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานจัดการเรียนรวม

การดำเนินงานจัดการเรียนรวมมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการจัดการทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาของนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้เรียนพิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น นักจิตวิทยา นักวิชาการศึกษาพิเศษ แพทย์ ครูแก้ไขการพูด ครูแนะแนว เป็นต้น
2. จัดทำระเบียบคนพิการที่เรียนรวมในสถานศึกษา
3. จัดทำโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับคนพิการในสถานศึกษาที่เรียนรวม
4. จัดให้มีผู้ประสานงานการเรียนรวมประจำสถานศึกษา จัดให้มีครูสอนเสริม หรือครู การศึกษา พิเศษและบุคลากรอื่นที่จำเป็นตามความเหมาะสมทำหน้าที่สอนเสริมคนพิการที่เรียนรวมอยู่ในโรงเรียน โดยช่วยสอนวิชาต่าง ๆ หรือสอนทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะการทำความเข้าใจ ความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว สำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการเห็น เป็นต้น
5. ในกรณีที่คนพิการจำเป็นต้องได้รับการรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพอื่น ๆ ให้

สถานศึกษาประสานงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการอื่นใดทางการศึกษาตามความเหมาะสมให้สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นของนักเรียนพิการเป็นรายบุคคล

7. การรับนักเรียนให้เป็นไปตามประกาศการรับนักศึกษาของสถานศึกษา

8. การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลของนักเรียนพิการให้ ดำเนินการตามโปรแกรมการศึกษาเฉพาะบุคคล

9. โรงเรียนดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานจัดการเรียนรวมเป็นระยะ ๆ อย่างไม่เป็นทางการ เช่น ผู้บริหารเยี่ยมชั้นเรียนที่จัดการเรียนการสอนพบปะสนทนากับครูสอนเสริม ครูประจำชั้นตลอดจนผู้ปกครองและคนพิการอย่างสม่ำเสมอ

ข้อสังเกตในการดำเนินงานจัดการเรียนรวม

1. การจัดการเรียนรวมให้ได้ผลดีนั้นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการดำเนินงานที่ยืดหยุ่นและมีการประสานงานที่ดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งครอบครัว หน่วยงานทางการแพทย์ สาธารณสุข อาชีวสังคมสงเคราะห์และการศึกษาโดยเฉพาะเรื่อง หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผล

2. สิ่งที่ผู้บริหาร และครูผู้สอนวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนรวม คือ ความก้าวหน้าทางการเรียนของคนพิการแต่ละคน พฤติกรรมส่วนตัวของคนพิการ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ช่องว่างระหว่างผลการสอบกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้น ผู้รับผิดชอบเรื่องการจัดการเรียนรวมจึงควรป้องกันปัญหาดังกล่าวโดย จัดการประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

3. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประสงค์จะให้คนพิการเข้าเรียนในสถานศึกษาที่จัดให้ ประเภทของคนพิการ เพราะเชื่อว่าจะให้ความสะดวกสบาย ไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองไม่ลำบากในการเดินทางของผู้พิการ ดังนั้น การพิจารณาจัดให้ผู้พิการเรียนรวมหรือเรียนในสถานศึกษาเฉพาะความพิการ ต้องคำนึงถึงความรู้สึก ความพร้อม ทักษะทางสังคม และความสามารถทางการเรียนของผู้พิการเป็นสำคัญ

4. วิธีการสอนและการประเมินผลที่หลากหลายยืดหยุ่นเป็นแนวทางการผ่อนคลายปัญหาในการเรียนรวมของคนพิการ

5. สถานศึกษาต้องเป็นที่ปรึกษาที่ดีและให้คำแนะนำที่เหมาะสมแก่คนพิการ จะช่วยให้การเรียนรวมประสบความสำเร็จ ในการจัดทำการศึกษาให้กับคนมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนคนพิการทุกประเภท

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Plan. IEP)

ความเป็นมาของการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(สำนัญศึกษา 2544 : 7 เกิดจากความพยายามในการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายฉบับหนึ่ง ชื่อว่า Education for All Handicapped Children Act of 1975 เรียกสั้น ๆ ว่า Publish Law 94-142 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1977 โดยกำหนดให้เด็กพิการทุกคนที่มีอายุระหว่าง 3-21 ปี ได้รับการศึกษา และกำหนดให้รัฐบาลจัดระบบประมาณเพื่อการศึกษาพิเศษเพิ่มมากขึ้นจากในอดีต ต่อมาในเดือนตุลาคม ค.ศ.1990 PL94-142 ได้เปลี่ยนเป็น Individuals with Disabilities Education Act : IDEA 1 (PL 101-476) ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กพิเศษและผู้ด้อยความสามารถ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ การวางโปรแกรม และการติดตามความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันตามสภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็ก โดยให้อำนาจกับผู้ปกครองด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ

1. เชื่อว่าผู้ปกครอง และนักการศึกษาจะทำงานร่วมกันเพื่อเกิดประโยชน์แก่เด็ก
2. เชื่อว่าผู้ปกครองสามารถช่วยให้เด็กได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายที่สำคัญทางด้านการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)

สาระสำคัญของกฎหมาย PL 94-142 มีดังนี้

1. ทุกโรงเรียนห้ามปฏิเสธเด็กพิการเข้าเรียน Zero reject
2. ต้องจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ห้ามแยกเด็กพิการNon-discrimination evaluation
2. ต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสม กับสภาพความพิการของผู้เรียน โดยมีแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล Appropriate education

เฉพาะบุคคล Appropriate education

3. จัดสภาพแวดล้อมให้มีข้อจำกัดน้อยที่สุดต่อสภาพความพิการ โดยจัดให้เด็กพิการมีโอกาสอยู่ร่วมกับสภาพแวดล้อมปกติมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ Least restrictive environment Least restrictive environment

4. จัดกระบวนการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการวางแผนการจัดการศึกษาให้เด็ก Procedural due process

5. ผู้ปกครองจะต้องมีหน้าที่และรับผิดชอบในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล Parental participant Parental participant รวมทั้งมีส่วนช่วยเหลือลูกในการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคล กฎหมาย PL 94-142 ของสหรัฐอเมริกานั้นได้เน้นการช่วยเหลือเด็กในช่วงวัยเรียนเป็นสำคัญ แต่ก็คลุมไปถึงเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ได้เล็งเห็นประโยชน์ในแง่ที่ว่า เมื่อเด็กจะไปเรียนต่อ ไม่ว่าจะ

ไปเรียนร่วมในโรงเรียนปกติหรือในโรงเรียนศึกษาพิเศษก็จะได้มีข้อมูลต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และ
เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กและการให้ความช่วยเหลือเด็กได้

ความหมายของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

เป็นแผนการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับเด็กพิการ โดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการให้
การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก และให้เด็กได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมที่ได้รับการจัด
ให้เหมาะสมกับความสามารถ โดยระยะเวลาที่แน่ชัดว่าให้แผนนี้เมื่อใด เป็นเวลานานเท่าใด วัด
ผลสัมฤทธิ์ของเด็กได้อย่างไร ตลอดจนระบุบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่เด็กควรได้รับ ดังนั้น
นักการศึกษาจึงได้ให้ความหมายของ IEP ไว้ดังนี้

เบญญา ชลธารันนท์ (2538 : 25, อ้างถึงใน สามัญศึกษา 2544 : 10) กล่าวว่า เป็น
แผนการศึกษาที่จัดขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับเด็กแต่ละคน ที่ได้รับการบ่งชี้ว่าเป็นเด็กที่มีความ
บกพร่องหรือพิการ เป็นตัวเชื่อมที่สำคัญระหว่างเด็กพิการกับการศึกษาพิเศษที่เด็กต้องการ เป็น
ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดให้เฉพาะบุคคล

ผดุง อารยะวิญญู (2539 : 39 อ้างถึงใน สามัญศึกษา 2544 : 10) ให้ความหมายว่า เป็น
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น โดยได้รับความร่วมมือ
และยินยอมจากผู้ปกครองของเด็ก ประกอบด้วย เนื้อหาสาระของหลักสูตรซึ่งเด็กต้องเรียน จัดทำ
ขึ้นเฉพาะเด็กแต่ละคน เป็นแผนในระยะ 1 ปี และมีการทบทวนแผนทุกภาคเรียน

The State of Florida Department of Education (1982 : 45, อ้างถึงใน สามัญศึกษา 2544 :
10) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการเขียนแผนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ซึ่งอธิบายถึง
ลักษณะของนักเรียน และสิ่งที่ผู้ปกครองและทางโรงเรียนจะต้องทำ เพื่อช่วยเหลือเด็กเป็น
พิเศษด้วย ความเข้าใจความจำเป็นที่เด็กต้องเรียนรู้เป็นรายการที่แสดงถึงความช่วยเหลือพิเศษที่ทาง
โรงเรียนลงความเห็นว่าสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก

สิ่งที่ระบุในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้แก่

1. โปรแกรมและบริการที่เด็กควรจะได้รับ
2. สิ่ง que เด็กสามารถทำได้และสิ่งที่จำเป็นต้องเรียน
3. ผลสัมฤทธิ์ที่เด็กควรจะได้รับเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา
4. ระยะเวลาที่เด็กต้องใช้ในการรับบริการพิเศษ เวลาปกติและเวลาในช่วงวันหยุด
5. สิ่งที่เกี่ยวข้องลงความเห็นว่าร่วมกันจะต้องทำเพื่อช่วยเด็ก
6. กำหนดเวลาในการเริ่มปฏิบัติตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เมื่อเวลาสิ้นสุด

โปรแกรม เวลาในการทบทวนแผนเป็นระยะ

7. วิธีการวัดความก้าวหน้าของเด็ก

สรุป แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่จัดขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์จัดทำเนื้อหาของหลักสูตรและความช่วยเหลือพิเศษขึ้น ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กเฉพาะแต่ละคน ดังนั้น แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล จึงไม่ใช่แผนการสอนประจำวัน แต่จะเป็นแผนตลอดปี ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าเด็กมีการพัฒนาขึ้น แผนไม่จำเป็นต้องอยู่คงที่ตลอดไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับการลงความเห็นของที่เกี่ยวข้อง และแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลก็ไม่ใช่รายงานประเมินผลการเรียน แต่เป็นการแสดงถึงความต้องการจำเป็นของเด็กที่ต้องการเรียนและรับบริการพิเศษมากหรือน้อย

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

เนื่องจากรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของคนพิการ โดยได้บัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลพิการให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่เสมอภาคกับบุคคลปกติทั่วไป จึงได้ออกกฎหมาย ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีดังนี้

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน

มาตรา 55 บุคคลพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ที่นี้ตามกฎหมายบัญญัติ

มาตรา 80 วรรค 2 บัญญัติว่ารัฐต้องสงเคราะห์ คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีดังนี้

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบปี ที่รัฐต้องจัดอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง จะต้องจัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าเล่าเรียน และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ (1) จัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

ลักษณะที่สำคัญของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

1. เด็กพิการแต่ละคนจะมีแผนการศึกษาที่ไม่เหมือนกันและอาจจะเปลี่ยนแปลงไม่คงอยู่ตลอดไป
2. การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลนั้นจะมีเป้าหมายประจำปี โดยกำหนดจุดประสงค์ระยะยาวและระยะสั้น ซึ่งจะไม่บอกถึงสิ่งเล็กๆน้อยๆที่ครูจะต้องใช้ฝึกกับเด็ก
3. ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลจะเชื่อมโยงการบริการที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นของเด็กแต่ละคน เช่น การบริการทางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ การบริการทางการศึกษา
4. จะต้องมีวิธีการประเมินผลประจำปี เพื่อพิจารณาความก้าวหน้า
5. ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลจะต้องระบุระดับความสามารถทางการศึกษา และพฤติกรรมของเด็ก โดยการประเมินผลทุก ๆ ด้าน
6. จะมีการแสดงกำหนดเวลาที่เริ่ม สิ้นสุดการให้บริการ
7. แสดงเกณฑ์ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการประเมินผลอย่างเหมาะสมตามแผน 1 ปี ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
8. จะทำหน้าที่เป็นเอกสารที่พิสูจน์การยินยอมของโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก
9. เป็นเครื่องมือสื่อสารในการกำหนดการจัดการศึกษาพิเศษให้กับเด็กโดยเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและนักการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

1. เพื่อช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถของเด็กและช่วยให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตามสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล

2. เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียน และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้ไปอย่างมีระเบียบแบบแผน
3. เพื่อเป็นการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะและจะมีข้อมูลในการจัดเด็กเข้ารับบริการการศึกษา บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

ประโยชน์ของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

1. ช่วยให้ครูรู้หน้าที่ของตนเองในด้านต่าง ๆ ว่าจะสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถส่งเสริมให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่จำเป็นและเหมาะสมกับเด็กแต่ละบุคคล และกำกับติดตามและประเมินความก้าวหน้าของเด็กแต่ละบุคคลได้ตามแผนการศึกษา
2. นักเรียนจะทราบว่าตนจะได้รับอะไรบ้าง ทราบว่าตนเองจะต้องเรียนอะไรบ้างได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการความช่วยเหลืออื่นใดตามกฎหมาย และได้รับการบำบัดฟื้นฟูที่สอดคล้องกับความจำเป็น
3. ผู้ปกครองทราบว่า โรงเรียนจะสอนอะไรแก่เด็ก และผู้ปกครองจะส่งเสริมลูกของตนเองอย่างไร ให้เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่อง ผู้ปกครองสามารถขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของบุตรตนเอง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลได้อย่างเหมาะสม
4. ผู้บริหารทราบว่า จะต้องเตรียมบุคลากรจำนวนเท่าใดที่จะให้บริการกับเด็ก มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับเด็กที่มีความบกพร่องอย่างเหมาะสม และมีส่วนร่วมในการประเมินผลและปรับปรุงการจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่มีความบกพร่องอย่างเหมาะสม
5. โรงเรียนได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชนิดของโปรแกรมและบริการที่จะต้องจัดให้กับเด็ก

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพ จะต้องดูจากผลความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของเด็กในช่วงเวลาหนึ่ง หรือแม้แต่ในวันหนึ่ง ๆ พูดยาก ๆ ก็คือ ครูต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก เพื่อประเมินว่า เด็กมีการตอบสนองต่อแผนอย่างไร จะเห็นได้จากวิธีวัดผลที่ดี โดยจะต้องศึกษาวิธีการวัดผล ดังนี้

1. การวัดผลเป็นตัวบ่งชี้ถึงทักษะและความบกพร่องของเด็ก
2. เด็กทุกคนไม่ว่าจะพิการหรือไม่ ก็ต้องการ วัดผล

3. ควรศึกษาพฤติกรรมหลาย ๆ ด้าน (เช่น ภาษา การเคลื่อนไหวและสังคม) ในธรรมชาติที่เป็นจริง
4. ควรรวมเอาความพิการที่อาจเกิดขึ้น ร่วมเข้าด้วย
5. วิธีการวัดผลต้องเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน เช่น เด็กหูหนวก ไม่สามารถใช้แบบทดสอบวัดสติปัญญาแบบมาตรฐานที่ใช้กันทั่วไปได้ เป็นต้น
6. การวัดผลควรอยู่บนรากฐานของข้อมูลที่มีความเป็นปรนัย จะต้องเป็นพฤติกรรมที่เด็กทำ หรือ พูดยจริง
7. การวัดผลอาจทำเป็นทีม โดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ในลักษณะของ สหวิทยาการ เพื่อร่วมกันช่วยเหลือเด็กพิการ

การกำหนดความสามารถของเด็ก

สิ่งสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งก็คือ การประมวลผลการวัดผลต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อสะดวกต่อการนำมาใช้ประโยชน์ แบบฟอร์มที่นิยมใช้กัน คือ การทำโปรไฟล์ หรือ แผนภาพของเด็ก และจัดเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะผลต่างๆ กำลังดำเนินการอยู่

โปรไฟล์ คือ แบบทดสอบที่บันทึกผลงานเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น โปรไฟล์ขั้นปฐมวัย

- ทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- ทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่
- ทักษะพื้นฐานทางการเรียน
- ทักษะการช่วยเหลือตนเอง
- ทักษะทางสังคม
- ทักษะการเข้าใจภาษา
- ทักษะการพูด

การทำโปรไฟล์ ของเด็ก ระดับมัธยมศึกษา จะเป็นการสำรวจความสามารถพื้นฐานของเด็กในแต่ละทักษะ หรือ แต่ละรายวิชา

ข้อดีของการทำโปรไฟล์ คือ จะช่วยเตือนให้ทราบถึงความต้องการที่จำเป็นของเด็กแต่ละคนและทำให้เห็นได้ชัดเจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เมื่อเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล คณะครูจะต้องคำนึงเรื่องต่างๆ ทุก ๆ ด้าน และมีบางครั้งที่ต้องซ้ำกันได้

การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการมุ่งศึกษาพื้นฐานความสามารถของ คนพิการและนำไปเป็นผลประโยชน์ส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นตามความสามารถในการเรียนรู้ของคนพิการวัตถุประสงค์ในการใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มีอยู่ 2 ประการ ได้แก่

1. เป็นแผนการจัดการศึกษาที่เขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) หรือในที่ประชุมเฉพาะกรณีเกี่ยวกับเด็ก ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จะมีข้อมูลในการจัดเด็กเข้ารับบริการทางการศึกษาและบริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
2. เป็นเครื่องมือในการจัดการกับกระบวนการตรวจสอบ และกระบวนการสอนทั้งหมดจะเน้นแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในแง่ที่เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการตรวจสอบและกระบวนการสอนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลและวิธีการสอน

เหตุผลในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

1. เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 และมาตรา 10 วรรค 3 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 ซึ่งกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและสิทธิในการรับบริการช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล
2. เพื่อประกันความเหมาะสมในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ หรือที่มีความบกพร่องมีความต้องการพิเศษทางการเรียนรู้ของเด็กแต่ละบุคคล
3. เพื่อประกันว่าได้มีการจัดบริการทางการศึกษาพิเศษต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้จริง
4. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการควบคุมและติดตามผลการให้บริการ

รูปแบบการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

รูปแบบการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นรูปแบบเฉพาะที่นักวิชาการหลายท่านได้จัดทำ ซึ่งในรูปแบบดังกล่าว จะประกอบด้วย 1) ข้อมูลนักเรียน 2) ข้อมูลการวางแผนการจัดการศึกษา 3) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และ 4) คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ข้อมูลรายละเอียดที่จะต้องมีในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

รายละเอียดของเนื้อหาสาระที่ปรากฏในแผนการศึกษา ควรมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น ชื่อ นามสกุล อายุ วัน เดือน ปี เกิด ที่อยู่ เป็นต้น
2. ประเภทของแผน เป็นลักษณะของบริการที่เด็กจะได้รับหรือจัดให้กับเด็กที่มีความ

ต้องการพิเศษ ซึ่งระบุว่าเด็กได้รับการบริการในโครงการใด โครงการหนึ่ง คือ

- โครงการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- โครงการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- โครงการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- โครงการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ
- โครงการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
- โครงการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

3. ระดับความสามารถของเด็ก รายละเอียดในแผนจะต้องระบุความสามารถของเด็ก

ในด้านต่างๆโดยระบุให้ชัดเจนถึงระดับความสามารถ ซึ่งอาจจะพบได้จากการทดสอบ เช่น

- ความสามารถพื้นฐานทักษะทางวิชาการ
- การพูดและการใช้ภาษา
- การใช้ประสาทสัมผัสในการรับรู้
- การช่วยเหลือตนเอง
- วุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม

ข้อมูลในความสามารถของเด็ก สามารถจัดเนื้อหา กิจกรรมตลอดจนหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุด

4. จุดมุ่งหมายระยะสั้น เป็นรายละเอียดปลีกย่อยของจุดมุ่งหมายระยะยาว ต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนต้องยึดจุดมุ่งหมายระยะยาวเป็นหลัก

5. จุดมุ่งหมายระยะยาว มักจะกำหนดไว้เป็นปี ว่าเด็กจะเรียนรู้อะไรบ้างและสามารถแสดงพฤติกรรมใด การกำหนดจุดมุ่งหมายระยะยาว จะต้องสอดคล้องกับระดับความสามารถของเด็ก ไม่ควรกำหนดไว้สูงหรือต่ำไป เพราะอาจจะทำให้เด็กไม่สามารถบรรลุเป้าหมายนั้นได้ และควรมีการทบทวน ปีละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย

6. ระยะเวลาต้องระบุและกำหนดวันที่เริ่มต้นและวันสิ้นสุดการศึกษา เพื่อสะดวกในการประเมินผลและกำหนดแผนการสอนในครั้งต่อไป

7. บริการที่เกี่ยวข้อง เป็นบริการพิเศษที่จำเป็นสำหรับเด็ก เพื่อช่วยฟื้นฟูและสนับสนุนส่งเสริม ให้เด็กได้เรียนอย่างเต็มความสามารถ เป็นบริการที่เด็กจะได้รับหรือโรงเรียนจัดให้เฉพาะได้แก่

- การฝึกและแก้ไขการพูด
- การบำบัดทางกายภาพ
- พฤติกรรมบำบัด
- ดนตรีบำบัด
- ศิลปะบำบัด
- กิจกรรมบำบัด
- บริการแนะแนวและให้คำปรึกษา

8. การเรียนร่วมกับเด็กปกติเป็นบริการที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ เช่น เรียนร่วมบางเวลา หรือ เต็มเวลา การเรียนร่วมคิดเป็นร้อยละเท่าใดของเวลาทั้งหมด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็กแต่ละคน

9. การวัดผลและประเมินผล จะต้องระบุว่าจะใช้วิธีการขั้นตอนในการวัดประเมินผลอย่างไร เพื่อสำรวจว่าเด็กสามารถเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การใช้แบบทดสอบในการวัดผลเหมาะที่จะนำมาใช้กับเด็กหรือไม่ การวัดและประเมินผลควรจะทำอย่างน้อยปีละครั้ง แต่โดยทั่วไปจะวัดผลภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง จะช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ และผลประเมินจะช่วยให้ครูปรับปรุงแผนการสอนได้อย่างเหมาะสม

10. การรับรองแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ในแผนควรระบุผู้รับผิดชอบและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอน ครูแนะแนว ผู้บริหาร นักกายภาพ นักอรรถบำบัด ผู้ปกครอง เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะต้องเห็นพ้องกันในการกำหนดหรือเห็นด้วยกับแผนนี้ และลงลายมือชื่อกำกับไว้ตอนท้ายของแผน ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันว่า บุคคลดังกล่าวเห็นด้วยกับรายละเอียดต่างที่ปรากฏในแผนนี้

11. ข้อมูลอื่นๆ หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็กซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้แผนนี้ เช่น ประวัติการเจ็บป่วย การคลอด การปรับพฤติกรรม ความคาดหวังของผู้ปกครอง เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ บรรจุหรือไม่บรรจุในโปรแกรมก็ได้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของโรงเรียน

ขั้นตอนในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

ขั้นตอนในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) มี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขออนุญาตผู้ปกครอง

ก่อนลงมือจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับคนพิการแต่ละคนสิ่งสำคัญที่ควรดำเนินการเป็นอันดับแรก คือ สถานศึกษาที่คนพิการไปรับบริการต้องประสานทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับคนพิการ สร้างความเข้าใจ การยอมรับและเจตคติที่มีต่อคนพิการ ความต้องการช่วยเหลือของคนพิการจากบุคคลรอบข้างความจำเป็นในการได้รับการการศึกษาพิเศษ ความสำคัญในการร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาในการช่วยเหลือ พัฒนา ส่งเสริมความก้าวหน้าของคนพิการแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูลและประเมินเกี่ยวกับคนพิการ มี 2 ประการ คือ

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ การรวบรวมข้อมูลคนพิการเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องรู้จักและเข้าใจคนพิการ โดยอาจเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่

1.1 ประวัติส่วนตัว เช่น วัน เดือน ปีเกิด ภูมิลำเนา ความเจ็บป่วยในวัยคนและสาเหตุที่ก่อให้เกิดความพิการฯ ซึ่งรายละเอียดในรูปแบบฟอร์มกรอกประวัติ สถานศึกษาอาจสร้างขึ้นเก็บข้อมูลต่างๆให้ครอบคลุมและตรงกับความต้องการที่จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนช่วยเหลือการฟื้นฟูคนพิการ

1.2 ใบรับรองแพทย์ ซึ่งออกให้โดยแพทย์แผนปัจจุบัน เมื่อตรวจสอบสุขภาพของคนพิการในปัจจุบันซึ่งบางคนอาจเป็นโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ ลมชัก เป็นต้น

1.3 ใบแสดงความบกพร่อง (ถ้ามี) ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงในเบื้องต้นว่าเป็นคนที่มีความพิการควรได้รับความช่วยเหลือ และการศึกษาพิเศษ หลักฐานดังกล่าวนี้ออกให้โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง อาทิ นักจิตวิทยาแพทย์เช่นในตรวจวัดระดับสติปัญญา สำหรับคนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือใบตรวจวัดระดับความได้ยินสำหรับคนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น

1.4 สมุดประจำตัวคนพิการ ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ออกให้คนพิการทุกประเภทที่ไปจดทะเบียนคนพิการ

1.5 สำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาสูติบัตร เพื่อให้ทราบถึงสภาพครอบครัว และสภาพการเกิดของคนพิการ

ข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าว จะช่วยให้เข้าใจ และทราบความต้องการของคนพิการในการเบื้องต้น และสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาประกอบการพิจารณา ร่วมกับการประเมิน

ความสามารถเบื้องต้น เพื่อจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละคนต่อไป

2. ประเมินเกี่ยวกับคนพิการ

สิ่งสำคัญอย่างยิ่งก่อนที่จะทำการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) คือต้องมีการประเมินศักยภาพของคนจากความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญหลายด้าน เช่น นักจิตวิทยา นักอรรถบำบัด ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ครูผู้สอนแต่ละทักษะวิชาโดยทดสอบความสามารถของคน ค้นหาจุดเด่นจุดด้อยของคน เพื่อให้ทราบว่าแต่ละคนมีความสามารถพื้นฐานหรือระดับผลสัมฤทธิ์แต่ละทักษะวิชาเป็นอย่างไร ควรจะพัฒนาอะไรต่อไปและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของคนพิการคนนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 ประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)มีกลุ่มผู้รับผิดชอบ ซึ่งจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับช่วยเหลือพัฒนาคนโดยตรง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด และนักเรียน ผู้รับผิดชอบเหล่านี้จะประชุมร่วมพิจารณา เสนอความคิดเห็นในการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

ขั้นตอนที่ 4 เริ่มใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

หลังจากได้มีการประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับคนพิการคนนั้น ๆ เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายระยะยาวที่กำหนดโดยผู้รับผิดชอบคือ ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด นักพฤติกรรมบำบัดที่ถูกระบุให้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติการสอนหรือบำบัดฟื้นฟูคนพิการ โดยตรง จะยึดจุดมุ่งหมายระยะยาวเป็นหลักนำไปกำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้นและนำจุดมุ่งหมายระยะสั้นไปจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individualized Implementation Plan :IIP) ซึ่งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายระยะยาวระยะสั้น วิธีการสอน สื่อ กระบวนการประเมินที่ใช้ และเกณฑ์การประเมิน ระยะเวลา และผลการประเมิน รวมทั้งเขียนแผนการสอนแต่ละเรื่อง

ขั้นตอนที่ 5 ติดตามและประเมินผล

เมื่อดำเนินการใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไประยะหนึ่งหรือสิ้นสุดลง ผู้จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) จะประชุมการประเมินความก้าวหน้าเพื่อ ปรับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมยิ่งขึ้นหรือจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้กับคนพิการคนนั้น ๆ ใหม่ เมื่อคนพิการนั้น ๆ ได้พัฒนาจนบรรลุจุดมุ่งหมายระยะยาวที่วางไว้แล้ว โดยปกติจะมีการติดตามและประเมินผลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง การประเมินผลไม่ว่าจะเป็นการประเมินให้แก่ คนพิการ

เรียนรวม อาจใช้ข้อสอบเดียวกับคนทั่วไป แต่ต้องปรับวิธีสอบให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของคนแต่ละคน ส่วนคนที่มีความบกพร่องมาก ให้เป็นไปตามแผนศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การประเมินปฏิบัติได้ดังนี้

1. ให้มีการทดสอบหลายระดับในหนึ่งหน่วยการเรียนรู้
2. อนุญาตให้คนพิการสอบในห้องเสริมวิชาการได้ ซึ่งจะมีบุคลากรที่มอบหมายให้ทำการสอบนักเรียนพิการในกรณีที่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ วิธีการสื่อที่แตกต่างจากนักเรียนทั่วไป
3. หากมีความจำเป็นต้องขยายเวลาในการทำข้อสอบ โดยให้เวลาในการทำข้อสอบนานขึ้น ซึ่งควรมีการตกลงรับทราบโดยนักเรียนพิการ
4. ในการวัดสิ่งเดียวกัน จำนวนคำถามอาจไม่เท่ากันก็ได้
5. สอบปากเปล่าแทนการสอบข้อเขียน เพราะบางคนมีความสามารถในการพูด แต่ไม่มีความสามารถในการเขียน
6. การวัดความเข้าใจในเนื้อหาวิชา อาจกระทำได้หลายวิธีคนอาจตอบคำถามไม่ได้ดี แต่มีผลงานมาแสดงก็แสดงว่าคนเข้าใจเนื้อหาแล้ว
7. คำถามบางข้อ คนอาจไม่เข้าใจเพราะใช้คำยาก ครูต้องเปลี่ยนคำถามใหม่โดยใช้คำถามง่าย ๆ การสอบเป็นการวัดความเข้าใจในเนื้อหา ไม่ใช่วัดการใช้ภาษาในข้อสอบ
8. เตรียมคนก่อนทำข้อสอบ เพื่อให้คนเข้าใจในแนวคำถามว่า หากครูถามเช่นนี้ คำตอบที่ครูต้องการคือ เช่นไร
9. พยายามหลีกเลี่ยงการสอบที่ครอบคลุมเนื้อหามาก ๆ
10. ใช้เกณฑ์ต่างกันในการตัดเกรด และควรกำหนดเกณฑ์นี้ไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับคนพิการทางการศึกษาด้อย

แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Individualized Implementation Plan : IIP)

เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจง สำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องคนนั้น ๆ ในรายวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) นี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) หลังจากได้มีการประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับคนพิการคนนั้นเรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนที่ 4 คือ การนำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายระยะยาวที่กำหนดโดยผู้รับผิดชอบคือ ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด นักพฤติกรรมบำบัด ที่ถูกระบุให้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติการสอนหรือบำบัดฟื้นฟูคนพิการโดยตรง จะยึดจุดมุ่งหมายระยะยาวเป็นหลัก นำไป

กำหนดจุดมุ่งหมายระยะสั้นและนำจุดมุ่งหมายระยะสั้นไปจัดทำแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ซึ่งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายระยะยาว ระยะสั้น วิธีการสอน สื่อ กระบวนการประเมินที่ใช้ และเกณฑ์การประเมิน ระยะเวลาและผลการประเมิน รวมทั้งเขียนรายละเอียดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละเรื่องที่สอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับจุดด้อย จุดเด่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเรียนรวม

การจัดการเรียนการสอนตามแผนเฉพาะบุคคล

หลังจากจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งมีขั้นตอนและกระบวนการดังกล่าวแล้ว ครุยังจำเป็นต้องมีแผนการสอนสำหรับชั้นเรียนตามปกติ ที่ประกอบด้วยวิชาและกิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ ศิลปะ ดนตรี พลศึกษา เป็นต้น รวมทั้งจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ให้กับนักเรียนพิเศษแต่ละคน ควบคู่กับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนได้รับการฟื้นฟูและพัฒนา ให้บรรลุจุดประสงค์ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

กระบวนการเตรียมการ โดยการจัดแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดทักษะที่จะสอน โดยครูต้องตัดสินใจว่าจะสอนอะไรให้นักเรียน
2. กำหนดองค์ประกอบและสถานการณ์ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ครูต้องตัดสินใจว่าจะใช้วิธีสอนอย่างไรสำหรับนักเรียนแต่ละคน
3. วางแผนการสอนว่าจะสอนอย่างไร เตรียมแผนการสอน โดยใช้ข้อมูลจากการตรวจสอบพื้นฐาน แล้วมากำหนดเทคนิคการสอน พร้อมวิธีติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน
4. เริ่มต้นสอนประจำวัน ถ้านักเรียนยังไม่มีทักษะหรือปฏิบัติงานในเนื้อหาที่ครูสอนไปซ้ำ ครูมีทางเลือก 4 ประการ คือ
 - 4.1 สอนเรื่องเดิม ซ้ำ
 - 4.2 ปรับกระบวนการสอนให้สนุกสนาน
 - 4.3 ใช้ยุทธศาสตร์การสอนใหม่
 - 4.4 สอนทักษะและเนื้อหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องกันโดยใช้วงจร สอน-ทดสอบ

การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ตั้งอยู่เลขที่ 70 หมู่ 2 ถนนพุทธมณฑลสาย 3 เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ.

2549) เป็นเวลา 14 ปี มีเนื้อที่ 15 ไร่ เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชินีนาถพระนางเจ้าสิริกิติ์ ในรัชกาลที่ 9 เนื่องในวโรกาสที่ปี พ.ศ.2535 เป็นปีแห่งการเฉลิมฉลอง เนื่องในมหามงคลสมัยที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ กระทรวงศึกษาธิการถือเป็นโอกาสสำคัญยิ่งนี้ที่จะได้สนองพระมหากรุณาธิคุณเพื่อเป็นการถวายสักการะและเป็นอนุสรณ์ให้อนุชนรุ่นหลัง ได้รำลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์ท่านสืบไป โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนในโครงการเฉลิมพระเกียรติในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑลจำนวน 9 โรงเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เป็น 1 ในจำนวนโรงเรียน 9 โรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้ง เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2535 ปัจจุบันมีห้องเรียนจำนวน 48 ห้อง มีนักเรียน 2,427 คน มีครู จำนวน 112 คน เป็นชาย 30 คน หญิง 82 คน

ในปีการศึกษา 2543 คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ จึงได้มีนโยบายให้กรมสามัญศึกษาจัดโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองในกรุงเทพมหานคร เพื่อขยายการจัดการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา เพิ่มเติมจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนรวมอยู่ก่อนแล้ว โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ได้ส่งบุคลากรเข้าอบรมตามโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองในกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน และมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมชั้นเรียน เริ่มรับนักเรียนพิการ เข้าเรียนรวมในระดับชั้นมัธยมศึกษา เป็นปีแรกในปีการศึกษา 2543 ตาม พ.ร.บ.การศึกษาและโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเมืองตามนโยบายของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

นโยบายในการจัดการเรียนรวม

การจัดการเรียนรวม

จัดในรูปแบบของการเรียนรวมชั้นเรียนปกติ เรียนตามตารางเรียนเด็กปกติ เต็มเวลา

ด้านวิชาการ

ใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับเด็กปกติ การวัดผลประเมินผลใช้เกณฑ์เดียวกับเด็กปกติไม่มีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การเรียนการสอนไม่มีครูการศึกษาพิเศษ ไม่มีการสอนเสริม สอนเช่นเดียวกับเด็กปกติ

ด้านบุคลากร

มีการจัดตั้งคณะทำงานและโครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิเศษเรียนรวมชั้นเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา มีการให้ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษและการจัดการเรียนรวม โดยส่งครูผู้สอนเข้าอบรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการแก่ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

ด้านอาคารสถานที่

มีการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม โดยจัดทำทางลาด ปรับห้องน้ำ ห้องสุขาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

การเปิดรับนักเรียน

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีนโยบายในการเปิดรับนักเรียน

ดังนี้

1. รับนักเรียนพิการที่มีความต้องการเรียนเฉพาะในเขตพื้นที่
2. รับนักเรียนพิการที่มีความพร้อม ที่ส่งต่อมาจากโรงเรียนเดิม
3. รับนักเรียนพิการประเภทบกพร่องทางการเห็น บกพร่องทางการได้ยิน และบกพร่องทางร่างกาย
4. จำนวนที่รับนักเรียนพิการ ปีการศึกษา ละ 5-10 คน

จากนโยบายดังกล่าว พบว่า โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สามารถรับนักเรียนเข้าเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษาได้ ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา

ปีการศึกษา	ประเภท	จำนวน	ระดับชั้น	สถานศึกษาเดิม
2543	บกพร่องทางการได้ยิน	1	ม.1/1	โรงเรียนพญาไท กทม.
	บกพร่องทางสายตา	1	ม.1/1	โรงเรียนสาธิตสวนสุนันทา
	บกพร่องทางร่างกาย	1	ม.1/1	โรงเรียนคลองบางพรหม
2544	บกพร่องทางการได้ยิน	1	ม.1/2	โรงเรียนคลองบางพรหม
	บกพร่องทางร่างกาย	1	ม.1/7	โรงเรียนสาธิตสวนสุนันทา
2545	บกพร่องทางการได้ยิน	1	ม.1/4	โรงเรียนคลองบางพรหม
	บกพร่องทางการเรียนรู้	2	ม.1/2, 4/8	โรงเรียนวัดศาลาแดง
2546	ออทิสติก	1	ม.1/1	โรงเรียนวัดพลับพลาไชย
2547	-	-	-	
2548	บกพร่องทางร่างกาย	2	ม.1/3,1/9	

ตารางที่ 4 ข้อมูลจำนวนนักเรียนเรียนรวม ปีการศึกษา 2543-2548

ปีการศึกษา	ประเภท	ระดับชั้น	จำนวน	หมายเหตุ
2543	บกพร่องทางการได้ยิน	ม.1/1	1	
	บกพร่องทางสายตา	ม.1/1	1	
	บกพร่องทางร่างกาย	ม.1/1	1	
2544	บกพร่องทางการได้ยิน	ม.1/2, 2/1	2	
	บกพร่องทางสายตา	ม.2/1	1	
	บกพร่องทางร่างกาย	ม.1/7, 2/1	2	
2545	บกพร่องทางการได้ยิน	ม.1/4, 2/2 3/1	3	
	บกพร่องทางสายตา	ม.3/1	1	
	บกพร่องทางร่างกาย	ม.2/7,3/1	2	
	บกพร่องทางการเรียนรู้	ม.1/2, 4/8	2	
2546	บกพร่องทางการได้ยิน	ม.2/4,3/2 ,4/7	3	
	บกพร่องทางสายตา	ม.4/7	1	
	บกพร่องทางร่างกาย	3/7, 4/6	2	
	บกพร่องทางการเรียนรู้	ม.2/2,5/8	2	
	ออทิสติก	ม.1/1	1	ลาออก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปีการศึกษา	ประเภท	ระดับชั้น	จำนวน	หมายเหตุ
2547	บกพร่องทางการได้ยิน	ม.3/4,4/4,5/7	3	
	บกพร่องทางสายตา	ม.5/7	1	
	บกพร่องทางร่างกาย	4/5, 5/6	2	
	บกพร่องทางการเรียนรู้	ม.3/2,6/8	2	
2548	บกพร่องทางการได้ยิน	ม.5/4	1	ลาออก 1 คน
	บกพร่องทางสายตา	ม.6/7	1	
	บกพร่องทางร่างกาย	ม. 6/6, 5/5,ม.1/3	3	

ที่มา : โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล งานดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิเศษเรียนรวมชั้นเรียน โครงการฝ่ายวิชาการ ปี 2548 (ม.ป.ท., 2548), 15-17.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

งานวิจัยในประเทศ

สมาน อัสวภูมิ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม เรื่อง การนิเทศแบบคลินิกเพื่อครูระดับมัธยมศึกษา พบว่าโปรแกรมที่สร้างขึ้นมี 3 โปรแกรมย่อย ๆ ตามเนื้อหาสาระของหลักสูตรการฝึกอบรม 3 เรื่อง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการนิเทศ การศึกษา การนิเทศแบบคลินิก และขั้นตอนการจัดการนิเทศแบบคลินิก ในโปรแกรมมีแบบทดสอบ สื่อการเรียนการสอนและคู่มือการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมซึ่งสื่อการเรียนการสอนจะประกอบด้วยสไลด์-เทป แผ่นใสประกอบเทปบรรยาย และ แบบเรียนสำเร็จรูป 1 ฉบับ สร้างครั้งแรกลองใช้กับครู 1 คนและทดลองกลุ่มย่อย ใช้กับครู 10 คน การใช้โปรแกรมมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (70/70)

ประสิทธิ์ พรหมตัน (2528 : 34-35, อ้างถึงใน นงลักษณ์ เวศม์รัชสกุล 2533 : 54) ศึกษาการประยุกต์ใช้วิธีการนิเทศแบบคลินิกในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการของการนิเทศแบบคลินิก ตามรูปแบบของอาร์คีสันและ แกลล์ 3 ขั้นตอน พบว่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาได้ครบตามกระบวนการและจากความเห็นของทั้งผู้นิเทศ ครูผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียน พบว่าหลักการเหตุผล และเป้าหมายของการนิเทศแบบคลินิก เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา

และเห็นว่าวิธีการมีความแตกต่างจากการนิเทศการสอนแบบอื่นๆมาก ช่วยสร้างเจตคติที่ดีของครูผู้สอนให้มีความต้องการนิเทศการสอน

สะอาด ศศิธรามาศ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ทักษะของครูผู้สอนต่อการนิเทศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกับครูผู้สอนที่ได้รับการนิเทศภายในแบบคลินิกกับการนิเทศภายในแบบปกติในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูและเจตคติของครูที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกของครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิก ดีกว่า ครูที่ได้รับการนิเทศแบบปกติ ส่วนด้านนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น.

จรัส ทองปิยะภูมิ (2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพ และการบริหารโรงเรียนในโครงการเรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น การวิจัยพบว่า สิ่งที่โรงเรียนจัดได้เหมาะสมแล้ว คือการจัดรูปแบบการเรียนร่วม การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การปกครองนักเรียนและการให้บริการพิเศษ ส่วนสิ่งที่โรงเรียนควรจัดให้มีหรือปรับปรุงแก้ไข คือการกำหนดเป้าหมาย การเน้นความสำคัญของอาชีพ การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดตั้งคณะทำงาน การบริการสื่อ อุปกรณ์พิเศษ การนิเทศ การจัดอัตรากำลังครูการศึกษาพิเศษ การกำหนดความรับผิดชอบของบุคลากร การฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน การสำรวจเด็กที่บกพร่องทางการมองเห็น การจัดบริการช่วยเหลือ การจัดทำระบบข้อมูลที่เป็นต่อการประเมินผลเด็ก การปรับสภาพอาคารสถานที่ การปรับสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และการเตรียมผู้ปกครอง

นงลักษณ์ เวศม์รัชสกุล (2533 : 138) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเจตคติที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกของผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้ค้นพบว่าผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกว่าควรสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศและไม่ควรนำไปใช้เป็นเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลในการตัดสินใจเชิงบริหาร

สุกัญญา ขำเพชร (2538 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนดังกล่าว ไม่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ ผู้บริหารไม่มีความคิดที่จะจัดการเรียนร่วม และผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา และควรจัดเป็นชั้นพิเศษเรียนร่วมบางเวลาเป็นอันดับแรก

ฐานิยา บุญเกียรติ (2538 : บทคัดย่อ) ศึกษาสถานภาพและปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สถานภาพโดยส่วนรวมมีสภาพการปฏิบัติงานกลาง และปัญหาโดยส่วนรวมมีสภาพปัญหาน้อย 2) สถานภาพการจัดการศึกษาพิเศษตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ที่มีตำแหน่งและระดับการศึกษาแตกต่างกันโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน การศึกษาพิเศษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ที่มีตำแหน่งระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน การศึกษาพิเศษ แตกต่างกัน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) สถานภาพการจัดการศึกษาพิเศษตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เกษม ทองสัมฤทธิ์ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การวิจัยพบว่า ครูโครงการมีความต้องการ การนิเทศด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการการนิเทศ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลตามลำดับ ความต้องการการนิเทศด้านวิชาการของผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน และความต้องการการนิเทศของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 1-5 ปี และมากกว่า 5 ปี มีความต้องการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ มากกว่า 5 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิรบล ทูรานภาพ (2540 : บทคัดย่อ) ประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ(บกพร่องทางการได้ยิน) เรียนร่วมกับเด็กปกติ ของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการในด้านกระบวนการบริหาร การคัดแยกเด็ก การจัดโปรแกรมเสริม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนที่บกพร่องทางการได้ยิน การศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการบริหารปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านการวางแผนปฏิบัติในระดับมาก การคัดแยกเด็กและการการจัดโปรแกรมเสริม ปฏิบัติในระดับปานกลาง ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในทางบวกมาก ว่าการเรียนร่วมมีประโยชน์

ผดุง อารยะวิญญู (2542 ข : 13) ได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาพิเศษ ไว้ว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย(และสุขภาพ) เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้และเด็กพิการซ้ำซ้อน ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่อาจได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ ดังนั้นการศึกษาพิเศษจึงแตกต่างไปจากการศึกษาสำหรับเด็กปกติ ในด้านเกี่ยวกับวิธีสอน ขบวนการ เนื้อหาวิชา (หลักสูตร)เครื่องมือและอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น การศึกษาพิเศษควรจัดให้สนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความแตกต่างกันมาก ดังนั้น การจัดการศึกษาสำหรับเด็กประเภทนี้จึงควรสนองความต้องการและความสามารถ และได้ให้คำจำกัดความ เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา(2542 ข : 75)ว่า หมายถึง เด็กตาบอดหรือตาบอดบางส่วน 1) เด็กตาบอด หมายถึงเด็กที่มีสายตาเหลืออยู่น้อยมาก หรือไม่มีเลย แม้จะได้รับการแก้ไขแล้ว จึงไม่สามารถใช้สายตาเรียนหนังสือได้ เป็นผู้มีสายตาภายหลังการแก้ไข 20/200 และ 2) เด็กตาบอดบางส่วน หมายถึง เด็กที่มีสายตาบกพร่อง แต่ภายหลังจากการแก้ไขแล้วสามารถมองเห็นได้บ้าง จึงสามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้บ้าง เป็นผู้มีสายตาภายหลังการแก้ไขอยู่ระหว่าง 20/70 และ 20/200 ได้กล่าวถึงการเรียนรวมระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตากับเด็กปกติ(2542 ข :85) ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาอาจเรียนรวมกับเด็กปกติได้ หากเด็กมีความพร้อมเพียงพอ ความพร้อมที่จำเป็น ได้แก่ การเคลื่อนไหว ความสามารถทางภาษา ความสามารถที่จะทำงานได้ โดยไม่มีการควบคุมความรู้ ตลอดจนทักษะพื้นฐานที่ใกล้เคียงกับระดับชั้นที่เด็กจะเข้าไปเรียนรวม วุฒิทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และสังคมของเด็ก

ศรียรัตน์ ศิริโณม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอบรมการนิเทศภายในโรงเรียนสำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนมีการดำเนินการโดยอบรมครูเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการนิเทศภายใน เทคนิคการสังเกตการสอน การสร้างเครื่องมือสังเกตการสอนและฝึกปฏิบัติจริง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการนิเทศภายใน เนื้อหา ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการฝึกอบรม สื่อ อุปกรณ์ การวัดประเมินผลการใช้เครื่องมือสังเกตการสอน ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และได้ปรับปรุงแก้ไข ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ครูเข้าใจ สนใจ และกระตือรือร้น สนใจปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมผลการประเมินหลักสูตร พบว่า ก่อน หลังการฝึกอบรม ครูมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05

น้ำเย็น เหลืองประเสริฐ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานของครูประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานและความคิดเห็นที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกและการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานของครูประถมศึกษา 2) ศึกษาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนประถมศึกษาและความคิดเห็นที่มีต่อการทำโครงงานและการจัดการเรียนการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,5 โรงเรียนวัดกระต่ายเต้น อำเภอนาทม จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยหลังจากการนำกระบวนการนิเทศแบบคลินิกมาใช้ พบว่า 1) ครูมีสมรรถภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเพิ่มขึ้น และมีความคิดเห็นที่ดีต่อการนิเทศแบบคลินิกและการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน 2) นักเรียนมีความสามารถในการทำโครงงานเพิ่มขึ้น และมีความคิดเห็นที่ดีต่อการทำโครงงานและการจัดการเรียนการสอนของครู อยู่ในระดับพอใจมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

แชมป์ (Schampp, P.G. 2538 : บทคัดย่อ, อ้างถึงใน อรรถวณิช เหมือนสุใจ 2545 : 59) ศึกษาเรื่องการเรียนรู้ในงานที่ทำ วิเคราะห์การเสาะแสวงหาความรู้ของครู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์เกณฑ์ที่ครูใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ที่ใช้ในการสอนได้ประสบผลสำเร็จ โดยทดลองใช้กับครู 2 คนที่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนรัฐบาลที่ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและใช้วิธีทัศนบันทึภาพ ศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ใช้เทคนิค Ethnographic ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เกณฑ์ที่วัดความรู้มี 5 องค์ประกอบได้แก่ การดำเนินการในชั้นเรียน พฤติกรรมของครู ความรู้ด้านเนื้อหา ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู และเงื่อนไขภายนอก

ทีลาฮัน (Tilahun 1983 :2168-A, อ้างถึงใน สุพิชญ์ แสงลี 2545 : 89-90) ศึกษา รูปแบบการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนตามความต้องการของประเทศที่กำลังพัฒนา : กรณีศึกษาประเทศเอธิโอเปีย พบว่า ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การฝึกอบรมแนะนำ การฝึกอบรมปฏิบัติการ การสาธิตการสอน การประชุมกลุ่มย่อย การเยี่ยมชั้นเรียน และการสังเกตการสอน สำหรับการนิเทศภายในโรงเรียน จัดดำเนินการโดยบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครูผู้สอนรวมทั้งนักเรียน ร่วมกันทำงานเพื่อปรับปรุงการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน โดย

มีจุดมุ่งหมายของการนิเทศเพื่อพัฒนาค้น พัฒนางาน สร้างประสานสัมพันธ์ และเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจซึ่งกัน

โรเจอร์ (McCourt, Joanna Roger 2543 : 62, อ้างถึงใน อรรณพ เหมือนสุใจ 2545 : 59-60) ศึกษาเรื่องผลการยอมรับตนเองของครูและการถ่ายทอดความคาดหวังของครูในการนิเทศ การสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการร่วมกันฝึกหัด พบว่า การนิเทศ การสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนมีผลกระทบต่อการยอมรับของครูเพื่อตอบสนองความก้าวหน้าใน วิชาชีพ และทำให้ครูมีโอกาสแบ่งปัน ช่วยเหลือกันในเรื่องวิธีการเรียนการสอนนอกจากนี้การ นิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนยังเกิดประโยชน์อย่างมากในห้องเรียน

บิชอป (Bishop 1986 : 65, อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, กอง การศึกษาเพื่อคนพิการ 2542 ข : 82) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้การเรียนรู้ร่วมของเด็กที่มีความ บกพร่องทางการเห็นประสบผลสำเร็จ พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่สุดตามลำดับได้แก่รูปแบบ การที่มีการยืดหยุ่นและให้การยอมรับปฏิสัมพันธ์และการยอมรับของเพื่อนนักเรียน ทักษะทางสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง การพึ่งพาตนเอง ทักษะที่ดีในครอบครัว แรงจูงใจ บุคลิกภาพสนับสนุน สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ

แฟล็กเชอร์ (Fletcher 1990 : 72, อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, กองการศึกษาเพื่อคนพิการ 2542 ข : 87) ศึกษาเจตคติของครูผู้สอนเด็กในระดับก่อนเข้าโรงเรียน อนุบาล ที่มีต่อการเรียนร่วมระหว่าง เด็กที่มีความต้องการพิเศษในวัยก่อนเข้าโรงเรียนอนุบาลกับ เด็กปกติ การวิจัยพบว่า ครูที่สอนเด็กปกติในระดับดังกล่าว มีเจตคติในทางบวกต่อการเรียนร่วม และครูที่เคยมีประสบการณ์กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีเจตคติในทางบวกต่อเด็กและต่อการ เรียนร่วมมากกว่าครูที่ไม่เคยมีประสบการณ์ตรงกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมาก่อนและ ผู้วิจัย ยังเสนอแนะว่าการจัดการเรียนร่วมสามารถทำได้ ตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียนอนุบาล

สรุป

สรุปสาระสำคัญของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการวิจัย เรื่องการนิเทศแบบคลินิกเพื่อ พัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนร่วมระดับ มัธยมศึกษา ซึ่งจากการที่ได้ศึกษา พบว่า การนิเทศแบบคลินิก เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือ แก่ครูผู้สอนโดยตรง สามารถพัฒนาการปฏิบัติงานการสอนของครูมาสู่การเรียนรู้ของนักเรียนได้ และสามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้ตรงตามสภาพจริงได้ดีที่สุด ในการเรียนรวมของ นักเรียนที่มีความบกพร่องในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งนักเรียนเรียนรวมแต่ละคนมีข้อจำกัดในการ

เรียนรู้ตามความบกพร่องของตนเอง จากการศึกษาวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคล เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนตามที่กำหนดร่วมกันไว้ นักเรียนเรียนรวมจะสามารถเรียนรู้ได้และพัฒนาได้ตามศักยภาพของตนเอง ครูผู้สอนต้องจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนเฉพาะบุคคลเป็นการช่วยเหลือ โดยดำเนินการนิเทศแบบคลินิก โดยเฉพาะการนิเทศการสอนแบบคลินิก มีเป้าหมายคือ การให้ความช่วยเหลือครูโดยตรงให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอน ตามขั้นตอน 3 ประการ ได้แก่ การประชุมวางแผน การสังเกตการสอนในห้องเรียน และการให้ข้อมูลย้อนกลับ การดำเนินการอย่างมีระบบต่อเนื่อง มีกระบวนการสังเกตการสอน ที่ผู้ทำหน้าที่การนิเทศต้องสังเกตการสอนของครูด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความต้องการของนักเรียนได้ จะส่งผลให้นักเรียนเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเองเป็นคนดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยยึดหลักการ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ สาระสำคัญและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IP) เป็นนวัตกรรม ที่ช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนตามที่กำหนดร่วมกันไว้ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านความรู้ เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล 2) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการเรียนรู้ เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประกอบด้วย 1) ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 3 คน 2) นักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีความบกพร่องทางสายตาจำนวน 1 คน การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest Posttest Design โดยมีนักเรียนเรียนรวมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เป็นหน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงกำหนดรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูล ปัญหา วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ปรับปรุงเครื่องมือและเสนอขอความเห็นชอบโครงการวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 1 นำไปทดลองใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการเสนอรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง จัดพิมพ์รายงานผลการวิจัยฉบับร่างเพื่อเสนอขอจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีวิจัย ประกอบด้วยประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 40 คน ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 8 คน ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 8 คน ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 จำนวน 8 คน ครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 จำนวน 8 คน และครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 จำนวน 8 คน

2. นักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 5 คน ได้แก่ นักเรียนเรียนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 1 คน นักเรียนเรียนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 1 คน นักเรียนเรียนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 จำนวน 1 คน นักเรียนเรียนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 จำนวน 1 คน และนักเรียนเรียนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 จำนวน 1 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการบริการนิเทศแบบคลินิก ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 3 คน ได้แก่ ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 คน ครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ 1 คน ครูผู้สอนรายวิชาสุขศึกษาและพลานามัย 1 คน

2. นักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 1 คน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา ประเภทสายตาสั้น (Low Vision) ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกจากนักเรียนเรียนรวมในห้องเรียนที่ครูผู้สอนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 คน สมัครใจเข้าร่วมโครงการ รับการนิเทศแบบคลินิก

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการนิเทศแบบคลินิก ประกอบด้วย

1. การประชุมวางแผนการนิเทศ
2. การสังเกตการจัดการเรียนรู้
3. การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ

ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย

1. ความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
2. ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
3. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
4. ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบคลินิก
5. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

บุคคล

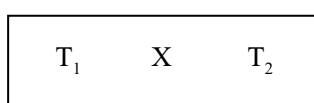
6. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

เนื้อหา

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามคู่มือการจัดการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษาและการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ศตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยเป็นการทดลองขั้นพื้นฐาน Pre – Experimental Design แบบ One Group Pretest – Posttest Design ซึ่งมีรูปแบบ ดังแผนภูมิที่ 4 (มาเรียม นิลพันธุ์ 2544 : 173)

แผนภูมิที่ 4 แบบแผนการวิจัย

T_1	แทน การทดสอบครูด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แผนเฉพาะบุคคลก่อนใช้กระบวนการนิเทศแบบคลินิก
X	แทน กระบวนการนิเทศแบบคลินิก
T_2	แทน การทดสอบครูด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แผนเฉพาะบุคคลหลังใช้กระบวนการนิเทศแบบคลินิก

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการวิจัย 2) การดำเนินการวิจัย 3) การสรุปรายงานผลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

การเตรียมการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เตรียมความพร้อมก่อนวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการนิเทศการสอน โดยเฉพาะการนิเทศการสอนแบบคลินิก และการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล
2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรับการนิเทศแบบคลินิก และความต้องการ

ด้านการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล

3. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล
4. นำสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษา มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
5. นำกรอบแนวคิดในการวิจัยมาทำโครงร่างการวิจัยและนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยการดำเนินการทุกขั้นตอน เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนและนักเรียน ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยใช้แผนการนิเทศแบบคลินิก ทั้ง 3 ขั้นตอน เป็นเครื่องมือดำเนินการวิจัย ตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมวางแผนการนิเทศแบบคลินิก

ประกอบด้วยแผนการนิเทศแบบคลินิก จำนวน 2 แผน ได้แก่ แผนที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ แผนที่ 2 การเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

แผนที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ด้วยการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และเชิญวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ได้แก่ นายจำรุณ มากสกุล และคณะ มาให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การฝึกปฏิบัติเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และ ความรู้เรื่องการนิเทศแบบคลินิก ก่อนดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้สนทนาสอบถาม ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ทุกคน ว่ามีใครบ้างที่ต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล และสมัครใจเข้าร่วมโครงการนิเทศแบบคลินิก มีครูผู้สอนสมัครเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการและร่วมโครงการนิเทศแบบคลินิก จำนวน 3 คน ผู้วิจัยกำหนดเลือกครูผู้สอนทั้ง 3 คนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ทำแบบทดสอบความรู้ (Pre-test) เรื่องการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ดำเนินการตามแผนการนิเทศแบบคลินิกในภาคผนวก ง หน้า 138-140 โดยมีจุดประสงค์ปลายทางให้ครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน มีความรู้เรื่องการจัดทำแผนเฉพาะบุคคล และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน

แผนที่ 2 การเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เป็นการจัดกิจกรรมให้ครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 คนทำงานร่วมกับคณะผู้นิเทศโดยประชุมปรึกษากันในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และนำเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ในรายวิชาที่ตนเองสอน คนละ 1 แผน เพื่อการประเมินการเขียนแผน และ วางแผนนัดหมายการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน จากการปรึกษาวางแผน จึงได้ข้อตกลงร่วมกันว่าจะสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยกำหนดประเด็นการสังเกต 4 ประเด็น ได้แก่ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมฝึกทักษะ การใช้สื่อ และการวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล แล้วร่วมกันกำหนด เกณฑ์ประเมิน และ เครื่องมือในการสังเกต ดำเนินการตามแผนการนิเทศแบบคลินิก ในภาคผนวก ง หน้า 141-143 โดยมีจุดประสงค์ให้ครูผู้สอนทั้ง 3 คน เสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) สามารถวางแผนและนัดหมายสร้างข้อตกลงในการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนร่วมกับผู้นิเทศได้ ใช้ระยะเวลาดำเนินการ 2 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตในชั้นเรียน

ประกอบด้วยแผนการนิเทศแบบคลินิกจำนวน 1 แผน คือ แผนที่ 3 การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันตามข้อตกลงที่นัดหมายระหว่าง ผู้นิเทศ และ ครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 คน เพื่อเก็บข้อมูล พฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู ตามข้อตกลงและการนัดหมาย คณะผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คน ตามแผนการนิเทศ ในกรณีที่โรงเรียนมีกิจกรรมไม่สามารถทำการสังเกตการจัดการเรียนรู้ได้ จะปรับปรุงแก้ไขตารางและเปลี่ยนวันทำการสังเกตการจัดการเรียนรู้ใหม่ สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู คนละ 4 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ใช้เวลา 4 สัปดาห์ รวมสังเกตการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 12 ครั้ง ซึ่งเริ่มกิจกรรมการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2549 และ สังเกตการจัดการเรียนรู้ ทุกวันพฤหัสบดี โดยในแต่ละสัปดาห์ ที่มีการนัดหมาย จะเริ่มสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษเป็นคนแรก สังเกต ครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ เป็นคนที่ 2 และ สังเกตครูผู้สอนรายวิชาพลานามัยเป็นคน สุดท้าย ครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 คน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน เนื้อหา ที่กำหนดในแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนแต่ละคน ผู้นิเทศจำนวน 2 คน ดำเนินการสังเกตพร้อมกัน ตามตารางนัดหมาย และจดบันทึกข้อมูล นำมาวิเคราะห์ปรับแก้ไขโดยร่วมประชุมหลังการสังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ ในขั้นตอนที่ 3 และแนะนำครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน ให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IP) ในครั้งต่อไป

ผู้นิเทศ ดำเนินการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง สลับกับการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน สัปดาห์ ละ 1 ครั้ง ในช่วงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สังเกตครูผู้สอน ทั้ง 3 คน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 4 ครั้ง ระยะเวลาในการสังเกต 4 สัปดาห์ ระหว่าง วันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 – 15 มกราคม 2549 ดำเนินการตามแผนการนิเทศแบบคลินิก ในภาคผนวก ง หน้า 144 - 146 โดยมีจุดประสงค์ปลายทาง เพื่อช่วยเหลือให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IP) และสามารถจัดได้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน

ตารางที่ 5 การสังเกตการจัดการเรียนรู้

เวลา	ครูผู้สอน	ชั้น
09.00 - 09.30 น.	ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ	มัธยมศึกษาปีที่ 6
10.30 - 11.00 น.	ครูผู้สอนวิชาศิลปะ	มัธยมศึกษาปีที่ 6
14.00 - 14.30 น.	ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาและพลานามัย	มัธยมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 3 การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ

ประกอบด้วยแผนการนิเทศแบบคลินิก จำนวน 1 แผน คือ แผนที่ 4 การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการช่วยเหลือครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 คน ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล โดยผู้นิเทศ บันทึกข้อมูลจากการสังเกตในชั้นเรียน หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอน ผู้นิเทศและครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 คน จะร่วมประชุมกัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง สลับกับ การสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ จากแบบการบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน และสรุปเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ครูผู้สอน ผู้นิเทศจะบันทึกในแบบบันทึกการประชุม เพื่อให้ครูผู้สอน นักเรียนเรียนรวม ทราบว่าพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ พฤติกรรมใดควรแก้ไขปรับปรุง หรือ พฤติกรรมใดเป็นจุดเด่น จุดด้อย เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล ใช้เวลาในการประชุมครั้งละ ประมาณ 15–30 นาที เพื่อให้ คำปรึกษาแนะนำแก่ครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้และนัดหมายการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนครั้งต่อไป ดำเนินการตามแผนการนิเทศแบบคลินิก ในภาคผนวก ง หน้า 147-151 โดยมีจุดประสงค์ปลายทางให้ครูผู้สอนสามารถแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้ ใช้เวลาประชุม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง หลังการสังเกตในชั้นเรียน ทุกครั้งรวม 4 ครั้งระยะเวลา 4 สัปดาห์ ระหว่าง วันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 ถึง 15 มกราคม 2549

การสรุปรายงานผลการวิจัย

เมื่อสิ้นสุดการนิเทศแบบคลินิกตามโครงการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ วัดผลประเมินความรู้ของครูผู้สอนทั้ง 3 คน ด้วยแบบทดสอบ(Post – test) เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ด้วยแบบประเมินแผน และสรุป การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน สรุปคะแนนผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลจากการวัดผลประเมินผลของครูผู้สอน พร้อมทั้ง ให้ครูผู้สอน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก และ สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้ มาทำการสรุปผล และรายงานการวิจัย ต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. สรุปและรายงานผลการวิจัยฉบับร่างต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เมื่อสิ้นสุดโครงการ เพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขทั้งฉบับ
2. ปรับปรุงแก้ไข และเสนอรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติสอบวิทยานิพนธ์

3. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย และเครื่องมือประกอบแผนการนิเทศแบบคลินิก ดังนี้

1. แบบทดสอบความรู้ของครูเรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก
2. แผนการนิเทศแบบคลินิก
3. แบบประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
4. แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
5. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
6. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก

7. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยและเครื่องมือประกอบการนิเทศแบบคลินิก โดยมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือแต่ละประเภท ดังนี้

- 1 แบบทดสอบความรู้ของครูเรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) เป็นแบบทดสอบปรนัย เลือกตอบ (Multiple Choice) มี 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน แบบทดสอบ ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้แก่ ขอบข่าย วัตถุประสงค์ และขั้นตอนวิธีการ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและ แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล จำนวน 10 ข้อ การใช้แผนและประโยชน์ของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล จำนวน 10 ข้อ รวม 20 ข้อ มีคะแนน 20 คะแนน การสร้างแบบทดสอบได้ดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการจัดการเรียนรู้

เฉพาะบุคคล (IIP) การจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล เอกสาร หนังสือ วารสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือกำหนดประเด็นที่จะต้องการทราบ และนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.2 สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุม และเที่ยงตรงตามเนื้อหา เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล จำนวน 1 ฉบับ มี 20 ข้อ และนำแบบทดสอบไปวิเคราะห์ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 วิเคราะห์แบบทดสอบความรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม

ข้อสอบที่	ระดับความรู้			
	ความรู้	ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้
1	/	/		
2			/	
3	/			
4				/
5			/	
6	/	/		
7	/	/		
8	/	/		
9				/
10				/
11				/
12				/
13			/	
14			/	
15			/	
16				/
17			/	
18				/
19				/
20				/

1.3 เสนอแบบทดสอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ แผนเฉพาะบุคคล ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษา แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้เทคนิคของโรวินลีย์และแฮมเบิลตัน (Rovineli and Hambleton, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 117) ซึ่งใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

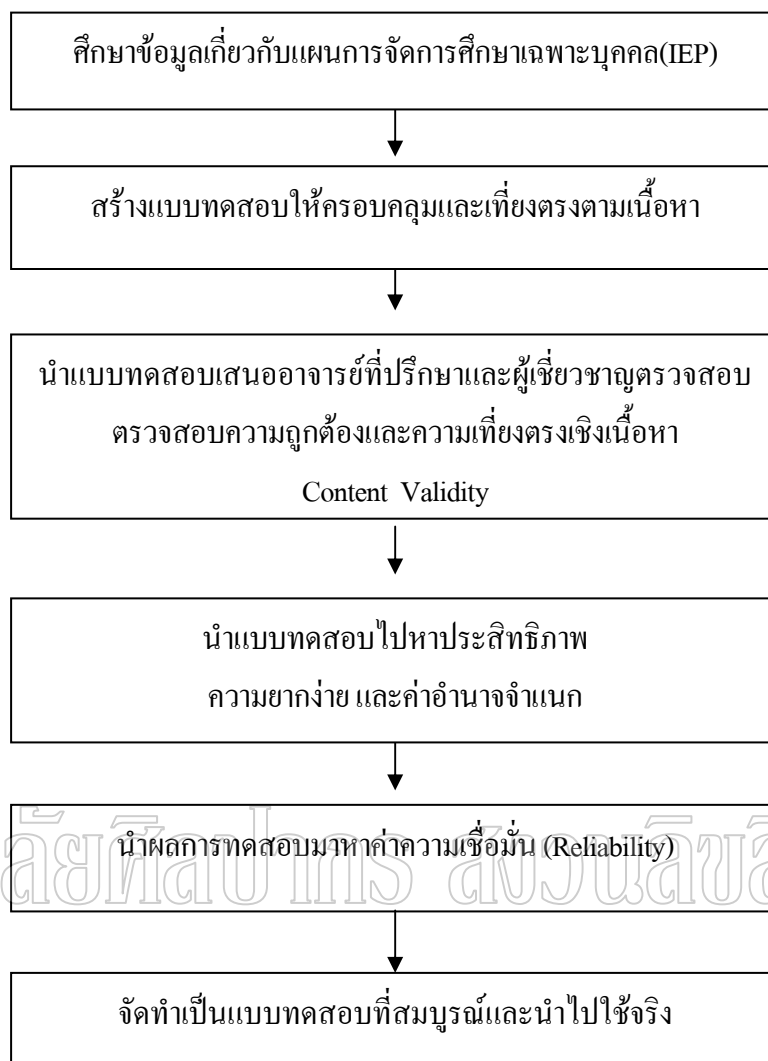
เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้นนำผลไปวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 (รายละเอียดดัง ภาคผนวก ก หน้า 121)

1.4 นำแบบทดสอบไปหาประสิทธิภาพ ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เกณฑ์ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 129) โดยทดลองใช้กับครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่ไม่ได้ร่วมโครงการ การนิเทศจำนวน 30 คน (รายละเอียดดังภาคผนวก ก หน้า 127)

1.5 นำผลการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.81และ 0.86 (รายละเอียดดังภาคผนวก ข หน้า 130-131)

1.6 นำไปปรับปรุงแก้ไข โดยจัดลำดับข้อคำถามให้สอดคล้องกับความสำคัญ และขั้นตอนของเนื้อหาสาระ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง แล้วจัดทำเป็นแบบทดสอบที่สมบูรณ์ ใช้เป็นแบบทดสอบจริง รายละเอียดดัง แผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบความรู้ของ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม

2. แผนการนิเทศแบบคลินิก

แผนนิเทศแบบคลินิก จำนวน 4 แผน ดังนี้

แผนที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

แผนที่ 2 การนำเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

แผนที่ 3 การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

แผนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และ พัฒนาแผนการนิเทศแบบคลินิก ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก แผนการจัดการศึกษาเฉพาะ

บุคคล(Individual Education Plan : IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP)

2.2 ศึกษากรอบแนวคิดของการวิจัย การนิเทศแบบคลินิก โดยวิเคราะห์รายละเอียดของขั้นตอนการนิเทศ 3 ขั้นตอน เพื่อนำมาจัดทำแผนการนิเทศแบบคลินิก

2.3 สร้างแผนการนิเทศแบบคลินิก โดยใช้โครงสร้างของแผนการสอนมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) สารสำคัญ 2) จุดประสงค์ 3) ขอบข่ายการนิเทศ 4) กิจกรรมการนิเทศ 5) สื่อ เครื่องมือการนิเทศ และ 6) การวัดและประเมินผล

2.4 นำแผนการนิเทศที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา ผลการตรวจสอบและประเมินแผนการนิเทศ ของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ได้รับคำแนะนำให้มาปรับปรุงแก้ไข ให้ถูกต้องและเหมาะสม ในด้านรายละเอียดของกิจกรรมและระยะเวลาใน หลังจากนำแผนการนิเทศ ไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน แล้ว ลำดับสุดท้าย นำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ให้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการนิเทศ ตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการนิเทศตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา
- 1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการนิเทศไม่ตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่า ระหว่าง 0.67 – 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ก หน้า 127)

2.5 นำแผนการนิเทศ ที่ปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับขั้นตอนรายละเอียดของกิจกรรมที่เรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วจัดทำเป็นแผนการนิเทศที่สมบูรณ์ ดังแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 6 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแผนการนิเทศ

3. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) เป็นเครื่องมือใช้ในการวัด
ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ของครูผู้สอนนักเรียนเรียน
รวม ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก กำหนดประเด็นสำหรับประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะ
บุคคล (IIP) ได้แก่ 1) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ 4) สื่อ
อุปกรณ์ 5) กระบวนการจัดกิจกรรม และ 6) การวัดผลประเมินผล กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การแปลผลการประเมินโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และ กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก 5 ระดับ ดังนี้

ดีมาก ได้ 5 คะแนน หมายถึง แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาองค์ประกอบนั้น ๆ ถูกต้อง ชัดเจนและครบถ้วน

ดี ได้ 4 คะแนน หมายถึง แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาองค์ประกอบนั้น ๆ ถูกต้อง ชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน

ปานกลาง ได้ 3 คะแนน หมายถึง แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาองค์ประกอบนั้น ๆ ถูกต้องแต่ไม่ค่อยชัดเจนหรือครบถ้วน

พอใช้ ได้ 2 คะแนน หมายถึง แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาองค์ประกอบ ถูกต้อง ไม่ชัดเจน และไม่ครบถ้วน

ปรับปรุง ได้ 1 คะแนน หมายถึง แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาองค์ประกอบไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจนและไม่ครบถ้วน

โดยมีเกณฑ์ 6 ด้าน ๆ ละ 5 คะแนน รวม 30 คะแนน มีระดับค่าคะแนน ดังนี้

ดีมาก หมายถึง 27-30 คะแนน

ดี หมายถึง 23-26 คะแนน

ปานกลาง หมายถึง 19-22 คะแนน

พอใช้ หมายถึง 15-18 คะแนน

ปรับปรุง หมายถึง 0-14 คะแนน

กำหนดเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยของคะแนนรวม ดังนี้

ดีมาก 4.51 – 5.00

ดี 3.51 – 4.50

ปานกลาง 2.51 – 3.50

พอใช้ 1.51 – 2.50

ปรับปรุง 1.00 – 1.50

การสร้างและพัฒนาแบบประเมินแผน มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

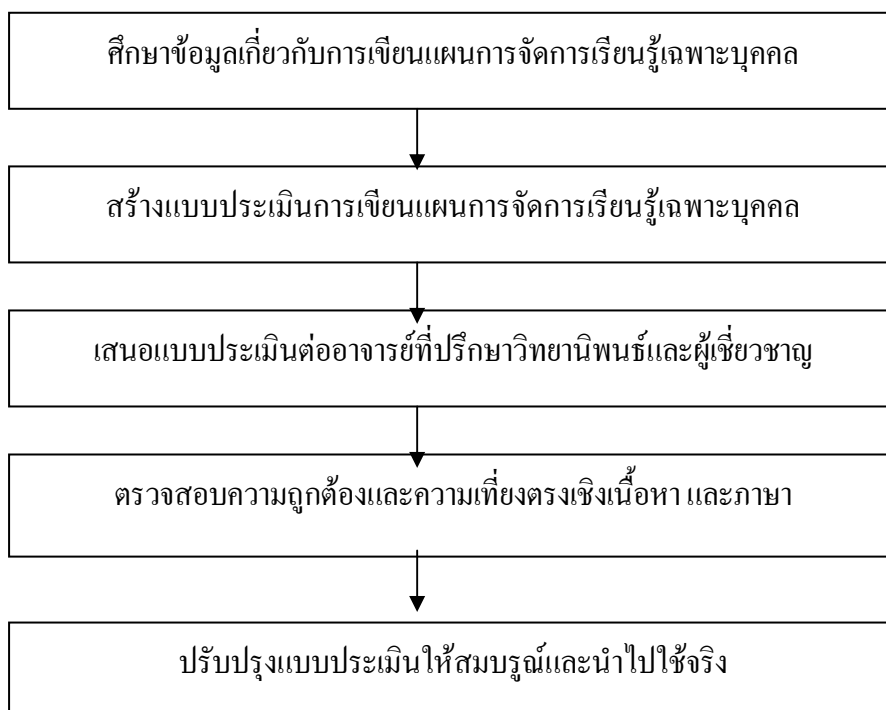
3.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล จาก เอกสารหนังสือ วารสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นโครงสร้างของ เครื่องมือ กำหนดประเด็นที่จะต้องทราบและนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2 สร้างแบบประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

3.3 เสนอแบบประเมินต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และภาษา (Content Validity)

3.4 ผลการ ตรวจสอบและประเมินแบบประเมินแผนเฉพาะบุคคล ของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้รับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบประเมินแผนเฉพาะบุคคลให้มีความถูกต้องเหมาะสม ในประเด็นที่กำหนดการประเมินให้ตรงกับหัวข้อ องค์ประกอบของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) และตัดประเด็นที่ไม่สำคัญ ไม่เกี่ยวข้องออกไป หลังจากนั้นแบบประเมินแผนไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน ลำดับสุดท้าย นำผลการตรวจสอบและประเมินความถูกต้องและเหมาะสม มาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (index of Item Objective Congruence : IOC) แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้อง(IOC) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ก หน้า 123)

3.5 ปรับปรุงแบบประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ตามผลการตรวจสอบและประเมินแบบประเมินแผนเฉพาะบุคคล ของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ให้ถูกต้อง สมบูรณ์และนำไปใช้จริง ขั้นตอนดังแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

4. แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นแบบสำรวจรายการและแบบบันทึกข้อมูล ที่มีลักษณะเป็นแบบบรรยาย ประเด็นที่สังเกตพิจารณาตามประเด็นที่ครูผู้สอนและผู้สังเกตได้นัดหมายกันในแต่ละครั้ง โดยกำหนดรายการสำรวจให้สอดคล้องกับกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ การสร้างและพัฒนาแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล การสร้างและการใช้เครื่องมือสังเกตในชั้นเรียน แบบบันทึกการสังเกตในชั้นเรียนตาม กระบวนการนิเทศแบบคลินิก

4.2 สร้างแบบสังเกตตามประเด็นที่ตกลงกันในระหว่างการเตรียมการนิเทศ ตามแผนการนิเทศแบบคลินิก ขั้นตอนที่ 1 การประชุมวางแผน กำหนดรายการสำรวจและพฤติกรรมที่จะสังเกตให้สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล

4.3 นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา ผลการตรวจสอบและประเมินแบบสังเกต ได้รับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสังเกตในประเด็นสังเกตที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอน โดยให้ตัดประเด็นนั้นออกไป แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เลือกประเด็นรายการที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปโดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าประเด็นรายการนั้นตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าประเด็นรายการนั้นตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา
- 1 เมื่อแน่ใจว่าประเด็นรายการนั้นไม่ตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC.) โดยใช้เทคนิคของโรวินลีย์และแฮมเบิลตัน (Rovinely and Hambleton, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 117) ซึ่งใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

นำผลวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ก หน้า 124)

4.4 ปรับปรุงแก้ไข แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ให้ถูกต้องเหมาะสม ตามผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน อีกครั้ง แล้วจัดทำเป็นแบบสังเกต ฉบับที่สมบูรณ์ และนำแบบสังเกตไปใช้เป็นเครื่องมือประกอบการนิเทศแบบคลินิก ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสังเกต ดังแผนภูมิที่ 8

แผนภูมิที่ 8 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้

5. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล เป็นการวัดผล ประเมินผล หลังการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอน ประกอบด้วยแบบทดสอบรายวิชาภาษาอังกฤษ รายวิชา

ศิลปะ และรายวิชานานาชาติ การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนเฉพาะบุคคล ผู้วิจัยและครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน ได้ร่วมดำเนินการ ดังนี้

5.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6)

5.2 ศึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง

5.3 ศึกษาทฤษฎี หลักการและเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

5.4 ศึกษา วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสร้างตารางการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

5.5 สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นแบบทดสอบทักษะเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องทางสายตา สาเหตุที่สร้างแบบทดสอบวัดผล ด้านทักษะปฏิบัติ เฉพาะบุคคล เพราะนักเรียนมีความบกพร่องทางสายตา ต้องใช้วิธีการวัดผลที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

5.6 นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เนื้อหาตามตารางที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

ตารางที่ 7 วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

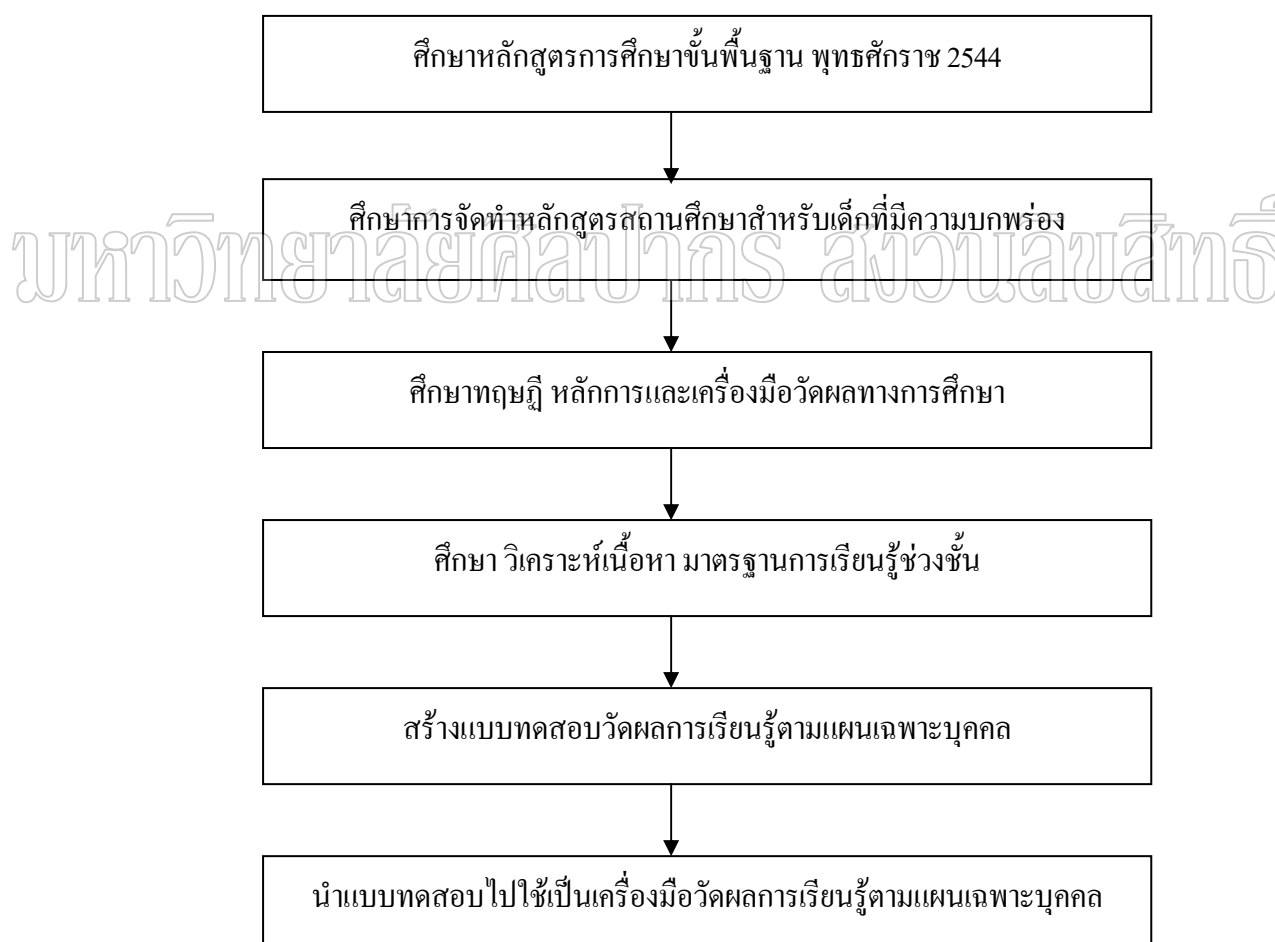
วิชา/เรื่อง	ระดับการเรียนรู้	ประเด็นข้อสอบ	วิธีการทดสอบ	จำนวน	คะแนน	เวลา
ภาษาอังกฤษ/ การใช้ ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร	ความเข้าใจ การนำไปใช้	ความรู้เกี่ยวกับ “เทศกาล คริสต์มาส”	สนทนาได้ตอบ อธิบายคำศัพท์ ตอบคำถาม	5 -10 ประโยค 10 คำศัพท์ 5 คำถาม	20 15 15	15 นาที 15 นาที 10 นาที
ศิลปะ/ การสืบทอด วัฒนธรรมด้าน ดนตรีไทย	การนำไปใช้	ปฏิบัติการใช้เครื่อง ดนตรีไทย ประเภท เดี่ยว และ การร่วม วง	1 ตอบคำถาม เกี่ยวกับเครื่อง ดนตรีไทย 2 ปฏิบัติเครื่อง ดนตรีไทยตาม ความถนัด	5-10 ข้อ ปฏิบัติ เครื่อง ดนตรีไทย ตามความ ถนัดและ สนใจ	20 30	10 นาที 30 นาที
พลานามัย/ สมรรถภาพ ทางกาย	ความเข้าใจ การนำไปใช้	กีฬากับ ชีวิตประจำวัน	1 แสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับ กีฬาและการเล่น กีฬา 2 ปฏิบัติทักษะใน การเล่นกีฬาและ เคลื่อนไหวร่างกาย ในท่าพื้นฐาน	1-2 ประเภท ตามทักษะ ความถนัด เฉพาะ บุคคล	30 20	10 นาที 30 นาที

ได้รับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบทดสอบให้มีความถูกต้องและเหมาะสมดังนี้

- 1) แบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ ต้องเพิ่มเวลาในการฟังเสียงข้อคำถามให้มากขึ้น
- 2) แบบทดสอบวิชาศิลปะ ต้องเพิ่มเวลาในการสอบปฏิบัติเครื่องดนตรี
- 3) แบบทดสอบวิชาพลานามัย ตัดประเด็นคำถามที่ไม่ตรงกับเนื้อหาสำคัญของการ

เล่นกีฬาออกและลดเกณฑ์ในการประเมินการเคลื่อนไหวร่างกายให้เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน

หลังจากนำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน แล้วนำแบบทดสอบ ไปใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ของ
นักเรียน ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ขึ้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ตามแผน
เฉพาะบุคคล ดังแผนภูมิที่ 9

แผนภูมิที่ 9 การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม ตามแผนเฉพาะบุคคล

6. แบบสอบถามความคิดเห็นของครู เป็นข้อคำถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินการนิเทศแบบคลินิกในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล โดยมีลักษณะรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ข้อมูลด้านเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน วุฒิการศึกษา และการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก มีลักษณะเป็นแบบความเรียง (Subjective or Essay Type) (วิเชียร เกตุสิงห์ 2530 : 14) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกและแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับแผนเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก มีดังนี้

6.1 ศึกษาแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.2 กำหนดประเด็นที่จะต้องการทราบและนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6.3 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครู ให้ครอบคลุมและเที่ยงตรงตามประเด็นที่กำหนดเนื้อหา การนิเทศแบบคลินิกและการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ให้ครูเลือกตอบตามความคิดเห็น จำนวน 13 ข้อ สร้างเป็นแบบสอบถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยการแปลผลความคิดเห็นและกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก 3 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนนของช่วงน้ำหนัก 3 ระดับ

เห็นด้วยมาก	หมายถึง	3	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	หมายถึง	1	คะแนน

เกณฑ์ค่าเฉลี่ยการแปลผลความคิดเห็น

เห็นด้วยมาก	ค่าระดับระหว่าง	2.50 – 3.00
เห็นด้วยปานกลาง	ค่าระดับระหว่าง	2.00 – 2.49
เห็นด้วยน้อย	ค่าระดับระหว่าง	1.00 – 1.99

6.4 เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา (Content Validity) นำผลการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

(Index of Item Objective Congruence: IOC.) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 (รายละเอียด ดังภาคผนวก ก หน้า 125)

6.5 ปรับปรุงแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน ตามผลการตรวจสอบและประเมินของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ที่ได้รับข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน ให้ถูกต้องเหมาะสม โดยแก้ไขข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและ เนื้อหาของแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ตัดข้อคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยออก ปรับข้อคำถามให้อยู่ในประเด็นเนื้อหาเดียวกัน เป็นข้อคำถามด้านการนิเทศแบบคลินิก 6 ข้อ ด้านการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล 7 ข้อ รวม 13 ข้อ ปรับแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้จริง ดังแผนภูมิที่ 10

แผนภูมิที่ 10 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอน

7. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวม เป็นข้อคำถามสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ในด้านระยะเวลา วิธีการจัดกิจกรรม การฝึกทักษะและบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

7.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์ และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล จากเอกสาร หนังสือ วารสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ กำหนดประเด็นที่ต้องการทราบและนำไปปรึกษาอาจารย์วิทยานิพนธ์

7.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนให้ครอบคลุม และเที่ยงตรงตามเนื้อหา เรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน ประกอบด้วย ข้อคำถามสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ 1)การสังเกตในชั้นเรียน/การเยี่ยมชั้นเรียนก่อให้เกิดปัญหากับนักเรียนหรือไม่อย่างไร 2)ทักษะที่จัดให้นักเรียนเรียนรู้ในแผนเฉพาะบุคคล ตรงกับความสนใจของนักเรียนหรือไม่ 3)ระยะเวลาที่กำหนดให้นักเรียนเรียนรู้ในแผนเฉพาะบุคคล เหมาะสมหรือไม่ 4) นักเรียนชอบวิธีการการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ของรายวิชาใด/เพราะอะไร 5)นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะตามความถนัดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระหรือไม่ 6)ครูมีการเสริมแรงหรือไม่ นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อครูให้แรงเสริม 7)นักเรียนมีความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล อย่างไร

7.3 เสนอแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เลือกข้อคำถามที่ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับจุดประสงค์ของเนื้อหา

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้เทคนิคของโรวินลีย์และแฮมเบิลตัน (Rovinely and Hambleton, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543 : 117) ซึ่งใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

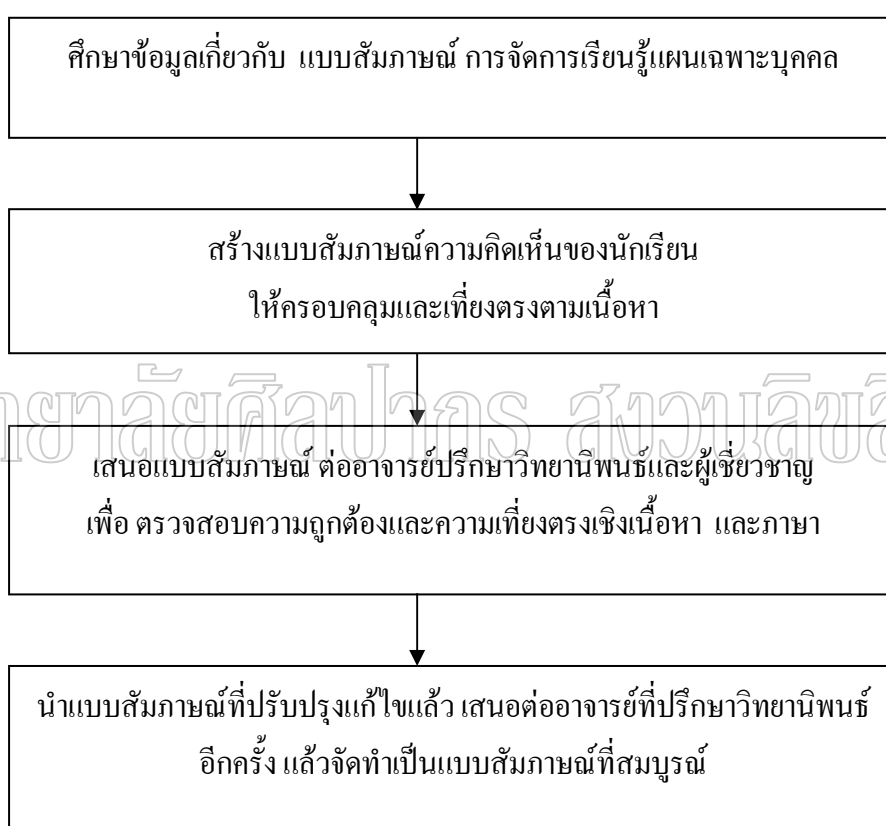
เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67 – 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ก หน้า 126)

7.4 นำผลการประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขประเด็นสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัยและเนื้อหาของแผนเฉพาะบุคคล ตามข้อแนะนำ จากการตรวจสอบและ ประเมินของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน โดยตัดข้อคำสัมภาษณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการ จัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล และไม่ครอบคลุมถึงจุดประสงค์ของการวิจัย ออกไป เมื่อปรับแก้ ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ นำมาใช้ในการสัมภาษณ์นักเรียน ขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังแผนภูมิที่ 11

แผนภูมิที่ 11 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัย โดยใช้สถิติที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของ การวิจัย และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูล เป็น 3 ด้าน คือ

1. ข้อมูลจากผลการนิเทศแบบคลินิก

2. ข้อมูลจากสมรรถภาพด้านครูผู้สอน

3. ข้อมูลด้านนักเรียน

โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากผลการนิเทศแบบคลินิก ข้อมูลจากการดำเนินแผนการนิเทศแบบคลินิกเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเป็นพรรณนาความ

2. ข้อมูลจากสมรรถภาพด้านครูผู้สอน

2.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก (Pretest-Posttest) วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และค่าร้อยละ (%)

2.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินการเขียนแผนเฉพาะบุคคล โดยนาระดับคะแนนประเมิน มาหาค่าร้อยละ (%)

2.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนจากการบันทึกการสังเกตในชั้นเรียน ขณะดำเนินการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล ข้อมูลที่ได้จะเป็นลักษณะพรรณนาความ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก ได้จากแบบสอบถาม มีน้ำหนักคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดดังนี้

เห็นด้วยมาก ค่าระดับระหว่าง 2.50 – 3.00

เห็นด้วยปานกลาง ค่าระดับระหว่าง 2.00 – 2.49

เห็นด้วยน้อย ค่าระดับระหว่าง 1.00 – 1.99

3. ข้อมูลด้านนักเรียน ได้แก่

3.1 คะแนนผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ที่ได้จากการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และนาระดับคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ (%)

3.2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งนักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นแบบพรรณนาความ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล
1.เพื่อศึกษาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา	1.ทดสอบก่อนและหลัง 2.ประเมิน 3.สังเกต	ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน	1.แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ก่อนและหลังการนิเทศ โดยผู้วิจัย 2. แบบประเมินความรู้ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) โดยผู้นิเทศ 3. แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ โดยผู้นิเทศ 4.วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)โดยผู้วิจัย
2 เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา	วัดผลตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	นักเรียนเรียนรวมในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 1 คน	แบบทดสอบวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ(%) โดยครูผู้สอนและผู้วิจัย
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบคลินิก	สอบถาม	ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม จำนวน 3 คน	แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยผู้วิจัย
4.เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล	สัมภาษณ์	นักเรียนเรียนรวม จำนวน 1 คน	แบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis โดยผู้วิจัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านความรู้ เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก ศึกษาผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล และความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวิธีดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานะภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 3 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการรับการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก

ตอนที่ 3 ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ตอนที่ 4 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อ แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ตอนที่ 7 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 3 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

การสำรวจความต้องการรับการนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล พบว่า มีครูผู้สอน สนใจเข้าร่วมโครงการ รับการนิเทศแบบคลินิก จำนวน 3 คน ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ 1 คน ครูผู้สอนวิชาศิลปะ 1 คน และครูผู้สอนวิชาพลานามัย 1 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) พบรายละเอียดของครูผู้สอนทั้ง 3 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ เป็นเพศชาย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เพศหญิง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ด้านอายุ พบว่า ครูผู้เข้าร่วมการนิเทศแบบคลินิก ทั้ง 3 คน มีอายุระหว่าง 35-45 ปี คิดเป็น ร้อยละ 100 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ครูผู้เข้าร่วมโครงการ รับการนิเทศแบบคลินิก มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน คิดเป็น ร้อยละ 100 ด้านประสบการณ์การสอน ครูผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 3 คน มีประสบการณ์ ด้านการสอน ระหว่าง 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 100 และด้านประสบการณ์ การอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการนิเทศแบบคลินิก พบว่า ครูผู้เข้าร่วมการนิเทศแบบคลินิก ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา ทั้ง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ก่อนและหลังการนิเทศ โดยใช้ค่า t – test

คะแนนทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t – test	2 tail Sig.
ทดสอบก่อน	3	20	11.33	2.51	6.928	.020
ทดสอบหลัง	3	20	15.33	1.52		

จากตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก โดยใช้ค่า t - test โดยภาพรวม พบว่า คะแนนเฉลี่ย ด้านความรู้เรื่องแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยคะแนนจากแบบทดสอบหลังการนิเทศแบบคลินิก มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 15.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.52 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนนิเทศ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 11.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.51 (รายละเอียดดังภาคผนวก ข หน้า 131)

ตารางที่ 10 แสดงคะแนน และคำร้อยละของผลการทดสอบความรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก

ครูผู้สอนรายวิชา	คะแนนก่อน การนิเทศแบบคลินิก		คะแนนหลัง การนิเทศแบบคลินิก		คะแนน การพัฒนา	
	คะแนน (20)	ร้อยละ	คะแนน (20)	ร้อยละ	คะแนน (20)	ร้อยละ
ครูสอนภาษาอังกฤษ	9	45.00	14	70.00	5	25.00
ครูสอนศิลปะ	11	55.00	15	75.00	4	20.00
ครูสอนพลานามัย	14	70.00	17	85.00	3	15.00

จากตารางที่ 10 พบว่า หลังการนิเทศแบบคลินิก ครูที่ร่วมโครงการทั้ง 3 คน มีความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ดีขึ้น พิจารณาตามรายวิชาที่สอน โดยเรียงลำดับตามคะแนนการพัฒนา พบว่า ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนดำเนินการตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก มีความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) คิดเป็นร้อยละ 45.00 หลังการนิเทศแบบคลินิก มีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็น ร้อยละ 70.00 มีคะแนนพัฒนา คิดเป็น ร้อยละ 25.00 ลำดับรองมาเป็น ครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ ก่อนดำเนินการตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก มีความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) คิดเป็นร้อยละ 55.00 หลังการนิเทศแบบคลินิก มีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีคะแนนพัฒนา คิดเป็น ร้อยละ 20.00 และ ลำดับสุดท้าย คือครูผู้สอนรายวิชาพลานามัย ก่อนดำเนินการตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก มีความรู้เรื่องแผนการจัด

การศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) คิดเป็นร้อยละ 70.00 หลังการนิเทศแบบคลินิก มีความรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 85.00 มีคะแนนพัฒนา คิดเป็น ร้อยละ 15.00 แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1

ตอนที่ 3 ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

การวิเคราะห์ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยแปลผลมาจากแบบประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครู ก่อนและ หลัง การนิเทศแบบคลินิก มีผลคะแนน ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก

รายการ	คะแนนเต็ม	ครูผู้สอน					
		ภาษาอังกฤษ		ศิลปะ		พลานามัย	
		ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	5	3	4	3	4	3	4
2 จุดประสงค์การเรียนรู้	5	3	5	3	4	2	3
3.เนื้อหาสาระการเรียนรู้	5	4	5	3	4	3	4
4.สื่อ/อุปกรณ์	5	3	5	2	5	2	4
5.กระบวนการจัดกิจกรรม	5	3	5	3	4	3	4
6.การวัดผล/ประเมินผล	5	3	4	3	4	3	4
รวม	30	19	28	17	25	16	23
ร้อยละ	100	83.33	93.33	56.67	83.33	53.33	76.67
ระดับเกณฑ์ประเมิน		ดี	ดีมาก	พอใช้	ดี	พอใช้	ดี
ลำดับที่		1		2		3	

จากตารางที่ 11 ในภาพรวม พบว่า ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก ครูทุกคนมีความสามารถในการเขียนแผนเฉพาะบุคคล สูงขึ้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ มีคะแนนรวมสูงสุด ก่อนการนิเทศแบบคลินิก อยู่ในระดับ ดี เท่ากับ 19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และหลังการนิเทศแบบคลินิก อยู่ในระดับดีมาก เท่ากับ 28 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ตามลำดับ รองลงมาคือครูผู้สอนศิลปะ มีคะแนนรวมก่อนการนิเทศแบบคลินิก อยู่ในระดับ พอใช้ เท่ากับ 17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56.67 และหลังการนิเทศแบบคลินิก อยู่ในระดับดี เท่ากับ 25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ลำดับสุดท้าย ครูผู้สอนพลานามัย มีคะแนนรวมก่อนการนิเทศแบบคลินิก อยู่ในระดับพอใช้ เท่ากับ 16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และ หลังการนิเทศแบบคลินิก อยู่ในระดับดี เท่ากับ 23 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.67 เมื่อพิจารณาตามรายการ พบว่า ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม สูงขึ้นทุกรายการ โดยครูผู้สอนภาษาอังกฤษ มีคะแนนก่อนดำเนินการนิเทศแบบคลินิก ได้คะแนนเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 4 คะแนน รองลงมาคือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อ วิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรม และการวัดผลประเมินผล มีคะแนน 3 คะแนน เท่ากัน หลังการดำเนินการนิเทศแบบคลินิก พบว่า จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ และกระบวนการจัดกิจกรรม ได้คะแนน อยู่ในระดับ 5 รองลงมาคือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และการวัดผล ประเมินผล มีคะแนน 4 คะแนน ครูผู้สอนศิลปะ ก่อนการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก มีคะแนน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรม และการวัดผลประเมินผล 3 คะแนน รองลงมา คือ สื่อ วิธีสอน ได้ 2 คะแนน หลังการดำเนินการนิเทศแบบคลินิก พบว่า สื่อ วิธีสอน ได้ 5 คะแนน รองลงมา คือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรมและการวัดผล ประเมินผล ได้ 4 คะแนน และครูผู้สอนพลานามัย ก่อนการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก มีคะแนน ในรายการผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรม และการวัดผล ประเมินผล มีคะแนน 3 คะแนน รองลงมา คือ จุดประสงค์การเรียนรู้และ สื่อ อุปกรณ์ ได้คะแนน 2 คะแนน หลังดำเนินการนิเทศแบบคลินิก พบว่า มีคะแนน ในรายการผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ กระบวนการจัดกิจกรรม และการวัดผล ประเมินผล ได้ 4 คะแนน รองลงมา คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ ได้คะแนน 3 คะแนน

โดยสรุป ความสามารถในการเขียนแผนเฉพาะบุคคล ของครู ทุกคน มีการพัฒนาในประเด็นของสื่อ อุปกรณ์ มากกว่า ประเด็น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 4 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ผลการวิเคราะห์การสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม พบว่า มีการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู คนละ 4 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ใช้เวลา 4 สัปดาห์ รวมสังเกตการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 12 ครั้ง แต่ละครั้ง มีข้อสังเกต และ ข้อเสนอแนะ สำหรับครูผู้สอน ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 สังเกตการจัดการเรียนรู้ ด้านขั้นตอน ตามแผนเฉพาะบุคคล พบว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน มีการนำเข้าสู่บทเรียน แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแล้วดำเนินการสอน ให้นักเรียนทบทวนเนื้อหาก่อนมอบหมายใบงานให้ปฏิบัติ นักเรียนมีความสนใจตั้งใจเรียนรู้ดี แต่นักเรียนเรียนรวมจะใช้เวลาในการเรียนรู้มากกว่าที่กำหนดไว้ในแผนเฉพาะบุคคล เนื่องจากความบกพร่องทางสายตา (ประเภทยืดหยุ่น) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ต้องเพิ่มสื่อที่ใช้ประกอบในการเรียนรู้ ครูผู้สอนศิลปะ ต้องปรับขนาด ประเภทของสื่ออุปกรณ์เรียนให้เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน ส่วนครูผู้สอนพลานามัย ต้องสร้างความมั่นใจให้นักเรียนมากขึ้นและปรับรูปแบบกิจกรรม การปฏิบัติใหม่

การให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 1 ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คน ควรปรับปรุงสื่อที่ใช้และปรับเวลาในการฝึกปฏิบัติงานเรียนรวมถึงการให้แรงเสริมแก่นักเรียน

สัปดาห์ที่ 2 สังเกตการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อ เทคนิควิธีการ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน ดำเนินไปตามขั้นตอนมากขึ้น มีการใช้สื่อช่วยสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหาและความถนัดของนักเรียน ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมแต่ละคนใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ใช้เทปบันทึกเสียงประกอบเนื้อหาที่สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษและใช้คำถามมากขึ้น ครูผู้สอนศิลปะ จัดการเรียนรู้โดยแบ่งงานตามขั้นตอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างซ้ำๆ ส่วนครูผู้สอนพลานามัย จัดการเรียนรู้โดยใช้ สื่อวีดิทัศน์ ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมกลุ่มให้เพื่อนช่วยเหลือในการปฏิบัติเคลื่อนไหวร่างกาย

การให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 2 ครูผู้สอนมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ได้ดีขึ้น สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดตามแผนเฉพาะบุคคล และมีการกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าซักถามมากขึ้นด้วย

สัปดาห์ที่ 3 สังเกตการจัดการเรียนรู้ ด้านการฝึกทักษะเฉพาะบุคคล พบว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามแผน

เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม นักเรียนเรียนเรียนรวม มีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล เรียนรู้อย่างสนุกสนานตามศักยภาพตนเอง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จัดการเรียนรู้ด้านฝึกการฟังเสียงและการออกเสียง ครูผู้สอนศิลปะ จัดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี เรื่องคุณค่าของงานศิลปะ โดยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นด้วยการสนทนาโต้ตอบมากกว่าการสืบค้น และให้ฝึกปฏิบัติใช้เครื่องดนตรีตามความสนใจ ครูผู้สอนพลานามัยจัดการเรียนรู้โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับกีฬาประเภทต่าง ๆ แทนการเล่นกีฬาออกกำลังกาย

การให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 3 ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน มีการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ซักถามและตอบคำถามมากขึ้น นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี

สัปดาห์ที่ 4 สังเกตการจัดการเรียนรู้ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนทุกคนจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนเฉพาะบุคคล มีการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับความถนัดของนักเรียน และใช้เกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริงแต่ละรายวิชาอย่างเหมาะสม ต่อนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องทางสายตา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ใช้เกณฑ์ประเมินด้านการฟังและการออกเสียง ภาษาอังกฤษมากกว่าการเขียนภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนศิลปะ ใช้ สื่อซีดี/เทปเสียงในการฝึกปฏิบัติ การฟังเสียง ท่วงทำนอง และ สอบวัดผล การเรียนรู้ด้านปฏิบัติ ใช้เวลามากกว่าเด็กปกติ และครูผู้สอนพลานามัย ใช้เกณฑ์ประเมิน ด้านการซักถาม การตอบคำถามมากกว่าการแสดงท่าทาง หรือเคลื่อนไหวร่างกาย

การให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 4 ครูผู้สอนและนักเรียนควรมีการพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินการปฏิบัติกิจกรรมได้ตามสภาพจริง

ผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน โดยภาพรวม พบว่า สามารถจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้ตามขั้นตอน มีการใช้สื่อและวิธีฝึกปฏิบัติได้สอดคล้องเหมาะสมกับความถนัด ความสนใจของนักเรียน มีการกำหนดเกณฑ์ วิธีวัดผล ประเมินผล ที่ใช้ได้ กับนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องทางสายตา ประเภทสายตาเลือนราง

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้น
มัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล พบว่า นักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีความสามารถในการเรียนรู้ใกล้เคียงกับนักเรียนปกติ มีความพร้อมและสนใจในการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีรายละเอียดของคะแนนจากการวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยจำแนกเป็นรายวิชา ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 12 คะแนนผลการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของนักเรียนเรียนรวม
ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยจำแนก
เป็นรายวิชา

รายวิชา	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนการเรียนรู้		คะแนนหลังการเรียนรู้		คะแนนพัฒนา	
		ตามแผนเฉพาะบุคคล		ตามแผนเฉพาะบุคคล		คะแนนพัฒนา	
		ได้	คิดเป็นร้อยละ	ได้	คิดเป็นร้อยละ	คะแนนเพิ่มขึ้น	คิดเป็นร้อยละ
ภาษาอังกฤษ	50	31	62.00	34	68.00	3	6.00
ศิลปะ	50	31	62.00	33	66.00	2	4.00
พลานามัย	50	32	64.00	34	68.00	2	4.00

จากตารางที่ 12 พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ทุกรายวิชา และมีคะแนนก่อนการเรียนรู้โดยใช้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ต่ำกว่า คะแนนหลังการเรียนรู้โดยใช้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก ทุกรายวิชา จำแนกตามรายวิชา พบว่า คะแนนผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ก่อนการใช้กระบวนการนิเทศแบบคลินิก ในรายวิชาพลศึกษา มีคะแนนเท่ากับ 32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมา คือรายวิชาศิลปะและวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเท่ากัน คือ 31 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 62.00 และมีคะแนนหลังการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบคลินิก ในรายวิชาภาษาอังกฤษและพลศึกษา มีคะแนน เท่ากัน คือ เท่ากับ 34

คิดเป็นร้อยละ 68.00 ในรายวิชาศิลปะ มีคะแนนเท่ากับ 33 คิดเป็นร้อยละ 66.00 พิจารณาในด้านคะแนนที่เพิ่มขึ้นหรือคะแนนพัฒนา พบว่า วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือเพิ่มขึ้นเท่ากับ 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 6.00 สำหรับรายวิชาศิลปะและพลานามัย มีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากัน คือ เพิ่มขึ้น 2 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตอนที่ 6 วิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียน

นวมินทรราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียน นวมินทรราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก ซึ่งได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และแปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบน (S.D.) โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทรราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่เข้ารับการนิเทศแบบคลินิก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ทั้งด้านแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และด้านการนิเทศแบบคลินิก โดยเห็นว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ได้ดีขึ้นและแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตารางที่ 13 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล				
1. แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม	2.76	0.61	เห็นด้วยมาก	3
2. แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูเลือกใช้สื่อได้เหมาะสม	2.56	0.58	เห็นด้วยมาก	7
3. แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูวัดและประเมินผลนักเรียนเรียนรวมได้	2.71	0.46	เห็นด้วยมาก	6
4. แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.82	0.48	เห็นด้วยมาก	1
5. แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้นักเรียนเรียนรวมมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผล	2.74	0.53	เห็นด้วยมาก	4
6. แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเรียนรวม	2.81	0.45	เห็นด้วยมาก	2

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
7. แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลไม่ทำให้เกิดปัญหาให้กับครูผู้สอน	2.73	0.55	เห็นด้วยมาก	5
รวม ด้านการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	2.74	0.52	เห็นด้วยมาก	
ด้านกาณิเทศแบบคลินิก				
8 การนิเทศแบบคลินิกช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	2.84	0.38	เห็นด้วยมาก	2
9 การนิเทศแบบคลินิกช่วยให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้	2.79	0.41	เห็นด้วยมาก	3
10. การสังเกตในชั้นเรียน ช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะ บุคคลได้ดีขึ้น	2.78	0.51	เห็นด้วยมาก	4
11 การสังเกตในชั้นเรียนช่วยให้ครูจัดกิจกรรมตามแผนเฉพาะบุคคลได้	2.75	0.44	เห็นด้วยมาก	5
12 การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล	2.88	0.34	เห็นด้วยมาก	1
13 การนิเทศแบบคลินิกไม่ทำให้เกิดปัญหาให้กับครูผู้สอน	2.61	0.35	เห็นด้วยมาก	6
รวม ด้านการนิเทศแบบคลินิก	2.78	0.41	เห็นด้วยมาก	
รวม 2 ด้าน	2.76	0.46	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า โดยภาพรวม ครูผู้สอนเห็นด้วยมากต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบคลินิก ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = 0.46) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการนิเทศแบบคลินิก พบว่า โดยรวมเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 2.78$, S.D. = 0.41) การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ($\bar{x} = 2.88$, S.D. = 0.34) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การนิเทศแบบคลินิกช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ($\bar{x} = 2.84$, S.D. = 0.38) การนิเทศแบบคลินิกช่วยให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ ($\bar{x} = 2.79$, S.D. = 0.41) การสังเกตในชั้นเรียน ช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ตาม แผนเฉพาะ บุคคลได้ดีขึ้น ($\bar{x} = 2.78$, S.D. = 0.51) การสังเกตในชั้นเรียนช่วยให้ครูจัดกิจกรรมตามแผนเฉพาะบุคคลได้ ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = 0.44) และการนิเทศแบบคลินิกไม่ทำให้เกิดปัญหาให้กับครูผู้สอน ($\bar{x} = 2.61$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาด้านการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล พบว่า โดยรวมเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 2.74$, S.D. = 0.52) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x}$

= 2.82, S.D. = 0.48) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยพัฒนาศักยภาพ ของนักเรียนเรียนรวม ($\bar{x}$ = 2.81, S.D. = 0.45) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม ($\bar{x}$ = 2.76, S.D. = 0.61) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้นักเรียนเรียนรวม มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผล ($\bar{x}$ = 2.74, S.D. = 0.53) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลไม่ทำให้เกิดปัญหากับครูผู้สอน ($\bar{x}$ = 2.73, S.D. = 0.55) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูวัดและประเมินผลนักเรียนเรียนรวมได้ ($\bar{x}$ = 2.71, S.D. = 0.46) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูเลือกใช้สื่อได้เหมาะสม ($\bar{x}$ = 2.56, S.D. = 0.58)

ตอนที่ 7 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล จากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น ตามประเด็นที่กำหนด มีรายละเอียด ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น
1.การสังเกตในชั้นเรียน/การเยี่ยมชั้นเรียนก่อให้เกิดปัญหากับนักเรียนหรือไม่อย่างไร	ไม่เป็นการรบกวนแต่อย่างใด
2.ทักษะที่จัดให้นักเรียนเรียนรู้ในแผนเฉพาะบุคคล ตรงกับความสนใจของนักเรียนหรือไม่	ตรงกับความสนใจ
3.ระยะเวลาที่กำหนดให้นักเรียนเรียนรู้ในแผนเฉพาะบุคคล เหมาะสมหรือไม่	เหมาะสม
4.นักเรียนชอบวิธีการ การเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ของรายวิชาใด/เพราะอะไร	ชอบวิชาภาษาอังกฤษเพราะครูใช้เทปเสียง ฟังทักษะการฟังได้บ่อยๆ ตามความถนัด
5.นักเรียนมีโอกาสดึงทักษะตามความถนัดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระหรือไม่	มีในวิชาศิลปะและภาษาอังกฤษ มีความถนัดมากกว่าในวิชาพลานามัย
6.ครูมีการเสริมแรงหรือไม่ นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อครูให้แรงเสริม	ครูมีการเสริมแรง และชอบ เกิดความภาคภูมิใจมาก
7.นักเรียนมีความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล อย่างไร	ต้องการให้มีการเรียนแบบนี้ให้มากในทุกวิชา และเพิ่มเวลาให้มากด้วย

จากตารางที่ 14 พบว่า ในภาพรวม นักเรียนเรียนรวมมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ทั้ง 3 รายวิชา และไม่รู้สึว่าการสังเกตในชั้นเรียนทำให้เกิดปัญหา จำแนกความคิดเห็นตามประเด็นในแต่ละรายวิชา พบว่า ในรายวิชา ศิลปะ นักเรียนพอใจในการฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องดนตรีประเภทเป่า ได้แก่ ขลุ่ย และรายวิชาภาษาอังกฤษ มีการใช้สื่อเทปบันทึกเสียง นักเรียนพอใจกับการฝึกทักษะการออกเสียงสนทนาตามเทปบันทึกเสียง เป็นการเรียนรู้ที่ตรงตามความถนัดและความสนใจ ในรายวิชาพลานามัยต้องใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติมากกว่า นักเรียนพอใจกับคำชมเชยของครู เพราะทำให้เกิดความภูมิใจที่สามารถเรียนรู้ได้ เหมือนเพื่อนๆ ในชั้นเรียน นักเรียนต้องการเพิ่มเวลาในการเรียนรู้และฝึกทักษะให้มากขึ้น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ด้านความรู้ เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล 2) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบคลินิก 4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 40 คน และนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ รับการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล จำนวน 3 คน และ นักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีความบกพร่อง ทางสายตา ประเภทสายตาเลือนราง จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้ของครูเรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิก เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67- 1.00 2) แผนการนิเทศแบบคลินิก 3 ขั้นตอน จำนวน 4 แผน ที่ผ่านการ

ตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67 – 1.00 3) แบบประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เป็นแบบประเมินใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 4) แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผ่านการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 5) แบบวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม เป็นแบบประเมินทักษะปฏิบัติ เฉพาะบุคคล 6) แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบคลินิก เป็นแบบสอบถามที่ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67-1.00 7) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เป็นแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดประเด็นสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 แบบแผนการวิจัยเป็น Pre – Experimental Design แบบ One Group Pretest–Posttest Design การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนวนลิขสิทธิ์

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของครู พบว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ รับการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล มีจำนวน 3 คน เป็นครูสอนรายวิชา ภาษาอังกฤษ ศิลปะ และ พลานามัย เป็นชาย 1 คน หญิง 2 คน มีอายุระหว่าง 35-45 ปี มีประสบการณ์การสอน 21-25 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 3 คน และครูทุกคนไม่เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาเรื่องการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการนิเทศแบบคลินิก

2. สมรรถภาพด้านความรู้ของ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล ที่เข้ารับการนิเทศแบบคลินิก พบว่า ครูมีความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) ก่อน-หลังการนิเทศแบบคลินิก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ย หลัง การนิเทศแบบคลินิก สูงกว่า คะแนนก่อนการนิเทศแบบคลินิก

3. สมรรถภาพของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล ด้านความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IP) โดยภาพรวม พบว่า ครูทุกคนมีความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สูงขึ้น ในประเด็นของ สื่อ อุปกรณ์ ได้คะแนนสูงสุด รองมาได้แก่ เนื้อหาและกระบวนการจัด กิจกรรม รายการที่ได้คะแนนต่ำ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ และ การวัดผล ประเมินผล

4. สมรรถภาพ ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล ด้านการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล พบว่า โดยภาพรวม ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ได้ ตามขั้นตอน มีการใช้สื่อและวิธีฝึกปฏิบัติได้สอดคล้องเหมาะสมกับความถนัด ความ สนใจของนักเรียน สามารถกำหนดเกณฑ์และวิธีวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ เฉพาะบุคคลได้เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ประเภทสายตา เลื่อนราง

5. ความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการนิเทศแบบ คลินิก พบว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริ วิทยา พุทธมณฑล ที่เข้ารับการนิเทศแบบคลินิก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก ทั้งด้าน การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และด้านการนิเทศแบบคลินิก โดยเห็นว่า การให้ ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ครูผู้สอนปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้ดีขึ้นและ แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. ผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้น มัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล พบว่า นักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล มีผลการเรียนรู้ตาม แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สูงขึ้น ทั้ง 3 รายวิชา โดยร้อยละของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษ จากแบบ วัดผลก่อน หลังการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล เท่ากับ 62.00 % และ 68.00 % ร้อยละของคะแนน วิชาศิลปะจากแบบวัดผลก่อน หลังการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล เท่ากับ 62.00 % และ 66.00 % และร้อยละของคะแนนวิชาพลานามัยจากแบบวัดผลก่อน หลังการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล เท่ากับ 64.00 % และ 68.00 %

7. ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล พบว่า นักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีความพอใจกับการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลทั้ง 3 รายวิชา นักเรียนชอบที่ได้ฝึกทักษะตามที่ตนเองถนัด พอใจที่ครูผู้สอนใช้สื่อเทปบันทึกเสียงในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีประเด็นสำคัญ ที่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล จากผลการวิจัย พบว่า ด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ก่อนและหลังการนิเทศแบบคลินิกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย จากการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ พบว่า คะแนนหลังการนิเทศสูงกว่า คะแนนก่อนรับการนิเทศ ทั้ง 3 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)และการนิเทศแบบคลินิก โดยคณะผู้นิเทศและวิทยากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) พร้อมทั้งได้ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนเฉพาะบุคคล และการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ทำให้ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง เกิดความรู้ ความเข้าใจมีทักษะในการเขียนและจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้ดี นอกจากนั้น การที่ครูผู้สอนทั้ง 3 คน มีโอกาสร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับคณะผู้นิเทศและวิทยากรทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้วิเคราะห์ปัญหาในการทำงาน มีการซักถามอภิปรายได้รับคำปรึกษาแนะนำ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้นิเทศ ทำให้ครูผู้สอนมองเห็นปัญหา มีความเข้าใจ ถึงแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล การสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน รวมถึงการได้ฝึกปฏิบัติจริงในห้องประชุมซึ่งเสมือนในห้องเรียน มีการวางแผนในการปฏิบัติ รวมถึงการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องในการฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง เปรียบดังการแก้ปัญหาก็พบในการวิจัยในชั้นเรียน เพราะ เป็นการนำเอาปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการฝึกปฏิบัติการเขียนแผนและการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล นำมา

ศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล มีผลถึงคุณภาพ การศึกษาของนักเรียนเรียนรวม อันเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนเองและนักเรียนเรียนรวม ครูผู้สอนที่ เข้ารับการนิเทศ สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการทำแบบทดสอบได้คะแนนดีขึ้น สอดคล้อง กับ วัชร่า เล่าเรียนดี (2544 : 104) ที่กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการ เป็นการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ สำคัญอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหการเรียนรู้ การเรียนการสอนของตนเองโดยครู เป็นผู้ทำ และ ดำเนินการ นักเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูล และยังสอดคล้องกับวัชร่า เล่าเรียนดี (2545:163) ที่กล่าวไว้อีก ว่า ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจจึงจะสามารถนำเทคนิคแต่ละเทคนิคไปประยุกต์ใช้และนำมา พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของจรรยาพร ลำไย (2547 : บทคัดย่อ) กัลยา พานิชวงษ์ (2547:บทคัดย่อ) และสุทธิสักดิ์ ศรีสมบูรณ์ (2548 :109) ที่สอดคล้อง ในทิศทางเดียวกันว่า ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม

2. ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะ บุคคล(IIP)ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล โดยภาพรวม ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) สูงขึ้น ทุกคน หลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก การที่ครู มี คะแนนจาก แบบประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) สูงกว่า ก่อนเข้าร่วมประชุม เป็นเพราะว่า ใน การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครู ได้ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนเฉพาะบุคคล และการจัดการเรียนรู้ตามแผน เฉพาะบุคคล อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิก มี คณะวิทยากรและผู้นิเทศให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติ มีโอกาสร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับคณะ ผู้นิเทศและวิทยากรทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้วิเคราะห์ปัญหาในการทำงาน มีการซักถาม อภิปรายได้รับคำปรึกษาแนะนำ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้นิเทศ ทำให้ ครูผู้สอนมองเห็นปัญหา มีความเข้าใจ ถึงแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล จากการ ปฏิบัติด้วยตนเอง เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ดี สอดคล้องกับ วัชร่า เล่าเรียนดี (2544 : 104) ที่กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการ เป็นการพัฒนาระบบการ เรียนรู้ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหการเรียนรู้ การเรียนการสอนของตนเองโดยครู เป็นผู้ทำ และ ดำเนินการ นักเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูล เช่นเดียวกับผลการวิจัยของจรรยาพร ลำไย (2547 : บทคัดย่อ) กัลยา พานิชวงษ์ (2547:บทคัดย่อ) และสุทธิสักดิ์ ศรีสมบูรณ์ (2548 :109) ที่สอดคล้องในทิศทาง เดียวกันว่า ครูที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม

นอกจากนั้น จากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เมื่อพิจารณาตามประเด็นในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล พบว่า ในประเด็นของสื่อ อุปกรณ์ ได้คะแนนประเมินสูงสุด ทุกคน และประเด็นที่ได้คะแนนต่ำ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

จุดประสงค์การเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่าครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ที่เข้าร่วมโครงการ นิเทศแบบคลินิก ได้รับความรู้และมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเรียนรวม ที่มีความบกพร่องทางสายตาประเภทสายตาสั้นยาว จากการให้ความรู้ของวิทยากรในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ประกอบกับการที่ครูมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของตนเองในการจัดเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนานักเรียน ทำให้ มีความรู้ เข้าใจลักษณะความถนัดเฉพาะบุคคล และทักษะการใช้สื่อในการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สามารถกำหนด เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมได้ดี แต่ในประเด็นของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ได้คะแนนผลการประเมินต่ำกว่า อาจเป็นเพราะว่าครูยังขาดทักษะและไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลมาก่อนทั้ง 3 คน การขาดความเข้าใจในด้านการวัดผลประเมินผลเฉพาะบุคคล ทำให้ครูกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์ การเรียนรู้ และเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผล ใกล้เคียงกับนักเรียนปกติอาจทำให้จุดประสงค์ของการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สอดคล้องกับวัชร่า เล่าเรียนดี (2545:163) ที่กล่าวไว้ว่า ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจจึงจะสามารถนำเทคนิคแต่ละเทคนิคไปประยุกต์ใช้และนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้

3. ผลการวิจัย สมรรถภาพ ด้านความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้

เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยภาพรวม พบว่า ครู ทั้ง 3 คน ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ ตามขั้นตอน มีการใช้สื่อและวิธีฝึกปฏิบัติได้สอดคล้องเหมาะสมกับความถนัด ความสนใจของนักเรียน สามารถกำหนดเกณฑ์และวิธีวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ประเภทสายตาสั้นยาว จากการสังเกตในชั้นเรียนของผู้นิเทศ พบว่า ครูผู้สอน มีการปรับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่ดีขึ้น หลังการให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตทุกครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม สนใจและตั้งใจที่จะพัฒนาสมรรถภาพของตนเอง ประการหนึ่ง อีกประเด็นที่สำคัญอาจเป็นเพราะว่ามีสิ่งที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาที่พบในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้อย่างมีระบบ ชัดเจน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ กระบวนการนิเทศแบบคลินิก โดยมีผู้นิเทศเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมวางแผน การจัดการเรียนรู้ และการสังเกตในชั้นเรียน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับพฤติกรรมหลังการสังเกตในชั้นเรียน โดย ผู้นิเทศจะร่วมประชุมกับครูผู้สอนชี้แนะจุดเด่น จุดด้อยหรือข้อบกพร่องที่ควรปรับแก้ไข และมีการนัดหมายการสังเกตครั้งต่อไป ในแต่

ละครั้งจะมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระบบขั้นตอน ชัดเจน ทำให้ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมสามารถนำข้อมูลย้อนกลับไปปรับพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ นิพนธ์ ไทยพานิช (2535 : 25) ที่กล่าวไว้ว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ที่มีการดำเนินการอย่างมีระเบียบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับ โคแกน (Cogan 1973 : 9, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี (2541 : 143) กล่าวว่า การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนภายในห้องเรียน เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ที่มีต่อแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก จากผลการวิจัย พบว่า การนิเทศแบบคลินิก ช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ได้ด้วยตนเอง เพราะเป็นกระบวนการนิเทศ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงการสอนของครูในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการดำเนินการที่เป็นขั้นตอนและมีระบบ โดยเฉพาะ เมื่อผู้สอนและผู้นิเทศมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมวางแผนการสังเกตการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับทำให้ครูผู้สอนได้รับข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวัชรรา เล่าเรียนดี (2545:27-28) ซึ่งกล่าวว่า จุดมุ่งหมาย ของการสังเกตการสอนในห้องเรียนคือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู เพื่อเป็นการส่งเสริม กระตุ้นและจูงใจให้ครู มีแรงจูงใจที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้น จากผลการวิจัย พบว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คน มีความคิดเห็นเห็นด้วยในระดับมาก โดยภาพรวม ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมมีความคิดเห็นว่า การนิเทศแบบคลินิกและแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ด้วยตนเอง และช่วยพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่ครูผู้สอนได้รับข้อมูลย้อนกลับหลังจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ทุกครั้งอย่างต่อเนื่อง เช่น ครูสอนภาษาอังกฤษได้รับคำแนะนำจากผู้นิเทศในการเลือกใช้สื่อและเทคนิควิธีการวัดผล ที่เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องทางสายตา โดยใช้การบันทึกเนื้อหาวิชาลงเทป และใช้เป็นสื่อให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนให้การแนะนำและปรับแก้ไขพฤติกรรมในการฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และ ครูผู้สอนยังใช้เทคนิคการวัดผลด้านการฟัง มากกว่า การอ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามความถนัด มีผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สูงขึ้น เป็นผลให้ครูผู้สอนสามารถ จัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ตามจุดประสงค์ของแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ส่วนครูสอนศิลปะ ได้รับการชี้แนะว่า ควรให้นักเรียน

เรียนรวมได้มีส่วนในการเลือกปฏิบัติเครื่องดนตรีตามความถนัดและสนใจ ซึ่ง นักเรียนเรียนรวมได้เลือกปฏิบัติเครื่องดนตรี ประเภทเป่า ได้แก่ ขลุ่ย ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ดีด้วยตนเอง แต่การเข้าร่วมวงกับผู้อื่นในการเรียนรวม ยังมีความบกพร่องอยู่บ้าง และครูสอนพละนามัยใช้สื่อเทปวิดีโอประกอบเสียงเป็นสื่อในการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนเรียนรวมมีความบกพร่องทางสายตาประเภทเลือนราง สามารถรับรู้ได้บ้าง ในการวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ครูผู้สอนทั้ง 3 คน ได้ใช้วิธีการทดสอบ โดย ตอบคำถาม สนทนาโต้ตอบ หรือให้นักเรียนเรียนรวมแสดงพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกได้ เช่น การปรบมือแสดงจังหวะ ในรายวิชา ศิลปะ การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อออกกำลังกายในท่าพื้นฐานง่าย ๆ ในรายวิชา พละนามัย ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนเรียนรวมสามารถปฏิบัติตามได้ดี ส่งผลให้มีคะแนนการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ทำให้ครูผู้สอน ทั้ง 3 คน สามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ครูผู้สอนจึงมีความพึงพอใจและมีความคิดเห็นด้วยในระดับ เห็นด้วยมาก ในประเด็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ ตามกระบวนการการนิเทศแบบคลินิก ช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\bar{x} = 2.88$, S.D. = 0.34) และมีความเห็นด้วยมาก ในประเด็นของแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.82$, S.D. = 0.48) เช่นกัน

และผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล พบว่า ช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่จัดทำขึ้นนั้น ได้มีการปรึกษาวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและครูผู้สอนจึงส่งผลให้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและระดับความสามารถของผู้มีความบกพร่อง ซึ่งสอดคล้องกับ มอร์ริส โคนัน(อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช 2535 : 124-152) ที่กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับครูการวางแผนร่วมกัน การสังเกตการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทำให้ครูผู้สอนมีโอกาสพัฒนา ปรับปรุงส่วนบกพร่องที่พบ ซึ่งจะส่งผลให้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเหมาะสม ที่จะนำไปใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2535 (กระทรวงศึกษาธิการ 2542 ข : 9-10) กล่าวว่า ควรให้มีวิธีการและรูปแบบการจัดการเรียนรวมที่เป็นรูปธรรม และมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการที่เป็นจริงของผู้เรียน

5. ผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของนักเรียนเรียนรวมในระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล จากผลการวิจัย พบว่านักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล มีคะแนนจากการวัดผลตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล สูงขึ้น โดยเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

เรียนรวม แยกเป็นรายวิชาตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เป็นอย่างดี และเนื่องจาก ครูได้รับการนิเทศภายใน ในรูปแบบของการนิเทศแบบคลินิกโดยฝ่ายวิชาการที่ร่วมเป็นคณะผู้นิเทศในการวิจัยครั้งนี้ด้วย นับว่าเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมสามารถแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้น สอดคล้องกับ สังค์ อุทรานันท์ (2535 : 118) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการทำงานที่ช่วยให้ครูผู้สอนทำงานดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ดีขึ้น ส่งผลให้มีผลการเรียนรู้สูงขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของนิพนธ์ ไทยพานิช (2535 ก:25) กล่าวถึง การนิเทศแบบคลินิกไว้ว่า เป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนภายในชั้นเรียนที่มีการดำเนินการอย่างมีระบบเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ภายในชั้นเรียนที่มีการดำเนินอย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นได้ และโคแกน(Cogan 1973 อ้างถึงในวัชรรา เล่าเรียนดี 2547:102-103) กล่าวว่า การนิเทศแบบคลินิกที่เป็นการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของครู ที่เป็นกระบวนการเป็นระบบซึ่งประกอบด้วย การวางแผนระหว่างครูกับผู้นิเทศเกี่ยวกับแผนการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลการสอน และการให้ข้อมูลย้อนกลับครู การนิเทศแบบคลินิกมีกระบวนการทำงานที่ครูผู้สอนมีโอกาสร่วมปรึกษา และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับผู้นิเทศ สามารถปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบในการจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของโคแกน (Cogan,1973 อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช, 2537 : 67-69) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน คือ การเพิ่มผลประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียนและสอดคล้องกับ อรรถรินทร์ สุนทรสถิตย์ (2542 : 78) จุฑารัตน์ ทิมนาค (2544 : บทคัดย่อ) และสุพิชฌาย์ แสงลี (2545 : 147) กล่าวว่า การนิเทศการสอนช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

และจากผลการวิจัย พบว่า การวิเคราะห์คะแนนในการวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม จำแนกตามรายวิชา รายวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนพัฒนาที่สูงกว่ารายวิชาศิลปะและพลานามัย อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความถนัดและสนใจในรายวิชาภาษาอังกฤษมากกว่า และในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของครูสอนภาษาอังกฤษได้ใช้สื่อเทปบันทึกเสียงช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวมซึ่งมีความบกพร่องทางสายตา ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการฟังและฝึกทักษะตามได้ด้วยตนเอง และบ่อยครั้งตามความสนใจทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะได้ดี สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์น ไคด์ เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2522 : 62) ที่กล่าวว่า

สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ย่อมจะทำให้ผู้ฝึกมีความคล่องแคล่ว และสามารถทำได้ดี (Law of Use) และจากการสังเกตในชั้นเรียน พบว่า ครูสอนภาษาอังกฤษได้จัดกิจกรรมและใช้สื่อรวมถึงวิธีการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวม ตามวัตถุประสงค์ของแผนเฉพาะบุคคลที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ทุกประการ ทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และนักเรียนเรียนรวมสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพตนเองส่งผลให้นักเรียน มีผลการเรียนรู้สูงขึ้น สอดคล้องกับ สุขพัชรา ชัมเจริญ (2545 : 10-11) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง กล่าวไว้ว่า ประโยชน์ของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลช่วยให้ครูรู้หน้าที่ของตนเองว่าจะสอนอะไรให้กับเด็กแต่ละคนตามศักยภาพที่เป็นจริงอย่างเป็นระบบและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถส่งเสริมให้มีการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่จำเป็นและเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน และการที่ครูสอนภาษาอังกฤษ ใช้วิธีการบันทึกเนื้อหาลงในเทป เพื่อให้นักเรียนเรียนรวมได้ใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ กองการศึกษาเพื่อคนพิการ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2542 ข : 115) การรายงานสภาพการจัดการเรียนรวม กล่าวไว้ว่า วิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น จัดให้มีบริการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การบันทึกเนื้อหาวิชาลงในเทป แล้วเปิดให้เด็กฟัง ฯลฯ สอดคล้องกับ หลักการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผดุง อารยะวิญญู (2542 ข : 79) กล่าวไว้ว่า วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีลักษณะ 1) ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตากับเด็กปกติ 2) ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการประเมินตนเอง 3) ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการเรียนหนังสืออย่างเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากนัก

และจากผลการวิจัย พบว่า ผลการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม มีระดับคะแนนจากการวัดผล อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้ง 3 รายวิชา คิดเป็นค่าร้อยละของคะแนนเท่ากับ 68.00 66.00 และ 68.00 ซึ่งใกล้เคียงกับนักเรียนปกติในชั้นเรียนซึ่งสอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542 ข : 85) ที่กล่าวว่า ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาอาจเรียนรวมกับเด็กปกติได้ หากเด็กมีความพร้อมเพียงพอ ความพร้อมที่จำเป็น ได้แก่ การเคลื่อนไหว ความสามารถทางภาษา ความสามารถที่จะทำงานได้โดยไม่มีการควบคุมความรู้ ตลอดจนทักษะพื้นฐานที่ใกล้เคียงกับระดับชั้นที่เด็กจะเข้าไปเรียนรวม วุฒิทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และสังคมของเด็ก แต่เมื่อวิเคราะห์คะแนนจากการวัดผลก่อนหลังการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล มีคะแนนสูงขึ้นทุกรายวิชา แต่สูงขึ้นเพียง 2-3 คะแนนคิดเป็นค่าร้อยละ เท่ากับ 4.00% และ 6.00% เท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ดี แต่ยังขาดประสบการณ์ และต้องการรับการนิเทศแบบคลินิกเพื่อ

พัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล เพราะไม่เคยจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนเรียนรวม มาก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษม ทองสัมฤทธิ์ ที่พบว่า ความต้องการ การนิเทศของครู โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานครมีความต้องการการนิเทศด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการการ นิเทศ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับ นิธิบล ทูรานุกภาพ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ประเมิน โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า การจัดโปรแกรมเสริมหรือกิจกรรมพิเศษให้แก่เด็ก พิการเรียนร่วม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้น

นอกจากนั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพครอบครัวของนักเรียนเรียนรวม พบว่า นักเรียนเรียนรวม มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ เนื่องจากอยู่ในครอบครัวที่สมบูรณ์ บิดา มารดา ประกอบอาชีพรับราชการ และเป็นผู้ได้รับการศึกษาดี มีความเข้าใจในการดูแลส่งเสริมเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสายตาได้เป็นอย่างดี ได้ส่งให้นักเรียนเข้าศึกษาในโรงเรียนเรียนรวม มา ตั้งแต่ระดับอนุบาล และประถมศึกษา โดยนิสัยของนักเรียนเองก็เป็นเด็กที่มีความขยัน อดทน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่เสมอและมีความสามารถในการเรียนรู้ใกล้เคียงกับนักเรียนปกติ แต่ ด้วยข้อจำกัดของ ความบกพร่องทางสายตา ทำให้การพัฒนาด้านการเรียนรู้ เป็นไปได้ช้ากว่า ทำให้คะแนนการวัดผล ก่อนหลังการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ไม่ต่างกันมากนัก และมีผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง ใกล้เคียงกับนักเรียนปกติที่เรียนรวมชั้นเรียน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า แผนการเรียนรู้เฉพาะ บุคคล ที่ครูผู้สอนใช้กับนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องทางสายตามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใกล้เคียงกับเด็กปกติ เพียงแต่ลดเกณฑ์ในการวัดผลลงและยืดหยุ่นเวลาในการเรียนรู้ให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542 ข : 79) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มี ความบกพร่องทางสายตาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของเด็กแต่ละคน หลักสูตรสำหรับเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษและบกพร่องทางสายตาควรเป็นหลักสูตรเดียวกับที่ใช้สำหรับเด็กปกติแต่ กิจกรรมตลอดจนกลวิธีในการเรียนการสอนควรแตกต่างไปจากเด็กปกติบ้าง ในบางด้านที่เด็กมี ความบกพร่องทางสายตามีอาจปฏิบัติหรือร่วมกิจกรรมในลักษณะเดียวกันกับเด็กปกติได้

6. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของ ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ในภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ทั้ง 3 รายวิชา ทั้งนี้อาจจะเพราะว่าเนื้อหาสาระในแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้ตรงกับ ความสนใจของผู้เรียน มีการยืดหยุ่นระยะเวลาในการเรียนรู้เหมาะสม ครูผู้สอนมีเทคนิคและ

วิธีการที่ใช้สื่อการเรียนรู้หลากหลาย ช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะได้ตามความถนัด และมีการเสริมแรงแก่นักเรียน ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจและกำลังใจในการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีจิตวิทยาของสกินเนอร์ (Skinner 1940, อ้างถึงใน สุรพล พยอมแย้ม 2541:21) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ เกิดจากการที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้าแล้วได้รับการเสริมแรง

และผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมจากแบบสัมภาษณ์ ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิก เมื่อจำแนกความคิดเห็นตามประเด็นที่สัมภาษณ์ ในแต่ละรายวิชา พบว่า ในรายวิชา ศิลปะ นักเรียนพอใจในการฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องดนตรีประเภทเป่า ได้แก่ ขลุ่ย ซึ่งนักเรียนมีความถนัด เพราะเป็นเครื่องดนตรีที่มีขนาดเล็ก ในการฝึกปฏิบัติสามารถใช้นิ้วมือสัมผัสได้ดี และรายวิชาภาษาอังกฤษ มีการใช้สื่อเทปบันทึกเสียง นักเรียนพอใจกับการฝึกทักษะการออกเสียงสนทนาตามเทปบันทึกเสียง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยพื้นฐานลักษณะนิสัยของนักเรียน มีความชอบและถนัดในด้านศิลปะการเล่นดนตรีและการใช้ภาษาอังกฤษ นักเรียนมีความสามารถในการเล่นกีตาร์ในยามว่าง และชอบภาษาอังกฤษ เมื่อครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจ และความถนัด รวมถึงการให้คำชมเชย และให้กำลังใจของครูสอนภาษาอังกฤษและศิลปะ ช่วยให้นักเรียนรู้สึกกระตือรือร้น สนใจฝึกทักษะการเรียนรู้ ร่วมกิจกรรม และการที่ครูผู้สอนเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องทางสายตา คือ เทปบันทึกเสียง และสื่อในการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีที่สนใจ คือ ขลุ่ย ช่วยให้นักเรียนมีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และฝึกทักษะได้บ่อยครั้งตามต้องการ เกิดความสนุก เพลิดเพลิน และความภูมิใจจากคำชมเชยของครู ความพอใจในการได้เรียนรู้อย่างอิสระตามความถนัด ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ส่งผลให้มีผลการเรียนรู้ในรายวิชา สูงขึ้น สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาที่ว่า ผู้เรียนต้องเรียนได้ เก่ง ดี มีความสุข ทั้งสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 ที่เน้นให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542 ข : 79) กล่าวว่า วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา ควรมีลักษณะ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการเรียนหนังสืออย่างเป็นอิสระโดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นมากนัก

นอกจากนั้น ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล นักเรียนเห็นด้วย และพอใจกับการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ซึ่งมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน และ อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนในแผนเฉพาะบุคคล ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้

นักเรียนเรียนรวมได้ ซักถาม ได้ตอบและแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูมากขึ้น นักเรียนมีความมั่นใจ และกล้าแสดงออก ไม่รู้สึกอายในจุดด้อยหรือความบกพร่องของตนเอง มีความมั่นใจในการฝึกทักษะปฏิบัติ สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ กล้าที่จะใช้คำถามโต้ตอบกับครูผู้สอน สอดคล้องกับ อาร์คิสันและกอลด์ (Acheson & Gall 1997 : 125, อ้างถึงใน วัชรรา เล่าเรียนดี 2545 : 95) กล่าวถึง คำถาม การใช้คำถามของครูในการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งจำเป็นเพราะการใช้คำถามสัมพันธ์กับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะใน 2 ส่วนคือ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การนิเทศแบบคลินิกสามารถพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ได้ รวมทั้งความคิดเห็นที่ดีของครูผู้ได้รับการนิเทศแบบคลินิก โรงเรียนควรส่งเสริมและขยายผลให้มีการนิเทศแบบคลินิกภายในโรงเรียนในรายวิชาอื่น ๆ และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. จากผลการวิจัย พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องทางสายตาสูงขึ้น เมื่อใช้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา นักเรียนมีความรู้สึชอบและสนใจในการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ดังนั้น โรงเรียนที่มีนักเรียนเรียนรวม ควรส่งเสริมเผยแพร่ให้ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

3. จากผลการวิจัย พบว่า การนิเทศแบบคลินิก และ แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ช่วยพัฒนาสมรรถภาพของครูผู้สอนและส่งผลถึงนักเรียนให้มีการพัฒนาได้ตามศักยภาพจริง ดังนั้น โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวม ควรส่งเสริมการนิเทศแบบคลินิกให้กับครูอื่นๆ เพื่อให้ครูผู้สอนเกิดเจตคติที่ดีในการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยซ้ำโดยใช้การนิเทศแบบคลินิกในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลกับนักเรียนเรียนรวมประเภทอื่นๆ ได้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2. ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบหรือแนวทางการสร้างเจตคติของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

- กมล บุญประเสริฐ. “การนิเทศภายในสถานศึกษา.” เอกสารชุดฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหาร
สถานศึกษาระดับสูง, 2542. (อัครา)
- กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2546.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. นโยบายกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน,
2544.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. กองการศึกษาเพื่อคนพิการ. ก คู่มือการจัดการเรียนร่วม
ในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2542.
- _____. ข รายงานสภาพการจัดเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- กาญจนา วัฒนา. การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. นครปฐม : สถาบันพัฒนา
ผู้บริหารการศึกษา, 2544.
- เกษม ทองสัมฤทธิ์. “ความต้องการการนิเทศทางวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับ
เด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- เกษรินทร์ ศรีสัมฤทธิ์. “สมรรถภาพของผู้นิเทศที่ส่งผลการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2539.
- จรัส ทองปิยะภูมิ. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนโครงการเรียนร่วมสำหรับนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการเห็น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- จัญพร ลำไย. “การนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนการนิเทศโดยผู้บริหารเพื่อพัฒนา
สมรรถภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2547.

จุฑารัตน์ ทิมนาถ. “การพัฒนาสมรรถภาพด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1-3 โดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

ซัซว้ เถาว์ชาติ. การนิเทศการสอน. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2543.

ซารี มณีสรี. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา,
2532.

ฐานิยา บุญเกียรติ. “การศึกษาสถานภาพและปัญหา การจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.” วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2538.

นงลักษณ์ เวศม์รัชสกุล. “การศึกษาเจตคติที่มีต่อการนิเทศแบบคลินิกของผู้บริหาร โรงเรียนและ
ครูอาจารย์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง.” วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา,
2533.

น้ำเย็น เหลืองประเสริฐ. “การนิเทศคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนแบบ
โครงการของครูประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

นิรบล ทูรานุกาฬ. “การประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วม
กับเด็กปกติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.”

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.

บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชมรมเด็ก, 2541.

ผดุง อาริยะวิญญู. “การประเมินผลการเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ.”
เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการเรียนร่วมของเด็กพิการ คณะกรรมการ
สภาผู้แทนราษฎร, 2539. (อัดสำเนา)

_____. รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.

_____. ก การศึกษาสำหรับบุคคลพิการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว, 2542 .

ผดุง อาริยะวิญญู. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
แว่นแก้ว, 2542.

_____. การเรียนรู้ร่วม. กรุงเทพฯ : แว่นแก้ว, 2546.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาเขตประสานมิตร, 2543.

เพ็ญศิริ จารุจินดา. “การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในด้านการนิเทศของครูผู้นิเทศ
ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ภัทรา นิคมานนท์. การประเมินผลการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษราพัฒนา
จำกัด, 2543.

มาเรียม นิลพันธุ์. การสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านหลักสูตร. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2543.

_____. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2544.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : พรสิริการพิมพ์, 2538.

วัชรรา เล่าเรียนดี. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการนิเทศการสอน. นครปฐม :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2541.

_____. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2545.

วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2530.

ศรีรัตน์ ศรีโฉม. “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการนิเทศภายในโรงเรียนสำหรับครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

ศรีวิภา ขำวารี. “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านการนิเทศการศึกษากับการปฏิบัติงานนิเทศ
ภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ลพบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

สัจด์ อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

สมาน อัสวภูมิ. “การสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่อง การนิเทศแบบคลินิก สำหรับครูระดับ
มัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สะอาด ศศิธรามาศ. “การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ทักษะคิดของ
ครูผู้สอนต่อการนิเทศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับครูผู้สอนที่ได้รับ
การนิเทศภายในแบบคลินิกกับการนิเทศภายในแบบปกติในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529.

สามัญศึกษา, กรม. ชุดเอกสารศึกษาดำเนินงานวิชาการศึกษาพิเศษ เรื่องการจัดทำแผนการศึกษา
เฉพาะบุคคล เล่มที่ 13. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

_____. จุดประกายการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542

_____. ก. เทคนิคการนิเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.,
2543.

_____. ข. หลากหลายวิธีสอนของครูต้นแบบ 2541 วิชาภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

_____. ค. ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2543.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ : บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด,
2545.

_____. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545- 2559). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2546.

สุกัญญา จำเพชร. “ความพร้อมและความต้องการในการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความ
ความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

สุพพัชรา ชุ่มเจริญ. “บทเรียนสำเร็จรูปการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.” หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา, 2544. (อัดสำเนา)

_____. “การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง.” หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา, 2545.

สุชาติ เจริญกร. “การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของครูผู้สอน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.

สุทธิศักดิ์ ศรีสมบุญ. “การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้วย
วิธีสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ของครูประถมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

สุพินชัย แสงลี. “การนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

สุมน อมรวิวัฒน์. กัลยาณมิตรนิเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทดับบลิว.เจ.พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด,
2546.

สุรพล พยอมรัมย์. จิตวิทยาพื้นฐานสำหรับนักศึกษา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2541.

อรณรินทร์ สุนทรสถิตย์. “การนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลสุธีธร
จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2542.

อรรพรรณ เหมือนสุดใจ. “การนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการวิจัย
ในชั้นเรียนสำหรับครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

ภาษาต่างประเทศ

Bishop, V.E. "Identifying the Components of Success in Main Streaming. of visual Impairment and blindness." 939-946. 1986.

Boyan ,N.J.,and W.D. Copeland. Instructional Supervision Training Program. Columbus : Charles E. Merrill Publishing Company , 1976.

Cogan, L.M. . Clinical Supervision. Boston : Houghton Mifflin, 1978.

Glickman, C.D., S.P Gordon, and J.M. Ross-Gordon. Supervision of Instruction : A Developmental Approach . 3rd ed. Massachusetts : Allyn and Bacon Inc., 1995.

Harris, Ben M. Supervision Behavior in Education. 3rd ed Englewood. Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, Inc., 1995.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก
การตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่15 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบความรู้ของครูผู้สอนเกี่ยวกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			รวม	ความหมาย
	1	2	3		
1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)หมายถึงแผนการศึกษาในข้อใด?	1	0	1	0.67	เหมาะสม
2. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ในการใช้ แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
3. การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นประโยชน์อย่างไรบ้าง?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
4. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
5. ขั้นตอนในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลข้อใดสำคัญมากที่สุด?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
6. การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลต้องสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้พิการเกี่ยวกับสิ่งใดบ้าง?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
7. การเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคลเกี่ยวข้องในขั้นตอนใด?	1	0	1	0.67	เหมาะสม
8. สารสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลควรมีอะไรบ้าง	1	0	1	0.67	เหมาะสม
9. เป้าหมายระยะยาวในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลหมายถึงข้อใด?	1	0	1	0.67	เหมาะสม
10. เป้าหมายระยะสั้นในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลหมายถึงข้อใด?	1	0	1	0.67	เหมาะสม
11. การเขียนแผนเฉพาะบุคคลข้อใดที่ครูผู้สอนนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายคาบ?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
12. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายระยะสั้นหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแผนเฉพาะบุคคล?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
13. ครูผู้สอนควรปฏิบัติข้อใดเป็นอันดับแรกในการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
14. กิจกรรมในข้อใดที่ครูผู้สอนให้นักเรียนปฏิบัติได้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล?	1	1	1	1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			รวม	ความหมาย
	1	2	3		
15. เทคนิคการสอนที่นำมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องพิเศษได้เหมาะสมที่สุด?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
16. ข้อใดเป็นเทคนิค การใช้สื่อการสอนสำหรับครูผู้สอน ในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
17. ข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ควรใช้ข้อมูลใดบ้าง?	1	0	1	0.67	เหมาะสม
18. การประเมินความก้าวหน้า หรือ การพัฒนาการของ นักเรียนเพื่อปรับปรุงแผนเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ควรทำการประเมินกี่ครั้ง?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
19. ข้อใดเป็นวิธีที่ไม่ควรใช้ในการวัดและประเมินผล นักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
20. การวัดผลและประเมินผลให้แก่ นักเรียนพิการสายตา หรือที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น วิธีการในข้อใด เหมาะสมที่สุด?	1	1	1	1.00	เหมาะสม
ค่าเฉลี่ยรวม				0.90	เหมาะสม

ตารางที่ 16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องแบบประเมินแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอน

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			รวม	ความหมาย
	1	2	3		
1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1	1	1	1.00	เหมาะสม
2. จุดประสงค์การเรียนรู้	0	1	1	0.67	เหมาะสม
3. เนื้อหาสาระการเรียนรู้	0	1	1	0.67	เหมาะสม
4. สื่อ/วิธีการ	1	0	1	0.67	เหมาะสม
5. กระบวนการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	เหมาะสม
6. การวัดผล/ประเมินผล	1	1	1	1	เหมาะสม
ค่าเฉลี่ยรวม				0.84	เหมาะสม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 17 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
ตามแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			รวม	ความหมาย
	1	2	3		
1.บรรยายภาสในหองเรียนเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00	เหมาะสม
2. ครูสนทนซักถาม สร้างความพร้อมในการเรียนรู้	1	1	1	1.00	เหมาะสม
3. ครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามหรือกิจกรรมเพื่อให้นักเรียน คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา	1	1	0	0.67	เหมาะสม
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่าง อิสระ	1	1	1	1.00	เหมาะสม
5. ครูใช้สื่อที่เหมาะสมกับแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะ บุคคล	1	1	1	1.00	เหมาะสม
6. ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล	1	1	1	1.00	เหมาะสม
7. มีการบูรณาการความรู้	1	0	1	0.67	เหมาะสม
8. นักเรียนแสดงความสนใจและมีความพร้อมในการเรียนรู้	1	1	1	1.00	เหมาะสม
9. นักเรียนได้รับแรงเสริม คำชมเชย	1	1	1	1.00	เหมาะสม
10 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00	เหมาะสม
ค่าเฉลี่ยรวม				0.93	เหมาะสม

ตารางที่ 18 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			รวม	ความหมาย
	1	2	3		
1 การนิเทศแบบคลินิกช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	1	1	1	1.00	เหมาะสม
2 การนิเทศแบบคลินิกช่วยให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะ บุคคลได้	1	1	1	1.00	เหมาะสม
3 การสังเกตในชั้นเรียน ช่วยให้ผู้จัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้ดีขึ้น	1	1	1	1.00	เหมาะสม
4 การสังเกตในชั้นเรียนช่วยให้ครูจัดกิจกรรมตามแผนเฉพาะบุคคลได้	1	1	1	1.00	เหมาะสม
5 การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	1	1	1	1.00	เหมาะสม
6 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม	1	1	1	1.00	เหมาะสม
7 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูเลือกใช้สื่อได้เหมาะสม	1	1	1	1.00	เหมาะสม
8 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูวัดผล/ประเมินผลนักเรียนเรียนรวมได้	0	1	1	0.67	เหมาะสม
9 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1.00	เหมาะสม
10 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้นักเรียนเรียนรวมมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผล	0	1	1	0.67	เหมาะสม
11 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเรียนรวม	1	1	1	1.00	เหมาะสม
12 การนิเทศแบบคลินิกทำให้เกิดปัญหากับครูผู้สอน	0	1	1	0.67	เหมาะสม
13 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลทำให้เกิดปัญหากับครูผู้สอน	0	1	1	0.67	เหมาะสม
ค่าเฉลี่ยรวม				0.90	เหมาะสม

ตารางที่ 19 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวม

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			รวม	ความหมาย
	1	2	3		
1. การสังเกตในชั้นเรียน/การเยี่ยมชมชั้นเรียน การเยี่ยมชมชั้นเรียน ก่อให้เกิดปัญหากับนักเรียนหรือไม่อย่างไร	1	1	1	1.00	เหมาะสม
2. ทักษะที่จัดให้นักเรียนเรียนรู้ในแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลตรงกับ ความสนใจของนักเรียนหรือไม่	1	1	1	1.00	เหมาะสม
3. ระยะเวลาที่กำหนดให้นักเรียนเรียนรู้ในแผนเฉพาะบุคคล เหมาะสมหรือไม่	1	1	0	0.67	เหมาะสม
4. นักเรียนชอบวิธีการ การเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของ รายวิชาใด เพราะเหตุใด	1	1	1	1.00	เหมาะสม
5. นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะตามความถนัดและแสดง ความคิดเห็นอย่างอิสระหรือไม่	1	1	1	1.00	เหมาะสม
6. ครูมีการเสริมแรงหรือไม่นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อครูให้ เสริม (คะแนน/คำชมเชย/กำลังใจ)	1	1	1	1.00	เหมาะสม
7. นักเรียนมีความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน การเรียนรู้เฉพาะบุคคล อย่างไร	1	1	1	1.00	เหมาะสม
ค่าเฉลี่ยรวม				0.95	เหมาะสม

ตารางที่ 20 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบของแผนการนิเทศแบบคลินิก

รายการประเมิน	คะแนนพิจารณา			รวม	ความหมาย
	1	2	3		
แผนการนิเทศแผนที่ 1					
1.สาระสำคัญของการนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศการสอนรูปแบบหนึ่งที่เป็นระบบสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	1	1	1	1.00	เหมาะสม
2.จุดประสงค์ปลายทางครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการนิเทศ	1	0	1	0.67	เหมาะสม
3.ขอบข่ายมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศ	1	1	1	1.00	เหมาะสม
4.กิจกรรมการนิเทศมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	0	1	1	0.67	เหมาะสม
5.สื่อ/เครื่องมือการนิเทศมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมนิเทศ	0	1	1	0.67	เหมาะสม
6.การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	1	1	1	1.00	เหมาะสม
แผนการนิเทศแผนที่ 2					
1.สาระสำคัญของการนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศการสอนรูปแบบหนึ่งที่เป็นระบบสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	1	1	1	1.00	เหมาะสม
2.จุดประสงค์ปลายทางครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการนิเทศ	1	1	1	1.00	เหมาะสม
3.ขอบข่ายมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศ	1	1	1	1.00	เหมาะสม
4.กิจกรรมการนิเทศมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	0	1	1	0.67	เหมาะสม
5.สื่อ/เครื่องมือการนิเทศมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมนิเทศ	1	1	1	1.00	เหมาะสม
6.การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	1	1	0	0.67	เหมาะสม
แผนการนิเทศแผนที่ 3					
1.สาระสำคัญของการนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศการสอนรูปแบบหนึ่งที่เป็นระบบสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	1	1	1	1.00	เหมาะสม
2.จุดประสงค์ปลายทางครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการนิเทศ	1	1	1	1.00	เหมาะสม
3.ขอบข่ายมีความสอดคล้องกับแผนการนิเทศ	1	1	0	0.67	เหมาะสม
4.กิจกรรมการนิเทศมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	1	0	1	0.67	เหมาะสม
5.สื่อ/เครื่องมือการนิเทศมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และกิจกรรมนิเทศ	1	1	1	1.00	เหมาะสม
6.การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	0	1	1	0.67	เหมาะสม
ค่าเฉลี่ยรวม				0.85	เหมาะสม

ตารางที่ 21 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบก่อนการนิเทศแบบคลินิก

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.57	0.25	11	0.64	0.75
2	0.71	0.25	12	0.71	0.25
3	0.64	0.25	13	0.71	0.25
4	0.71	0.25	14	0.71	0.25
5	0.79	0.25	15	0.50	0.50
6	0.57	0.50	16	0.43	0.25
7	0.79	0.25	17	0.71	0.25
8	0.71	0.25	18	0.71	0.25
9	0.64	0.25	19	0.71	0.25
10	0.71	0.25	20	0.71	0.50

ตารางที่ 22 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบหลังการนิเทศแบบคลินิก

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.84	0.25	11	0.78	0.25
2	0.71	0.50	12	0.57	0.25
3	0.78	0.50	13	0.64	0.50
4	0.57	0.25	14	0.54	0.78
5	0.71	0.50	15	0.64	0.25
6	0.78	0.25	16	0.78	0.25
7	0.78	0.25	17	0.84	0.25
8	0.78	0.25	18	0.64	0.25
9	0.57	0.50	19	0.78	0.25
10	0.57	0.25	20	0.57	0.50

ภาคผนวก ข

การตรวจสอบสมมติฐาน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก่อนการนิเทศโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α -Coefficient) ของ Cronbach

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 20.0

N of Items = 30

Alpha = .8108

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหลังการนิเทศ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α -Coefficient) ของ Cronbach

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 20.0

N of Items = 30

Alpha = .8636

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 23 แสดงผลการเปรียบเทียบจากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนการศึกษา
เฉพาะบุคคลก่อนและหลังการนิเทศ โดยใช้สถิติ t – test Dependent

T-Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	POST	15.3333	3	1.5275	.8819
	PRE	11.3333	3	2.5166	1.4530

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	POST & PRE	3	.997	.048

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std.Error Mean	95 % Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 Pretest – Posttest	4.000	1.0000	.5774	1.5159	6.4841	6.928	2	.020

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนวนลิขสิทธิ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของเครื่องมือ ดังนี้

1. ดร. สุปราณี ไกรวัฒนุสรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 9
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
2. อาจารย์จำริญ มากสกุล อาจารย์ 2 ระดับ 7
ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์ธนต์ หลบภัย อาจารย์ 3 ระดับ 8
โรงเรียนวัดหนัง เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการนิเทศแบบคลินิก

โครงการวิทยานิพนธ์ “การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพ
ในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล”

การประชุมวางแผนการนิเทศแบบคลินิก

- สำรวจสภาพปัจจุบัน
- ทดสอบความรู้เดิมของครู
- ประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก
- การเขียนและเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
- วางแผนการสังเกตในชั้นเรียน

ดำเนินการนิเทศแบบคลินิก

- ประชุมก่อนการสังเกต
- สังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
- ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ
- ประเมินผลการนิเทศแบบคลินิก
- สรุปผลการดำเนินงาน

ตารางการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
 การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
 ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548
 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

1 วิธีการสังเกตในชั้นเรียน

คณะผู้นิเทศ สังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ตามแผน ดังนี้

ตารางที่ 5 การสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

เวลา	ครูผู้สอน	ชั้น
09.30 - 10.20 น.	ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ	มัธยมศึกษาปีที่ 6
10.20 - 11.10 น.	ครูผู้สอนวิชาศิลปะ	มัธยมศึกษาปีที่ 6
13.40 - 14.30 น.	ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาและพลานามัย	มัธยมศึกษาปีที่ 6

2 ระยะเวลาการสังเกตการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 4 ครั้ง
 ระหว่าง วันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 ถึง วันที่ 15 มกราคม 2549

ใช้เวลาสังเกต ครั้งละ 1 คาบเรียน หรือ ประมาณ 50 นาที

ครั้งที่	วันที่สังเกตการจัดการเรียนรู้	ประเด็นการสังเกต	การสรุปผล
1	24 พฤศจิกายน 2548	1 กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ 2 การฝึกความถนัด	สังเกตครูผู้สอนทั้ง 3 คน คาบเรียนที่ 2 คาบเรียนที่ 3 และ คาบเรียนที่ 6
2	8 ธันวาคม 2548	ทักษะเฉพาะบุคคล 3 การใช้สื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้	สังเกตครูผู้สอนทั้ง 3 คน
3	22 ธันวาคม 2548	4 เกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลตามแผนการเรียนรู้	สังเกตครูผู้สอนทั้ง 3 คน
4	12 มกราคม 2549	เฉพาะบุคคล	สังเกตครูผู้สอนทั้ง 3 คน

แผนการนิเทศ

แผนการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ขั้นตอนที่ 1 การประชุมวางแผนการนิเทศ

แผนที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

การประชุมก่อนการนิเทศ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการนิเทศแบบคลินิก ระยะเวลา 2 สัปดาห์

1. สาระสำคัญ

การให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการจัดการเรียนรู้ การวัดผล/ประเมินผลตามแผนเฉพาะบุคคล เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจตรงกันในเรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนเรียนรวมในโรงเรียนมัธยมศึกษาเรียนรวม ตามโครงการวิจัย

2. จุดประสงค์

ครูผู้สอนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ของการจัดการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

3. ขอบข่าย

ให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการนิเทศแบบคลินิก

4. กิจกรรมการนิเทศ

ผู้วิจัยและวิทยากรร่วมจัดกิจกรรมดังนี้

1 ผู้วิจัยสำรวจความต้องการรับการนิเทศ ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล โดยการสนทนาสอบถามเป็นรายบุคคล และจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ และข้อมูลเกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการนิเทศแบบคลินิก

2. ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ร่วมกิจกรรม แสดงความคิดเห็นและซักถามถึงปัญหาที่เกี่ยวข้อง และสมัครเข้ารับการนิเทศแบบคลินิก

3 ผู้วิจัยประเมินสมรรถภาพ ของครูผู้สอน ด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) โดยให้ครูทำแบบทดสอบ(Pre-test)ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)และแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)

4 ผู้วิจัยและฝ่ายวิชาการ ดำเนินการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ด้วยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการนิเทศแบบคลินิก และให้การฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ฝึกปฏิบัติเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล โดยใช้ระยะเวลา 2 สัปดาห์

5. สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1. เอกสารความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก

2. เอกสารความรู้เกี่ยวกับ การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

3. เอกสารความรู้เกี่ยวกับแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

4. ใบงานการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)

6. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนา ซักถามของครูผู้สอนที่ร่วมกิจกรรม

2. ประเมินจากแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ร่วมกิจกรรม

3. ประเมินจากใบงานการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ผลการดำเนินการตามแผนที่ 1

1 จากการสังเกต การร่วมสนทนา อภิปราย ซักถาม ของครูที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล มีความสนใจ เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) และการนิเทศแบบคลินิก ได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทุกคน

2 จากการประเมินสมรรถภาพของครูผู้สอน ด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) โดยให้ครูทำแบบทดสอบ(Pre-test)ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)และแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ที่ถูกต้อง

ชัดเจน และครูไม่เคยเข้ารับการอบรม สัมมนา ด้านการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก

3 จากการประชุมปฏิบัติการในการให้ความรู้และฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล พบว่าครู มีความสนใจในการฝึกปฏิบัติ สามารถนำความรู้จากวิทยากรมาประยุกต์ใช้ในการจัดแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ ตรงกับจุดประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการนิเทศ

แผนการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของ
ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ขั้นตอนที่ 1 การประชุมวางแผนการนิเทศ

แผนที่ 2 การนำเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ระยะเวลา 1 สัปดาห์

1. สาระสำคัญ

การจัดกิจกรรมให้ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สามารถเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ได้ จำเป็นต้องให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบ เพื่อให้ได้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียนเรียนรวมแต่ละคน

2. จุดประสงค์

ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สามารถเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) และนำเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ในรายวิชาที่ตนเองสอน มีความสอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้

3. ขอบข่าย

การกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และทักษะความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)

4. กิจกรรมการนิเทศ

ผู้วิจัยและคณะผู้นิเทศ ร่วมจัดกิจกรรม ดังนี้

1 ดำเนินการให้ครูสามารถเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) โดยการฝึกปฏิบัติในการประชุมเชิงปฏิบัติการและนำทักษะที่ได้มาใช้ในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลในรายวิชาที่ตนเองสอน

2 ครูผู้สอนศึกษาข้อมูลจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และร่วมแสดงความคิดเห็นและแนวทางในการพัฒนา ให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน นำมาแนวทางที่ได้มา กำหนด เขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) ในรายวิชาของตนเอง

3 ผู้วิจัย และคณะผู้นิเทศให้ความช่วยเหลือครูผู้สอนในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) โดยแนะนำ ตามขั้นตอน วิธีการเขียน การกำหนดกิจกรรม กำหนดเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับนักเรียน ให้เวลาครูในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) 1 สัปดาห์

4 ครูผู้สอนนำเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) ในรายวิชาที่ตนเองสอน จำนวน 1 แผน ให้ผู้นิเทศประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP)

5 ผู้วิจัย คณะผู้นิเทศและครูร่วมวางแผนการสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลสร้างข้อตกลง นัดหมาย และสร้างเครื่องมือการสังเกต

5. สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1. ตัวอย่างแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)
2. แบบประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
3. แบบบันทึกการประชุมก่อนการสังเกต

6. การวัดและประเมินผล

1. ประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการวางแผนสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
3. บันทึกการประชุม

ผลการดำเนินการตามแผนที่ 2

1 จากการสังเกตการฝึกปฏิบัติเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและการแสดงความคิดเห็นและซักถามของครู พบว่า ครูมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการฝึกปฏิบัติดี สามารถเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลและนำเสนอแผนได้ มีครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนรายวิชาศิลปะและครูผู้สอนรายวิชาพลานามัย รวม 3 คน นำเสนอแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ในรายวิชาที่ตนเองสอน ให้คณะผู้นิเทศประเมินแผนและสมัครใจเข้ารับการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ตามโครงการวิจัย

2 จากการประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) ของครูที่นำเสนอ พบว่า แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอนที่สมัครใจเข้ารับการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล มีความถูกต้องแต่ยังไม่ชัดเจนในเรื่องของกระบวนการจัดกิจกรรม การใช้สื่ออุปกรณ์ และวิธีการวัดผลประเมินผล

3 การดำเนินงาน ในขั้นตอนที่ 1 ตามแผนที่ 2 ครูเสนอแผนเพื่อรับการนิเทศแบบคลินิก ได้แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) ของครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 3 แผน ได้แก่

- 3.1 แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลรายวิชาภาษาอังกฤษ
- 3.2 แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลรายวิชาศิลปะ
- 3.3 แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลรายวิชาพลานามัย

4 มีการนัดหมาย การสังเกตในชั้นเรียนตามตารางการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 3 คนที่เข้ารับการนิเทศแบบคลินิก

แผนการนิเทศ

แผนการนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตในชั้นเรียน

แผนที่ 3 การสังเกตการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ระยะเวลา 4 สัปดาห์

1.สาระสำคัญ

คณะผู้นิเทศจะต้องให้ความช่วยเหลือ แนะนำครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมให้ดีขึ้น

2. จุดประสงค์

ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สามารถพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ตามกระบวนการนิเทศแบบคลินิกได้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน

3. ขอบข่าย

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
2. การสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ตามกระบวนการการนิเทศแบบคลินิก
3. การประเมินสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

4. กิจกรรมการนิเทศ

ผู้วิจัย คณะผู้นิเทศและครูผู้สอน ร่วมจัดกิจกรรม ดังนี้

- 1 ผู้วิจัยร่วมวางแผนกับคณะผู้นิเทศและครูผู้สอนนัดหมายการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการจัดการตารางการสังเกตในชั้นเรียน
- 2 ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ผู้วิจัยให้ครูผู้สอนวัดผล(Pre-test)การเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ด้วยแบบทดสอบและวิธีสอบที่กำหนดตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่ครูสร้างขึ้น
- 3 คณะผู้นิเทศสังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คน ตาม

ตามตาราง ในกรณีที่โรงเรียนมีกิจกรรมไม่สามารถทำการสังเกตการจัดการเรียนรู้ได้ จะปรับปรุงแก้ไขตารางและเปลี่ยนวันทำการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการ การสังเกตการจัดการเรียนรู้ ทุกวันพฤหัสบดี สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู คนละ 4 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ใช้เวลา 4 สัปดาห์ รวมสังเกตการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 12 ครั้ง ซึ่งเริ่มกิจกรรมการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 5 มกราคม 2549

4 ครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่นำเสนอไว้

5 คณะผู้นิเทศดำเนินการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และบันทึกข้อมูลลงในแบบสังเกต ตามประเด็นการสังเกตที่ตกลงกันได้แก่

5.1 ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

5.2 กระบวนการจัดกิจกรรมและทักษะเฉพาะบุคคล

5.3 การใช้สื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

5.4 เกณฑ์และวิธีการวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

6 คณะผู้นิเทศร่วมสรุปข้อมูลจากการสังเกต ในแต่ละครั้งและบันทึกลงในแบบบันทึกการประชุม ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอนเป็นรายครั้งหลังการสังเกตทุกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ในครั้งต่อไป

7 เมื่อสิ้นสุดการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ครูผู้สอนจะดำเนินการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ อีกครั้งโดยใช้วิธีการสอบและแบบทดสอบ (Post- test)เดิม

5.สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1. แผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

2. ตารางสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

3. แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

6. การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมครูในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

2. จากการบันทึกข้อมูลแบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ผลการดำเนินการตามแผนที่ 3

- 1 ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คน มีการปรับปรุงสื่อที่ใช้และปรับเวลาในการฝึกปฏิบัติงานเรียนรวมถึงการให้แรงเสริมแก่นักเรียนมากขึ้น
- 2 ครูผู้สอนมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ได้ดีขึ้น สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดตามแผนเฉพาะบุคคล และมีการกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกกล้าซักถามมากขึ้นด้วย
- 3 ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน มีการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้ซักถามและตอบคำถามมากขึ้น นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี
- 4 ครูผู้สอนและนักเรียนควรมีการพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยให้การวัดผลประเมินการปฏิบัติกิจกรรมได้ตามสภาพจริง
- 5 ได้ข้อมูลจากแบบบันทึก แบบทดสอบ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการนิเทศ

แผนการนิเทศแบบคลินิก เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคลของ
ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑล

ขั้นตอนที่ 3 การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ

แผนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ

ระยะเวลา 4 สัปดาห์

1. สาระสำคัญ

คณะผู้นิเทศและครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ร่วมประชุมหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้
ร่วมกันวิเคราะห์และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อ พัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ และนัดหมายการสังเกตการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

2. จุดประสงค์

คณะผู้นิเทศให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน เพื่อเป็นการช่วยเหลือครูผู้สอนในการพัฒนา
สมรรถภาพการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล

3. ขอบข่าย

การให้ข้อมูลย้อนกลับหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

4. กิจกรรมการนิเทศ

1. คณะผู้นิเทศและครูผู้สอนร่วมประชุมหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อ
ร่วม วิเคราะห์ข้อมูลที่จัดบันทึกและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน นำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้
ในครั้งต่อไป

2. คณะผู้นิเทศและครูผู้สอนร่วมประชุมหลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
รวม 4 สัปดาห์ (สังเกตการสอน 4 ครั้ง และ ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ 4 ครั้ง)

3. คณะผู้นิเทศ สรุปข้อมูล จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับ รวม 4
ครั้ง เวลา 4 สัปดาห์

3.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 1 คณะ
ผู้นิเทศ ให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คน ว่า ควรปรับปรุงสื่อที่ใช้และปรับเวลาใน
การฝึกปฏิบัติงานเรียนรวมถึงการให้แรงเสริมแก่นักเรียน

3.2 การให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 2 คณะผู้
นิเทศชมเชยว่า ครูผู้สอนมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ได้ดีขึ้น สามารถจัดการ
เรียนรู้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดตามแผนเฉพาะบุคคล และมีการกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออก
กล้าซักถามมากขึ้นด้วย ให้การแนะนำว่า ควรใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนสนทนาได้ตอบมากขึ้นอีก

3.3 การให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 3 คณะผู้
นิเทศ ให้ข้อมูลแก่ครูว่า ควรปรับการใช้สื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยทักษะที่ตนเองถนัดให้มาก
ขึ้น และให้คำชมเชย ว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน มีการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้
ซักถามและตอบคำถามมากขึ้นเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้ มีบรรยากาศในการ
เรียนรู้ที่ดี

3.4 การให้ข้อมูลย้อนกลับ หลังการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในสัปดาห์ที่ 4 คณะผู้
นิเทศ แนะนำให้ลดเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแผนการเรียนรู้เฉพาะ
บุคคล ให้เหมาะสมกับกับทักษะเฉพาะบุคคลของนักเรียน ครูผู้สอนและนักเรียนควรมีการ
พูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อมีส่วนในการวัดผลประเมินการปฏิบัติกิจกรรมได้ตาม
สภาพจริง

4 เมื่อสิ้นสุดกระบวนการนิเทศแบบคลินิก ทั้ง 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการ
นิเทศดังนี้

4.1 ให้ครูผู้สอนทั้ง 3 คน ทำแบบทดสอบ(Posttest)ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)การจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล

4.2 ให้ครูผู้สอนทั้ง 3 คน ตอบแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อแผนการ
จัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการนิเทศแบบคลินิก ตามประเด็นที่กำหนด จำนวน 13 ข้อ

4.3 ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยตอบแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ตามประเด็นที่กำหนด จำนวน 7 ข้อ

4.4 ผู้นิเทศสรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบ/แบบสัมภาษณ์

5. สื่อ/เครื่องมือการนิเทศ

1. แบบสังเกต แบบบันทึกข้อมูล
2. แบบบันทึกการประชุม

6. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการร่วมมือในการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ และการสนทนาซักถามของ
ครูผู้สอน

2 บันทึกการประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ

3 แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สรุปบันทึกการสังเกตในชั้นเรียนตามแผนการนิเทศแบบคลินิก

1 จากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ที่ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล พบว่า

สัปดาห์ที่ 1 ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ทั้ง 3 คน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอน มีการนำเข้าสู่บทเรียน แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแล้วดำเนินการสอน ให้นักเรียนทบทวนเนื้อหาก่อนมอบหมายใบงานให้ปฏิบัติ นักเรียนมีความสนใจตั้งใจเรียนรู้ดี แต่นักเรียนเรียนรวมจะใช้เวลาในการเรียนรู้นานกว่าที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เนื่องจากความบกพร่องทางสายตา (ประเภท เลื่อนราง) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ต้องเพิ่มเวลาในการใช้สื่อที่ใช้ประกอบในการเรียนรู้ ครูผู้สอน ศิลปะ ต้องปรับขนาดประเภทของสื่ออุปกรณ์เรียนให้เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน ส่วนครูผู้สอนพลานามัย ต้องสร้างความมั่นใจให้นักเรียนมากขึ้นและปรับรูปแบบกิจกรรม การปฏิบัติใหม่

สัปดาห์ที่ 2 สังเกตการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อ เทคนิควิธีการ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน ดำเนินไปตามขั้นตอนมากขึ้น มีการใช้สื่อช่วยสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหาและความถนัดของนักเรียน ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมแต่ละคนใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ใช้เทปบันทึกเสียงประกอบเนื้อหาที่สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษและใช้คำถามมากขึ้น ครูผู้สอนศิลปะ จัดการเรียนรู้โดยแบ่งงานตามขั้นตอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างซ้ำๆ ส่วนครูผู้สอนพลานามัย จัดการเรียนรู้โดยใช้ สื่อวีดิทัศน์ ประกอบในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ และจัดกิจกรรมกลุ่มให้เพื่อนช่วยเหลือในการปฏิบัติเคลื่อนไหวร่างกาย

สัปดาห์ที่ 3 สังเกตการจัดการเรียนรู้ ด้านการฝึกทักษะเฉพาะบุคคล พบว่า ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมทั้ง 3 คนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามแผนเฉพาะบุคคลของนักเรียนเรียนรวม นักเรียนเรียนเรียนรวม มีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล เรียนรู้อย่างสนุกสนานตามศักยภาพตนเอง สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จัดการเรียนรู้ด้านฝึกการฟังเสียงและการออกเสียง ครูผู้สอนศิลปะ จัดการเรียนรู้ด้านทฤษฎี เรื่องคุณค่าของงานศิลปะ โดยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นด้วยการสนทนาได้ตอบมากกว่าการสืบค้น และให้ฝึกปฏิบัติใช้เครื่องดนตรีตามความสนใจ ครูผู้สอนพลานามัยจัดการเรียนรู้โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับกีฬาประเภทต่างๆ แทนการเล่นกีฬาออกกำลังกาย

สัปดาห์ที่ 4 สังเกตการจัดการเรียนรู้ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนทุกคนจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนเฉพาะบุคคล มีการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับความถนัดของนักเรียนและ

ใช้เกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริงแต่ละรายวิชาอย่างเหมาะสม ต่อนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องทางสายตา ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ใช้เกณฑ์ประเมินด้านการฟังและการออกเสียง ภาษาอังกฤษมากกว่าการเขียนภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนศิลปะ ใช้ สื่อซีดี/เทปเสียงในการฝึกปฏิบัติ การฟังเสียง ท่วงทำนอง และ สอบวัดผล การเรียนรู้ด้านปฏิบัติ ใช้เวลามากกว่าเด็กปกติ และครูผู้สอนพลานามัย ใช้เกณฑ์ประเมิน ด้านการซักถาม การตอบคำถามมากกว่าการแสดงท่าทาง หรือ เคลื่อนไหวร่างกาย

2 สรุปผลการสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้ง 3 คน พบว่า สามารถจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้ตามขั้นตอน มีการใช้สื่อและวิธีฝึกปฏิบัติได้สอดคล้องเหมาะสมกับความถนัด ความสนใจของนักเรียน มีการกำหนดเกณฑ์วิธีวัดผล ประเมินผลได้เหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวมที่มีความบกพร่องประเภทสายตาเลื่อนราง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การสังเกตการจัดการเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

สัปดาห์ที่ 1	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ	ครั้งที่ 1
	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ	ครั้งที่ 1
	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาพลานามัย	ครั้งที่ 1
	ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ	ครั้งที่ 1
สัปดาห์ที่ 2	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ	ครั้งที่ 2
	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ	ครั้งที่ 2
	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาพลานามัย	ครั้งที่ 2
	ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ	ครั้งที่ 2
สัปดาห์ที่ 3	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ	ครั้งที่ 3
	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ	ครั้งที่ 3
	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาพลานามัย	ครั้งที่ 3
	ประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ	ครั้งที่ 3
สัปดาห์ที่ 4	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ	ครั้งที่ 4
	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ	ครั้งที่ 4
	สังเกตครูผู้สอนรายวิชาพลานามัย	ครั้งที่ 4

เครื่องมือที่ใช้ในแผนการนิเทศแบบคลินิก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
(Individualized Education Program: IEP)

☐ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อสถานศึกษา..... ระดับ.....
 สังกัด.....
 เริ่มใช้แผนวันที่..... สิ้นสุดวันที่.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อนักเรียน.....

เลขบัตรประชาชน

การจดทะเบียนคนพิการ.....

วัน/เดือน/ปีเกิด.....อายุ.....ปี ศาสนา.....

ประเภทความพิการ.....

ชื่อ – ชื่อสกุลบิดา

ชื่อ – ชื่อสกุลมารดา

ชื่อ – ชื่อสกุลผู้ปกครองเกี่ยวข้องกับ.....

ที่อยู่ผู้ปกครองที่ติดต่อได้

เขต.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรศัพท์เคลื่อนที่.....

โทรสาร.....e – mail address.....

2. ข้อมูลด้านการศึกษา

☐ เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา

.....

.....

3. การวางแผนการจัดการศึกษา

ระดับความสามารถ ในปัจจุบัน	เป้าหมายระยะยาว 1 ปี	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น)	การประเมินผล	ผู้รับผิดชอบ
จุดเด่น				
จุดด้อย				

5. คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ชื่อ	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
5.1.....	ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน	
5.2.....	บิดามารดา หรือผู้ปกครอง	
5.3.....	ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน	
5.4.....	ครูผู้สอน	
5.5.....	ครูผู้สอน	
5.6.....	ครูผู้สอน	
5.7.....	ครูผู้สอน	
5.8.....	ครูผู้สอน	
5.9.....	ครูผู้สอน	

ประชุมวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

6. ความเห็นของ บิดา / มารดา / ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ฉบับนี้

ข้าพเจ้า

☐ เห็นด้วย

☐ ไม่เห็นด้วย

ลงชื่อ.....

(.....)

บิดา / มารดา / ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบฟอร์มแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IP)

ทักษะ/วิชา.....

ครูผู้สอน.....

โรงเรียน.....

ชื่อนักเรียน.....ประเภทความพิการ.....

1.เป้าหมายที่พัฒนาในวิชานี้.

1.1.....

1.2.....

1.3.....

2.จุดมุ่งหมายระยะยาว 1 ปี

2.1.....

2.2.....

2.3.....

3.จุดมุ่งหมายระยะสั้น

3.1 ภาคเรียนที่ 1

.....

.....

3.2 ภาคเรียนที่ 2

.....

.....

4. วิธีการฝึก /เทคนิคการสอน

4.1.....

4.2.....

4.3.....

4.4.....

5.ทักษะ/คุณลักษณะที่สร้างเสริม

5.1.....

5.2.....

5.3.....

6. สื่อ/อุปกรณ์

6.1.....

6.2.....

6.3.....

7. สิ่งเสริมแรง

7.1.....

7.2.....

8. การประเมินผล

8.1.....

8.2.....

8.3.....

8.4.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....

ชื่อหน่วยการเรียนรู้/เรื่อง.....

หน่วยการเรียนรู้ย่อย.....ระยะเวลา.....ช.ม.

1.ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....

.....

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

.....

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1.....

2.2.2.....

2.2.3.....

3.เนื้อหา/สาระการเรียนรู้.....

.....

4.สื่อ อุปกรณ์

.....

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการ	การวัดและ ประเมินผล

6. การวัดและประเมินผล

6.1.....

6.2.....

6.3.....

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

ทักษะ/วิชา	ภาษาอังกฤษ
ครูผู้สอน	ครูศรัณย์พร ลออธรรม
โรงเรียน	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
ชื่อนักเรียน	----- ประภทความพิการบกร่องทางการมองเห็น

1.เป้าหมายที่พัฒนาในวิชานี้

- 1.1 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นโดยใช้เทคโนโลยี
- 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ
- 1.3 ใช้ภาษาอังกฤษในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตนเอง

2.จุดมุ่งหมายระยะยาว 1 ปี

- 2.1 ฟังข้อมูลข่าวสารจากสื่อ แล้วตอบคำถาม ดีความ หรือแสดงความคิดเห็นได้
- 2.2 พูดย่อขยายโดยใช้สำนวนโครงสร้างทางภาษาถูกต้องเหมาะสมกับระดับชั้น
- 2.3 เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาตามความถนัดและความสนใจของตน
- 2.4 นำเสนอหรือรายงานข้อมูลและ/หรือเรื่องราวข่าวสารเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น ด้วยวิธีหลากหลาย

3.จุดมุ่งหมายระยะสั้น

- 3.1 ภาคเรียนที่ 1
 - 3.1.1 ใช้คำศัพท์ คำขอร้องหรือข้อมูลในการพูดตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น
 - 3.1.2 ใช้สำนวนโครงสร้างภาษาได้ถูกต้องในการสื่อสาร การทักทายแนะนำตนเอง
- 3.2 ภาคเรียนที่ 2
 - 3.2.1 สามารถบอกวัฒนธรรมและเทศกาลที่สำคัญและร่วมจัดนิทรรศการตามโอกาส และเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาอังกฤษ
 - 3.2.2 สามารถพูดย่อขยายข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับชุมชนหรือท้องถิ่นและ การจัดทำรายงาน

4. วิธีการฝึก /เทคนิคการสอน

- 4.1 ฝึกการฟัง
- 4.2 ฝึกการคิด
- 4.3 ฝึกการพูด

5.ทักษะ/คุณลักษณะที่สร้างเสริม

- 5.1 สมาธิในการฟัง
- 5.2 การทำงานร่วมกับผู้อื่น

6.สื่อ/อุปกรณ์

- 6.1 ใบงานที่มีการขยายขนาดของตัวอักษร
- 6.2 เทปบันทึกเสียง

7. สิ่งเสริมแรง

- 7.1 ปฏิบัติได้เท่าที่นักเรียนปกติจะได้คะแนนเพิ่มเป็นรางวัล
- 7.2 ปฏิบัติได้เท่าที่นักเรียนปกติ ให้คำชมเชย และยกเป็นตัวอย่างในชั้นเรียน

8.การประเมินผล

- 8.1 ทดสอบการพูดสนทนาได้ตอบ
- 8.2 การปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัด
- 8.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรม/ นิทรรศการ
- 8.4 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

ชื่อหน่วยการเรียนรู้/เรื่อง ภาษาอังกฤษกับชีวิตประจำวัน

หน่วยการเรียนรู้ย่อย เทศกาล คริสต์มาส

ระยะเวลา 4 ชม.

1.ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาตามความถนัด
และความสนใจของตน

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

2.1.1 สามารถบอกวัฒนธรรมและเทศกาลที่สำคัญและร่วมจัดนิทรรศการตามโอกาส
และเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาอังกฤษ

2.2 จุดประสงค์นำทาง

2.2.1 สรุปความจากการฟังข้อมูลภาษาอังกฤษจากสื่อได้

2.2.2 สื่อความด้วยคำพูดภาษาอังกฤษให้ผู้อื่นรับรู้ได้

3.เนื้อหา/สาระการเรียนรู้

วัฒนธรรม/เทศกาลคริสต์มาส

4.สื่อ อุปกรณ์

4.1 ใบงานที่มีการขยายขนาดของตัวอักษร

4.2 เทปบันทึกเสียง

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการ	การวัดและประเมินผล
ครั้งที่1 ตั้งคำถามให้นักเรียนคิดหาคำตอบ “คริสต์มาส คือ อะไรสำคัญอย่างไร?”	การใช้คำถาม	การตอบคำถาม
ครั้งที่ 2. ศึกษาใบความรู้ (ขยายขนาดอักษรและ ภาพประกอบ) ชักถาม/โต้ตอบ แสดง ความคิดเห็น/สรุปความเข้าใจ	การอ่าน	พฤติกรรมการเรียนรู้ และการแสดง
ครั้งที่ 3. ฟังเทปบันทึกเนื้อหาเกี่ยวกับวันคริสต์มาส	การฟัง	ความคิดเห็น
ครั้งที่ 4 สนทนาโต้ตอบ ชักถามเกี่ยวกับการฟัง ปฏิบัติตามใบงานและตอบคำถาม	การฟัง/คิด/วิเคราะห์ การปฏิบัติ	ตามเกณฑ์ที่กำหนด

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 ทดสอบการพูดสนทนาโต้ตอบ
- 6.2 การปฏิบัติกิจกรรมจากใบงานตามความถนัด
- 6.3 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

บันทึกหลังสอน

ครั้งที่ 1 นักเรียนตอบคำถามได้แต่ไม่ชัดเจนต้องใช้กระบวนการระดมสมองให้เพื่อนๆในห้องร่วมช่วยกันค้นหาคำตอบ

ครั้งที่ 2 นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามใบงานได้เนื่องจากมีการขยายขนาด แต่ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนในเวลาที่กำหนดและนักเรียนต้องการเวลาในการเรียนรู้ให้มากกว่านี้

ครั้งที่ 3 นักเรียนสนใจการเรียนรู้จากสื่อเทพบันทึกเสียง

ครั้งที่ 4 นักเรียนเรียนรวมสามารถเรียนรู้ได้ดี ใกล้เคียงกับนักเรียนปกติในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP)

ทักษะ/วิชา ศิลปะ

ครูผู้สอน ครูจุมพล ปัญจะ

โรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล

ชื่อนักเรียน ประเภทความพิการบกพร่องทางการมองเห็น

1.เป้าหมายที่พัฒนาในวิชานี้.

- 1.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 1.2 เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.จุดมุ่งหมายระยะยาว 1 ปี

- 2.1 ปฏิบัติเครื่องดนตรีตามความถนัดได้
- 2.2 เก็บรักษาเครื่องดนตรีไทยได้อย่างถูกต้อง
- 2.3 สามารถสืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรมทางดนตรีไทยได้
- 2.4 ภาควิชาใจกับการปฏิบัติงานด้านดนตรีไทย

3.จุดมุ่งหมายระยะสั้น

3.1 ภาคเรียนที่ 1

- 3.1.1 ท่องจำโน้ตเพลงได้
- 3.1.2 ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ ตามโน้ตเพลงที่กำหนดได้

3.2 ภาคเรียนที่ 2

- 3.2.1 ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ ตามโน้ตเพลงที่กำหนดได้
- 3.1.3 สามารถปฏิบัติขลุ่ย รวมวงกับเครื่องดนตรีอื่นได้

4. วิธีการฝึก /เทคนิคการสอน

- 4.1 การท่องจำจากการฟังตามคำบอกของครู
- 4.2 ฟังจากสื่อเทปบันทึกเสียง
- 4.3 ปฏิบัติตามคำบอกของครูและจากการฟังเทปเสียง

5.ทักษะ/คุณลักษณะที่สร้างเสริม

- 5.1 สมาธิในการฟัง
- 5.2 ทักษะปฏิบัติเฉพาะบุคคล

6.สื่อ/อุปกรณ์

6.1 เครื่องดนตรีตามความถนัด

6.2 เทปบันทึกเสียง

7. สิ่งเสริมแรง

ร่วมปฏิบัติและให้คำชมเชยอย่างจริงจัง

8. การประเมินผล

8.1. ทดสอบจากการท่องจำโน้ตเพลง

8.2 ทดสอบการปฏิบัติใช้ขลุ่ยเพียงออตามความถนัด

8.3 ทดสอบการร่วมปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ ร่วมวงกับเครื่องดนตรีอื่น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

ชื่อหน่วยการเรียนรู้/เรื่อง การสืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีไทย

หน่วยการเรียนรู้ย่อย ปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยตามความถนัด ระยะเวลา 4 ช.ม.

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 1.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 1.2 เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

- 2.1.1 สามารถสืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรมทางดนตรีไทยได้
- 2.1.2 ภาคภูมิใจกับการปฏิบัติงานด้านดนตรีไทย

2.2 จุดประสงค์นำทาง

- 2.2.1 ปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ ตามโน้ตเพลงที่กำหนดได้
- 2.2.2 สามารถปฏิบัติขลุ่ย รวมวงกับเครื่องดนตรีอื่นได้

3. เนื้อหา/สาระการเรียนรู้

การอ่านโน้ตเพลงและฝึกปฏิบัติใช้เครื่องดนตรีไทย

4. สื่อ อุปกรณ์

- 4.1 เครื่องดนตรีไทย
- 4.2 เทปบันทึกเสียง
- 4.3 ใบงาน

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการ	การวัดและประเมินผล
1. สนทนา ซักถาม เกี่ยวกับเครื่องดนตรีที่รู้จัก และเครื่องดนตรีที่สนใจ	อภิปรายกลุ่มย่อย	การแสดงความคิดเห็น
2. ศึกษาใบงาน/สื่อเทปบันทึกเสียง	สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติ	สังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้
3. ฝึกปฏิบัติตามความถนัด / สนใจ	ปฏิบัติทักษะเฉพาะบุคคล	กำหนดเกณฑ์เฉพาะ บุคคล
4. ทดสอบการปฏิบัติเครื่องดนตรีตามถนัด		

6. การวัดและประเมินผล

- 6.1 ทดสอบจากการท่องจำโน้ตเพลง
- 6.2 ทดสอบการปฏิบัติใช้ลู่เพียงออตามความถนัด
- 6.3 ทดสอบการร่วมปฏิบัติลู่เพียงออ ร่วมวงกับเครื่องดนตรีอื่น

บันทึกหลังสอน

- ครั้งที่ 1 นักเรียนเรียนรวมไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น แต่รับฟังความคิดเห็นของครู และเพื่อนๆร่วมชั้นเรียน และตอบคำถามของครู ได้
- ครั้งที่ 2 นักเรียนสนใจใบงานที่มอบหมายและพอใจในการฟังเทปเสียง สนใจที่จะปฏิบัติใช้เครื่องดนตรี
- ครั้งที่ 3 นักเรียนเรียนรวมฝึกปฏิบัติได้เช่นเดียวกับนักเรียนปกติ แต่ช้ากว่าใช้เวลามากกว่า
- ครั้งที่ 4 นักเรียนเรียนรวม สามารถปฏิบัติได้ตามความถนัด

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IP)

ทักษะ/วิชา	พลานามัยและสุขศึกษา
ครูผู้สอน	ครูดวงหทัย ขจรบุญ
โรงเรียน	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
ชื่อนักเรียน	----- ประเภทความพิการบกพร่องทางการมองเห็น

1.เป้าหมายที่พัฒนาในวิชานี้.

- 1.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และ กีฬา
- 1.2 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

2.จุดมุ่งหมายระยะยาว 1 ปี

- 2.1 นำหลักการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในการกีฬาไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 2.2 นำหลักการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดีไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.จุดมุ่งหมายระยะสั้น

- 3.1 ภาคเรียนที่ 1
 - 3.1.1 สามารถเคลื่อนไหวในด้านกีฬาได้ตามความถนัด
 - 3.1.2 สามารถเสริมสร้างวิถีชีวิตให้มีสุขภาพดีได้
- 3.2 ภาคเรียนที่ 2
 - 3.2.1 สามารถเคลื่อนไหวในด้านกีฬาได้ตามความถนัด
 - 3.2.2 สามารถเสริมสร้างวิถีชีวิตให้มีสุขภาพดีได้

4. วิธีการฝึก /เทคนิคการสอน

- 4.1 ครูบอกให้ปฏิบัติตาม
- 4.2. ให้เพื่อนช่วยแนะนำ
- 4.3 การทำงานกลุ่ม

5.ทักษะ/คุณลักษณะที่สร้างเสริม

การทำงานร่วมกับผู้อื่น

6.สื่อ/อุปกรณ์

- 6.1 ใบงาน (ขยายขนาดของอักษรและภาพประกอบ)
- 6.2 สื่อเทปวิดีโอ
- 6.3 อุปกรณ์กีฬา

7. สิ่งเสริมแรง

7.1. ให้คำชมเชย

7.2 ให้คะแนนพิเศษ

8. การประเมินผล

8.1 ทดสอบการเคลื่อนไหวตามความถนัด

8.2 ประเมินจากการสอบถาม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ พลานามัยและสุขศึกษา ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

ชื่อหน่วยการเรียนรู้/เรื่อง สมรรถภาพทางกาย

หน่วยการเรียนรู้ย่อย กีฬากับชีวิตประจำวัน ระยะเวลา 4 ช.ม.

1.ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 1.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และ กีฬา
- 1.2 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

2.จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 จุดประสงค์ปลายทาง
 - 2.1.1 นำหลักการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในการกีฬาไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 2.1.2 นำหลักการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่มีสุขภาพดีไปใช้ ในชีวิตประจำวัน
- 2.2 จุดประสงค์นำทาง
 - 2.2.1 สามารถเคลื่อนไหวในด้านกีฬาได้ตามความถนัด
 - 2.2.2 สามารถเสริมสร้างวิถีชีวิตให้มีสุขภาพดีได้

3.เนื้อหา/สาระการเรียนรู้

หลักการในการเล่นกีฬา การเคลื่อนไหวร่างกาย และ หลักการในการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

4.สื่อ อุปกรณ์

- 4.1 ใบความรู้ ใบงาน (ขยายขนาดอักษรและภาพประกอบ)
- 4.2 เทปวิดีโอ
- 4.3 เครื่องกีฬา

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้	กระบวนการ	การวัดและประเมินผล
1.สนทนา ชักถาม ความสนใจเกี่ยวกับกีฬา	ใช้คำถาม	การตอบคำถาม
2. ศึกษาใบความรู้/เทปวิดีโอ	อ่าน คิด และวิเคราะห์	สังเกตพฤติกรรม
3.ปฏิบัติตามใบงาน/ทำงานกลุ่ม	การทำงานกลุ่ม	การเรียนรู้
4. ฝึกปฏิบัติ ตามความถนัด สนใจ	ฝึกทักษะปฏิบัติ	กำหนดเกณฑ์ประเมิน
5.ทดสอบทักษะการเคลื่อนไหว/ตอบคำถาม	ทักษะเฉพาะบุคคล	เฉพาะบุคคล

6. การวัดและประเมินผล

6.1 ทดสอบการเคลื่อนไหวตามความถนัด

6.2 ประเมินจากการสอบถาม

บันทึกหลังสอน

ครั้งที่ 1	นักเรียนเรียนรวมตอบคำถามได้ดี
ครั้งที่ 2	นักเรียนเรียนรวมสนใจวิดีโอ แต่รับรู้รายละเอียดไม่ได้ทั้งหมด
ครั้งที่ 3	นักเรียนเรียนรวมพอใจและให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม
ครั้งที่ 4	นักเรียนเรียนรวม ฝึกการเคลื่อนไหวได้ไม่ต้องอาศัยเพื่อนช่วยเหลือ
แต่สามารถทดสอบโดยการตอบคำถามของครูได้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบบันทึกการประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตในชั้นเรียน

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ជួបប្រទះ 1..... 2.....
 3..... 4.....
 5..... 6.....

พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ที่จะสังเกต

.....

.....

.....

.....

.....

เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต

.....

.....

.....

.....

วัน/เวลาที่สังเกต

.....

.....

.....

ข้อตกลงอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แบบสังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ครูผู้สอนที่รับการนิเทศ..... ผู้สังเกตการสอน.....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....ถึง.....

ระดับชั้น..... วิชา.....

จ้่นนำ

จ้่นดำเนินการสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

จ้่นสรุป

พฤติกรรมที่ครูผู้สอนควรปรับปรุง

แบบบันทึกการสังเกตในชั้นเรียน

ครูผู้สอนที่ได้รับการนิเทศ..... ผู้สังเกตการสอน.....

พฤติกรรมที่สังเกต	การปฏิบัติ		บันทึกเพิ่มเติม
	มีการปฏิบัติ	ไม่มีการปฏิบัติ	
1 มีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล			
2 ใช้กระบวนการจัดกิจกรรมและฝึกทักษะตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล			
3 การใช้สื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล			
4 การใช้เกณฑ์และวิธีการวัดผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล			

สังเกตพฤติกรรมการใช้สื่อการสอน

ครูผู้สอนที่รับการนิเทศ..... ผู้สังเกตการสอน.....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....ถึง.....

ระดับชั้น..... วิชา.....

กิจกรรม / สื่อการสอน	พฤติกรรมการใช้สื่อ			จำนวนครั้งที่ ใช้สื่อ
	ใช้อย่าง คล่องแคล่ว	ใช้ได้แต่ติดขัด บ้าง	ใช้ได้ไม่พอ	
ขั้นนำ				
ขั้นดำเนินการสอน				
ขั้นสรุป				

ข้อสังเกตอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินพฤติกรรมการใช้สื่อ

ครูผู้สอนที่รับการนิเทศ..... ผู้สังเกตการสอน.....

ครั้งที่ 1

สังเกตครั้งที่	พฤติกรรมที่สังเกต				รวมคะแนน
	มีสื่อ	ไม่มีสื่อ	มีการใช้สื่อ	ไม่ใช้สื่อ	
1					
2					
3					
4					

เกณฑ์การให้คะแนน

มีสื่อ	ให้	1	คะแนน
ไม่มีสื่อ	ให้	0	คะแนน
มีการใช้สื่อ	ให้	1	คะแนน
ไม่ใช้สื่อ	ให้	0	คะแนน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สังเกตครั้งที่	พฤติกรรมที่สังเกต			รวมคะแนน
	ใช้สื่ออย่าง คล่องแคล่ว	ใช้สื่อได้แต่ ติดขัดบ้าง	ใช้สื่อได้ ไม่ดีพอ	
1				
2				
3				
4				

เกณฑ์การให้คะแนน

ใช้สื่ออย่างคล่องแคล่ว	ให้	3	คะแนน
ใช้สื่อได้แต่ติดขัดบ้าง	ให้	2	คะแนน
ใช้สื่อไม่ดีพอ	ให้	1	คะแนน

สังเกตพฤติกรรมการวัดผลตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล

ครูผู้สอนที่รับการนิเทศ..... ผู้สังเกตการสอน.....

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....ถึง.....

ระดับชั้น..... วิชา.....

เนื้อหา/ทักษะที่เรียนรู้/ ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง	วิธีวัด			คะแนน
	ใช้แบบทดสอบ	ใช้คำถาม สนทนาโต้ตอบ	ให้ปฏิบัติใช้ ทักษะเฉพาะ	

ข้อสังเกตอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกการประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....

ผู้เข้าประชุม 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

พฤติกรรมที่ควรปรับปรุงในการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

วิธีการที่ควรใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

.....

.....

พฤติกรรมจัดการเรียนรู้ที่จะสังเกตต่อไป

.....

.....

เครื่องมือที่จะใช้ในการสังเกตครั้งต่อไป วัน/เวลาที่สังเกตครั้งต่อไป

.....

.....

ข้อตกลงอื่นๆ

.....

.....

ตารางตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
1. ครูผู้สอน -ความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP)และการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล (IIP) -การเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล(IIP) -การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล -ความคิดเห็นต่อแผนการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล(IIP)และการนิเทศแบบคลินิก	- ทดสอบ - ประเมินแผน - สังเกตการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน - สอบถาม	- แบบทดสอบ - แบบประเมินแผน -แบบสังเกต -แบบสอบถาม
2. นักเรียน -ผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) -ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล	สังเกต ทดสอบ -สัมภาษณ์	แบบสังเกต แบบทดสอบ -แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบทดสอบสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
ด้านความรู้เรื่องแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม
ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา พุทธมณฑล

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก โปรดตอบคำถาม โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) หมายถึง แผนในข้อใด? ก. แผนการศึกษาที่จัดขึ้นให้สอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มี ความบกพร่อง ข. แผนการศึกษาที่จัดขึ้นให้สอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนด้อยโอกาส ค. แผนการศึกษาที่จัดขึ้นให้สอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนปกติ ง. แผนการศึกษาที่จัดขึ้นให้สอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนยากจน	3. การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เป็นประโยชน์อย่างไร บ้าง? ก. เด็กพิการแต่ละคนได้รับความต้องการ พิเศษทางการศึกษาที่เหมาะสม ข. สามารถให้บริการทางการศึกษาพิเศษได้ ตรงตามความเป็นจริง ค. ครูสามารถนำข้อมูลไปวางแผนการสอน และช่วยเหลือเด็กได้ตามที่กำหนด ง. ถูกทุกข้อ
2. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ในการใช้ แผนการศึกษา เฉพาะบุคคล ? ก. เป็นแผนการจัดการศึกษาที่เขียนเป็นลาย ลักษณ์อักษร สำหรับเด็กคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ ข. เป็นเครื่องมือในการจัดการกับ กระบวนการตรวจสอบและกระบวนการสอน ค. เป็นส่วนสำคัญของการตรวจสอบ กระบวนการสอนที่เกี่ยวกับการประเมินผลและวิธี สอน ง. เป็นแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่มี กระบวนการสอนและวิธีสอนที่ถูกต้องเหมาะสม ที่สุด	4. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล ก. ผู้เรียนได้รับความช่วยเหลือสอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษ ข. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและรับรู้การกำหนด เป้าหมายในการจัดทำแผนการศึกษา ค. ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ได้สอดคล้องกับผู้เรียนมากขึ้น ง. ครูผู้สอนมีขอบเขตความรับผิดชอบได้ มากขึ้น
	5. ขั้นตอนในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลข้อ ใดสำคัญมากที่สุด? ก. การขออนุญาตผู้ปกครอง ข. การรวบรวมข้อมูลและการประเมิน ค. การประชุมจัดทำแผนเฉพาะบุคคล ง. การใช้แผนเฉพาะบุคคลและติดตาม ประเมินผล

6. การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลต้องสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้พิการเกี่ยวกับสิ่งใดบ้าง? ก. ประวัติส่วนตัวและใบรับรองแพทย์ ข. ประวัติส่วนตัวใบรับรองแพทย์หรือใบแสดงความบกพร่อง ค. ประวัติส่วนตัวใบรับรองแพทย์ใบแสดงความบกพร่อง สมุดประจำตัวหรือทะเบียนบ้าน ง. ประวัติส่วนตัวใบรับรองแพทย์ใบแสดงความบกพร่องสมุดประจำตัวและทะเบียนบ้าน	10. เป้าหมายระยะสั้นในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลหมายถึงข้อใด? ก. จุดประสงค์ปลายทางหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ข. จุดประสงค์นำทางหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ค. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ง. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายคาบ
7.การเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคล เกี่ยวข้องในขั้นตอนใด? ก. การขออนุญาตผู้ปกครอง ข. การรวบรวมข้อมูลและการประเมิน ค. การประชุมจัดทำแผน ง. การใช้แผนและติดตามประเมินผล	11. การเขียนแผนเฉพาะบุคคลข้อใดที่ครูผู้สอนนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายคาบ? ก. เป้าหมายระยะยาว ข. เป้าหมายระยะสั้น ค. เป้าหมายรายปี ง. เป้าหมายรายคาบ
8. สาระสำคัญในการจัดทำแผนเฉพาะบุคคล ควรจะมีอะไรบ้าง? ก. ข้อมูลส่วนตัว ข. จุดมุ่งหมายระยะสั้น จุดมุ่งหมายระยะยาว ค. บริการที่เกี่ยวข้อง ง. ถูกทุกข้อ	12. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> จุดมุ่งหมายระยะสั้นหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแผนเฉพาะบุคคล? ก. เด็กชายแดง อ่านและเขียนภาษาอังกฤษได้ดี ข. เด็กชายแดง ออกเสียงคำว่า “school” ได้ชัดเจน ค. เด็กชายแดง สะกดคำว่า “school” ได้ถูกต้อง ง. เด็กชายแดง ท่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้วันละ 5 คำ
9. เป้าหมายระยะยาวในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลหมายถึงข้อใด? ก. จุดประสงค์ปลายทางหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ข. จุดประสงค์นำทางหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ค. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ง. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายคาบ	

13. ครูสอนควรปฏิบัติข้อใดเป็นอันดับแรกในการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล? ก. ตั้งคำถามในสิ่งที่ครูผู้สอนสนใจ ข. ตั้งคำถามที่ผู้เรียนสนใจ ค. ทบทวนข้อมูลที่เป็นจุดเด่น และผู้เรียนสนใจ ง. บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล	16. ข้อใดเป็นเทคนิค การใช้สื่อการสอนสำหรับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล? ก. ใช้สื่อที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนพิการ ข. ใช้สื่อคอมพิวเตอร์ ในการสอนนักเรียนพิการ ค. ใช้สื่อหลากหลายเพื่อพัฒนาจุดเด่นของนักเรียนพิการ ง. ใช้สื่อหลากหลายเพื่อพัฒนาจุดด้อยของนักเรียนพิการ
14. กิจกรรมในข้อใดที่ครูผู้สอนให้นักเรียนปฏิบัติได้ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล? ก. ครูผู้สอนให้เด็กชายแดง ลอกคำตอบจากเพื่อน ข. ครูผู้สอนให้เด็กชายแดง ถามเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ ค. ครูผู้สอนให้เด็กชายแดง ออกเสียงตามเพื่อน ง. ครูผู้สอนให้เด็กชายแดงออกเสียงตามความถนัดของตนเอง	17. ข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ควรใช้ข้อมูลใดบ้าง? ก. ข้อมูลการส่งต่อ ข. ข้อมูลจากโรงเรียน ค. ข้อมูลทางการแพทย์ ง. ถูกทุกข้อ
15. เทคนิคการสอนที่นำมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องพิเศษได้เหมาะสมที่สุด? ก. การวิเคราะห์งาน ข. การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน และเพื่อนช่วยเพื่อน ค. การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนและ ชุมชน ง. การรายงานความก้าวหน้า	18. การประเมินความก้าวหน้า หรือ การพัฒนาการของนักเรียนเพื่อปรับปรุงแผนเฉพาะบุคคล ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ควรทำการประเมินกี่ครั้ง? ก. ประเมิน 1 ครั้ง ข. ประเมิน 2 ครั้ง ค. ประเมิน 4 ครั้ง ง. ประเมินมากกว่า 4 ครั้ง

19. ข้อใดเป็นวิธีที่ไม่ควรใช้ในการวัดและประเมินผลนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง? ก. หลีกเลี่ยงการทดสอบที่ครอบคลุมเนื้อหา หลายๆ ข. ใช้เกณฑ์ในการตัดเกรดเช่นเดียวกับ นักเรียนปกติ ค. ใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษา เฉพาะบุคคล ง. ใช้การสอบถาม/สัมภาษณ์ แทนการสอบ ข้อเขียนในคนที่ไม่สามารถเขียนได้	20. การวัดผลและประเมินผลให้แก่นักเรียนพิการ สายตาหรือที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น วิธีการ ในข้อใดเหมาะสมที่สุด ก. ใช้ข้อสอบและวิธีการเดียวกับนักเรียน ปกติ ข. ใช้ข้อสอบเดียวกันแต่ปรับวิธีการสอบ ค. ใช้ข้อสอบและวิธีการสอบเฉพาะบุคคล ง. การวัดประเมินในสิ่งเดียวกันอาจใช้ คำถามน้อยกว่านักเรียนปกติ
--	---

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบประเมินแผนเฉพาะบุคคล

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้ประเมินความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล ของครูผู้สอน
นักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา วิชา

2. ตัวเลขในช่องระดับคุณภาพ ด้านขวามือของแบบประเมิน ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาข้อความ
ที่กำหนดให้ มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 ต้องปรับปรุง	คือ	แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา
องค์ประกอบนั้นๆ แต่ไม่ถูกต้อง ชัดเจน และไม่ครบถ้วน
ระดับ 2 พอใช้	คือ	แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา
องค์ประกอบนั้นๆ ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน และไม่ครบถ้วน
ระดับ 3 ปานกลาง	คือ	แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา
องค์ประกอบนั้น ๆ ถูกต้อง แต่ไม่ค่อยชัดเจนหรือครบถ้วน
ระดับ 4 ดี	คือ	แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา
องค์ประกอบนั้น ๆ ถูกต้องชัดเจน แต่ไม่ครบถ้วน
ระดับ 5 ดีมาก	คือ	แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (IIP) มีรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา
องค์ประกอบนั้น ๆ ถูกต้องชัดเจนและครบถ้วน

ตารางแบบประเมินการเขียนแผนเฉพาะบุคคล

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน					หมายเหตุ
		1	2	3	4	5	
1	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
2	จุดประสงค์การเรียนรู้						
3	เนื้อหาสาระการเรียนรู้						
4	สื่ออุปกรณ์						
5	กระบวนการจัดกิจกรรม						
6	การวัดและประเมินผล						

แบบสรุปการสังเกตในชั้นเรียน

ผู้สังเกต.....

ประเด็นที่สังเกต / ครูผู้สอนวิชา	การปฏิบัติ					
	ภาษา อังกฤษ		ศิลปะ		พลานามัย	
	มีการปฏิบัติ	ไม่มีการปฏิบัติ	มีการปฏิบัติ	ไม่มีการปฏิบัติ	มีการปฏิบัติ	ไม่มีการปฏิบัติ
1.บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
2. ครูสนทนาซักถาม สร้างความพร้อมในการเรียนรู้						
3. ครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามหรือกิจกรรมเพื่อให้นักเรียน คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา						
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทักษะเฉพาะและแสดงความ คิดเห็นได้อย่างอิสระ						
5. ครูใช้สื่อที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ตามแผนการ เรียนรู้เฉพาะบุคคล						
6. ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล						
7. มีการบูรณาการความรู้						
8. นักเรียนแสดงความสนใจและมีความพร้อมในการเรียนรู้						
9. นักเรียนได้รับแรงเสริม (คะแนน รางวัล คำชมเชย)						
10 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						

แบบสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม

“การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล
ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ”

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชา.....เป็นการ
สอบถามความคิดเห็นของครูเพื่อประกอบการวิจัยเรื่อง“ การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการ
เรียนรู้แผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา
พุทธมณฑล ”

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย.....

หญิง.....

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

4. ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนเรียนรวม จำนวน.....ปี

5. เคยอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคล

เคย.....

ไม่เคย.....

ถ้าเคย จำนวน.....ครั้ง

ครั้งละ.....วัน

6. เคยอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับนิเทศการสอนแบบคลินิก แบบสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอน
นักเรียนเรียนรวม“ การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้แผนเฉพาะบุคคลของ
ครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ”

ตอนที่ 2 แบบสอบถามฉบับนี้เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อการนิเทศ
แบบคลินิกและการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคล ให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดโดย
กำหนดน้ำหนักค่าของ คะแนน ดังนี้

ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยมาก

ตอนที่ 2

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	3	2	1
1 การนิเทศแบบคลินิกช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล			
2 การนิเทศแบบคลินิกช่วยให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคลได้			
3 การสังเกตในชั้นเรียน ช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลได้ดีขึ้น			
4 การสังเกตในชั้นเรียนช่วยให้ครูจัดกิจกรรมตามแผนเฉพาะบุคคลได้			
5 การให้ข้อมูลย้อนกลับช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล			
6 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม			
7 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูเลือกใช้สื่อได้เหมาะสม			
8 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูวัดผล/ประเมินผลนักเรียนเรียนรวมได้			
9 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
10 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยให้นักเรียนเรียนรวมมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และวัดผลประเมินผล			
11 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเรียนรวม			
12 การนิเทศแบบคลินิกทำให้เกิดปัญหากับครูผู้สอน			
13 แผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลทำให้เกิดปัญหากับครูผู้สอน			

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวม
การนิเทศแบบคลินิกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
ของครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวมระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของนักเรียนเรียนรวมที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแผนเฉพาะบุคคลของครูผู้สอน ให้นักเรียนเรียนรวม แสดงความคิดเห็นโดยตอบคำถามสัมภาษณ์ ในประเด็นต่อไปนี้

1. การสังเกตในชั้นเรียน/การเยี่ยมชมชั้นเรียน ก่อให้เกิดปัญหากับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
2. ทักษะที่จัดให้นักเรียนเรียนรู้อื่นในแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลตรงกับความสนใจของนักเรียนหรือไม่
.....
.....
3. ระยะเวลาที่กำหนดให้ในการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล มีความเหมาะสมหรือไม่
.....
.....
4. นักเรียนชอบวิธีการการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคลของรายวิชาใด เพราะเหตุใด
.....
.....
5. นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะตามความถนัดและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระหรือไม่
.....
.....
6. ครูมีการเสริมแรงหรือไม่ และนักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อครูให้แรงเสริม(คะแนน คำชมเชย คำปลื้มใจ)
.....
.....
7. นักเรียนมีความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล อย่างไร
.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสุทธิพร วิจิตรพันธุ์
 ที่อยู่ 41/267 หมู่10 แขวงบางไผ่ เขต บางแค กรุงเทพมหานคร 10160
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยาพุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา
 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2525 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
 วิชาเอกศิลปศึกษา
 วิทยาลัยครูสวนดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ.2545 ศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2518-2521 ครู โรงเรียนศรีอยุธยา เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ.2522-2532 อาจารย์1 โรงเรียนศรีอยุธยา เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ.2533-2540 อาจารย์2ระดับ7โรงเรียนศรีอยุธยา เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ.2541 อาจารย์2ระดับ7 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
 เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบัน ครู คศ.2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา
 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3